

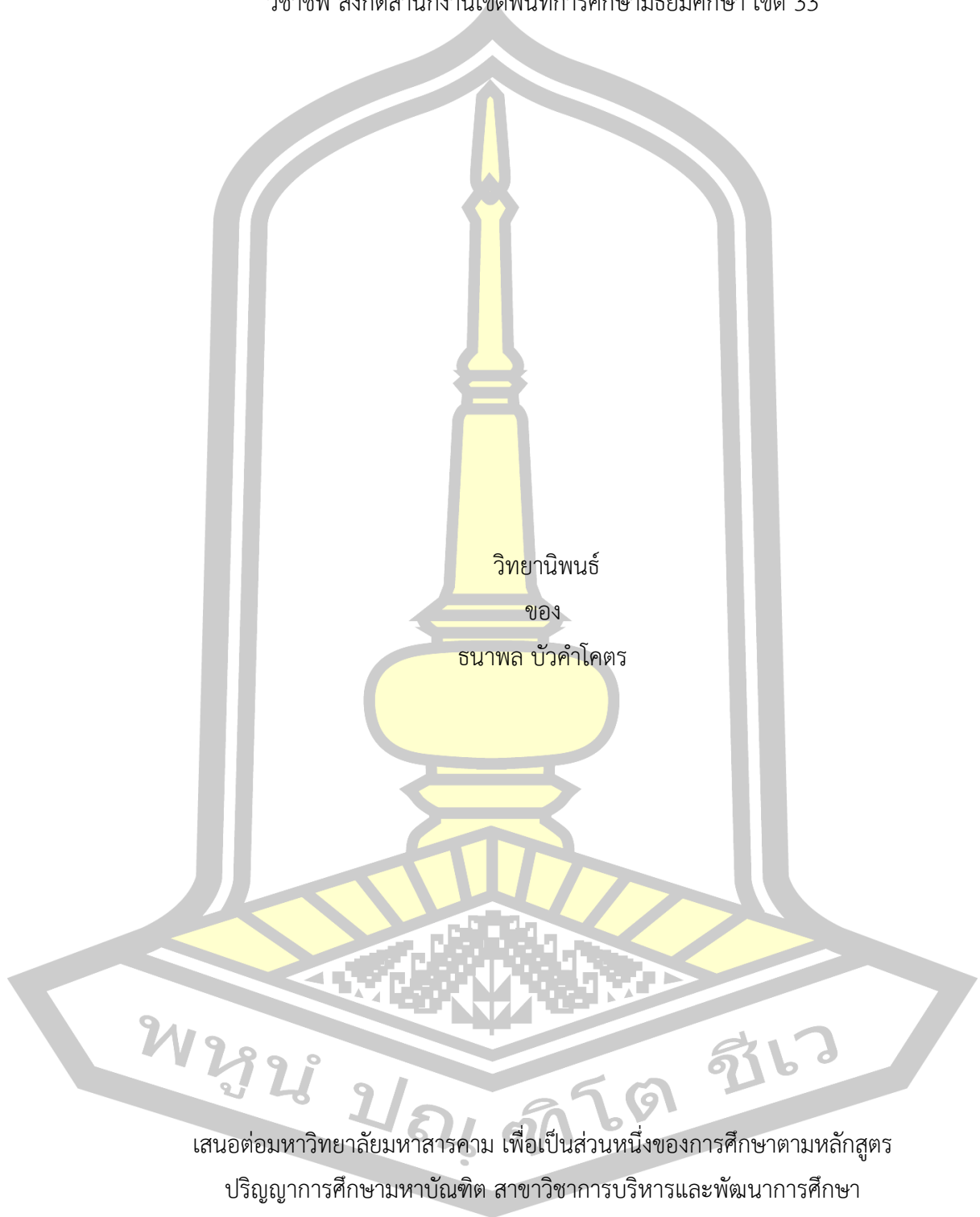
แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

วิทยานิพนธ์
ของ
ธนาพล บัวคำโคตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

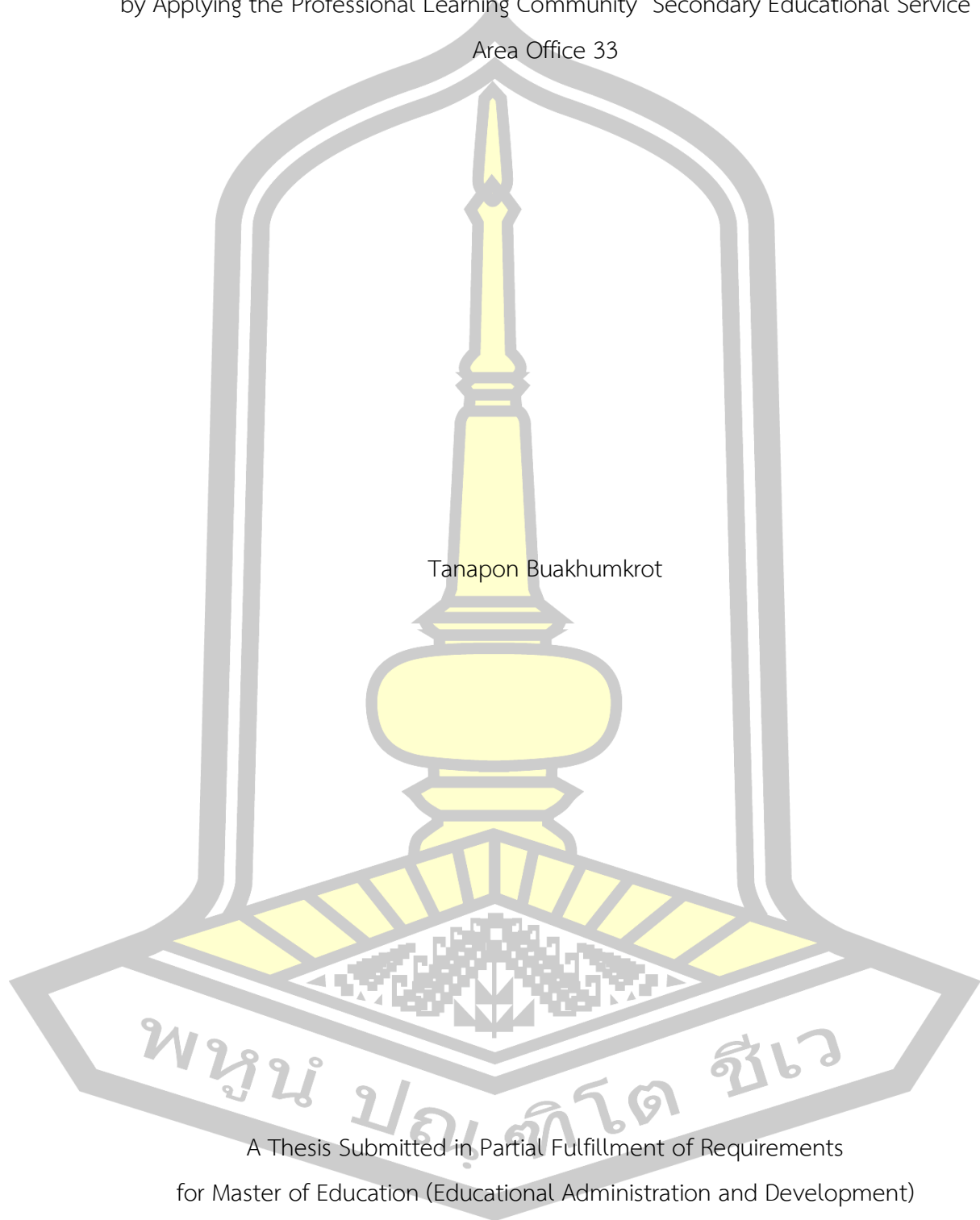
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Guideline Development of Teachers, Learning Management In the 21st century.
by Applying the Professional Learning Community Secondary Educational Service
Area Office 33

Tanapon Buakhumkrot

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

June 2020

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายธนาพล บัวคำโคตร
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ไพบุลย์ ลีम्मณี)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. อำนาจ ชนวงค์)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33		
ผู้วิจัย	ธนาพล บัวคำโคตร		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ ถิมมณี		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และ 2) พัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 2 ระยะ คือระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ระยะที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 350 คน และระยะที่ 2 สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) จำนวน 2 แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทาง จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมิน แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

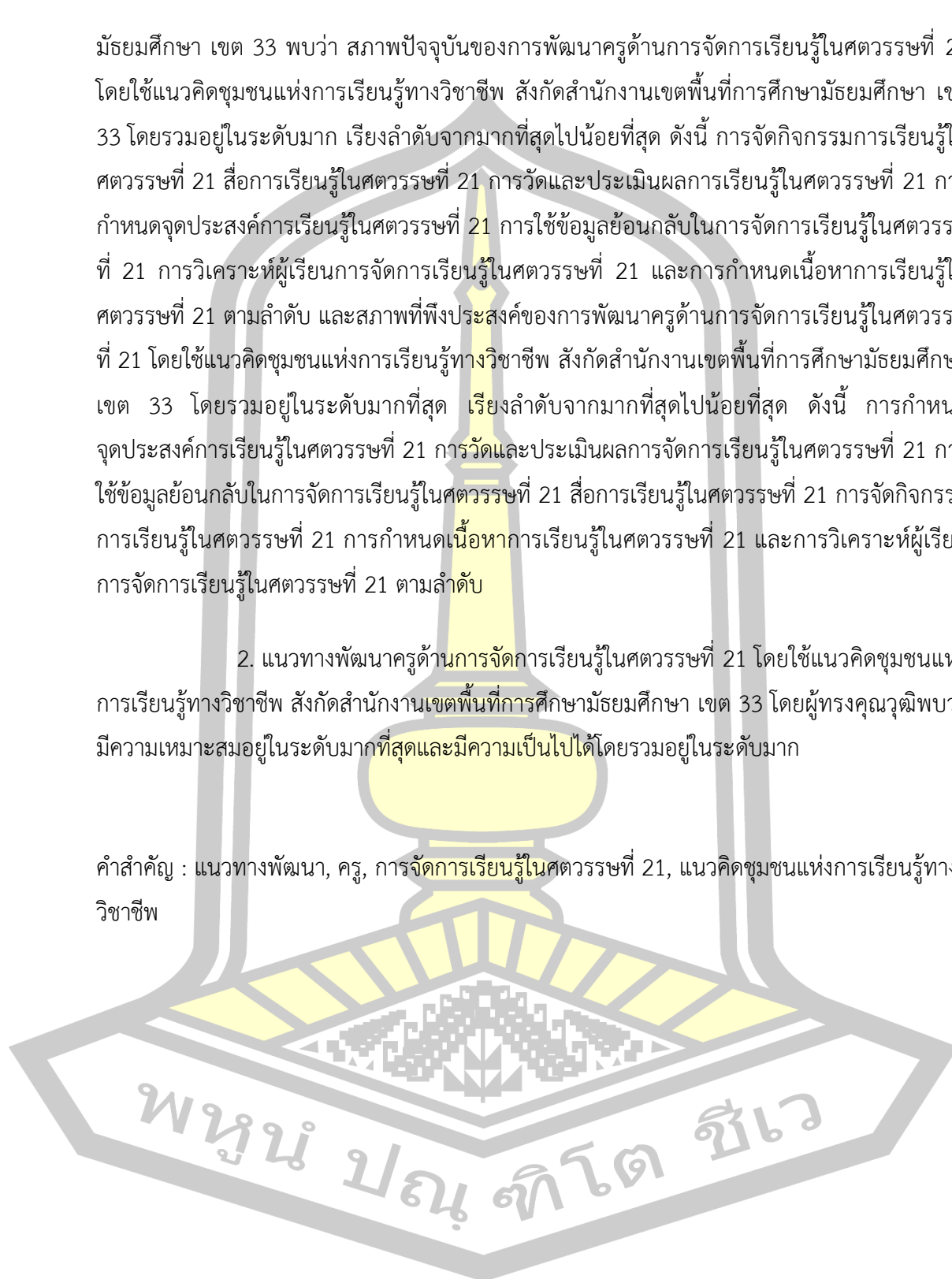
ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ

2. แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา, ครู, การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

TITLE	The Guideline Development of Teachers, Learning Management In the 21 st century. by Applying the Professional Learning Community Secondary Educational Service Area Office 33		
AUTHOR	Tanapon Buakhumkrot		
ADVISORS	Assistant Professor Paiboon Limmanee , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

The study of the development of teacher's learning management in 21st Century by using the concept of DLIT Professional Learning Community (DLIT PLC) in Secondary Educational Service Area Office 33 aims 1) to study the current state and desired condition of teacher's development in learning management in 21st Century by using the concept of DLIT Professional Learning Community (DLIT PLC) in Secondary Educational Service Area Office 33 2) to develop teacher's learning management with the concept of DLIT Professional Learning Community (DLIT PLC) in Secondary Educational Service Area Office 33 by using Research and Development (R&D), including 2 phrases which are Phrase 1, the study of the current state and desired condition of teacher's development in learning management in 21st Century by using the concept of DLIT Professional Learning Community (DLIT PLC) in Secondary Educational Service Area Office 33 and Phrase 2, the development of teacher's learning management with the concept of DLIT Professional Learning Community (DLIT PLC) in Secondary Educational Service Area Office 33. In Phrase 1, the samplings used in this phrase are 350 teachers in Secondary Educational Service Area Office 33, collected by 5 research instrument experts. In phrase2, 2 Best Practice schools were used as the samplings by having evaluation from 5 Advisory level persons. The instruments used for data collection consist of evaluation form, survey,

interview and the statistics used for data analysis such as percentage, mean and standard deviation.

According to the findings, it was found as follows.

1) the current state and desired condition of teacher's development in learning management in 21st Century by using the concept of DLIT Professional Learning Community (DLIT PLC) in Secondary Educational Service Area Office 33 in general is considered as high level arranging in ascending order, Activity Learning Management in 21st Century, Instructional Media in 21st Century, learning Evaluation in 21st Century, The Determined Learning's objectives in 21st Century, The Use of Learning Management Feedback in 21st Century, The Learners' Analysis of Learning Management in 21st Century and The Determined Learning Content in 21st Century respectively. Moreover, In general, the desired condition of teacher's development in learning management in 21st Century by using the concept of DLIT Professional Learning Community (DLIT PLC) in Secondary Educational Service Area Office 33 is on highest level arranging in ascending order as follows, The Determined Learning's objectives in 21st Century, Learning Evaluation in 21st Century, The Use of Learning Management Feedback in 21st Century, Instructional Media in 21st Century, The Determined Learning Content in 21st Century and The Learners' Analysis of Learning Management in 21st Century respectively.

2) It was found that the development of teacher's learning management with the concept of DLIT Professional Learning Community (DLIT PLC) in Secondary Educational Service Area Office 33 by Advisory level persons has the suitability in general at the highest level and has the possibility in general at high level.

Keyword : Development, Teacher, Learning Management in the 21st Century, Professional Learning Community

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มมณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้กรุณาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนคณะครูทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจ และกำลังทรัพย์แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาดำเนินการด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ และเพื่อนนิสิตสาขาการบริหาร และพัฒนาการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและส่งเสริมกำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์ทั้งหลายที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวที่แต่บิดา มารดา และบูรพาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธนาพล บัวคำโคตร

พูน ปณ จิต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฉ
บัญชีตาราง.....	ฐ
บัญชีภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู.....	13
ความหมายของการพัฒนาครู.....	13
ความสำคัญของการพัฒนาครู.....	13
แนวความคิดในการพัฒนาครู.....	15
รูปแบบการพัฒนาครู.....	18
แนวทางการพัฒนาครู.....	18

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	24
การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	24
ความหมายของการจัดการเรียนรู้.....	25
หลักการ แนวคิดการจัดการเรียนรู้.....	26
ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	27
องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	50
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	70
ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	70
ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	72
องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	74
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	80
บริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33	89
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	92
งานวิจัยในประเทศ.....	92
งานวิจัยต่างประเทศ.....	102
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	108
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33	110
ขั้นตอนดำเนินการ	110
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	110
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	111
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	113
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	113

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	115
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33	117
ขั้นตอนดำเนินการ	117
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	118
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	119
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	120
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการ จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 แสดงในตาราง 7 ถึงตาราง 14..	123
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.....	133
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	161
ความมุ่งหมายของการวิจัย	161
สรุปผล.....	161
อภิปรายผล.....	166
ข้อเสนอแนะ	172
บรรณานุกรม.....	174
ประวัติผู้เขียน	256

บัญชีตาราง

	หน้า
ตาราง 1 วิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	49
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้	60
ตาราง 3 สรุปการสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	61
ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	74
ตาราง 5 แสดงองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	86
ตาราง 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33	111
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึง ประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมและรายด้าน	123
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติการสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ประสงค์ที่ต้องการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	124
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึง ประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ด้านการวิเคราะห์ ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	125
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่ พึงประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ด้านการกำหนด เนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	126

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21..... 137

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 138

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านสื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21..... 139

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 140

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 142

ตาราง 23 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 159

พจนานุกรมศัพท์

บัญชีภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 .. 8	
ภาพประกอบ 2 การยกระดับคุณภาพครูที่สอดคล้องกับ Spec ครูไทยในศตวรรษที่ 21..... 21	21
ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21..... 29	29
ภาพประกอบ 4 ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21..... 34	34
ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้..... 38	38
ภาพประกอบ 6 ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Glasser..... 50	50
ภาพประกอบ 7 ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Gerlach and Ely..... 51	51
ภาพประกอบ 8 ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Klausmeier and Rippl..... 53	53
ภาพประกอบ 9 ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Brown และคณะ 54	54
ภาพประกอบ 10 การจัดการเรียนรู้ของพิมพันธ์ เดชะคุปต์..... 57	57
ภาพประกอบ 11 ระบบการจัดการเรียนรู้ของทศนา แหม่มณี 59	59
ภาพประกอบ 12 การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 85	85
ภาพประกอบ 13 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง 109	109
ภาพประกอบ 14 แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 158	158

พูน ปณ จิตโต ชีวะ

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีระบบเศรษฐกิจที่มีโครงสร้างที่เข้มแข็ง มีเสถียรภาพ แข่งขันได้ ยั่งยืน มีความมั่นคงทางพลังงาน มีการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค มีโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล รักษาทุนธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสู่ความสมดุลของระบบนิเวศ สร้างความมั่นคงภายในประเทศ ป้องกันและลดผลกระทบจากภัยคุกคามข้ามชาติ รวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อความร่วมมือในการพัฒนาภายใต้กรอบข้อตกลงต่างๆ ในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาคและโลก มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้ภาครัฐมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง ตรวจสอบได้ และปราศจากคอร์รัปชัน ซึ่งได้กำหนดให้การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการขับเคลื่อนแผนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาของชาติจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกกระบวน โดยมีกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เป็นกรอบในการดำเนินการ เพื่อให้การพัฒนาประเทศในทุกกระบวนมีความสอดคล้องกัน และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 13-15)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่

ประเทศต้องเผชิญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 29) เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

ในด้านการศึกษาแผนการศึกษาอาเซียน พ.ศ. 2559 - 2563 (THE ASEAN Work Plan On Education 2016 – 2020) ได้กำหนดประเด็นสำคัญไว้ 8 ประการ (Key Elements on Education) ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนผ่านการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และความรู้พื้นเมือง 2) ยกกระดับคุณภาพและสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับทุกคนโดยไม่ละเลยผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส 3) พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) สนับสนุนการพัฒนาการอาชีวศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5) ส่งเสริมการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการพัฒนาคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 6) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการอุดมศึกษาด้วยการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 7) ส่งเสริมบทบาทของการอุดมศึกษาให้เข้มแข็งด้วยการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการกับมหาวิทยาลัย และ 8) ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 36) การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 16) ในอดีตหน้าที่ของครูผู้สอนมีบทบาทมากในการเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ครูเป็นผู้พูด นักเรียนต้องเป็นผู้ฟัง ครูเป็นคนสั่ง นักเรียนต้องทำตาม แต่ในยุคศตวรรษที่ 21 หัวใจสำคัญของการเรียนการสอนของครูต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมโดยสิ้นเชิง คือ ต้องเปลี่ยนจากคำว่าครูสอนมาเป็นครูผู้อำนวยความสะดวก ต้องเปลี่ยนจากห้องสอนมาเป็นห้องทำงาน ต้องเปลี่ยนจากเน้นการสอนของครู มาเป็นการเน้นการเรียนของนักเรียน ต้องเปลี่ยนจากการเรียนรายบุคคล มาเป็นการเรียนรวมกลุ่ม ต้องเปลี่ยนจากการเรียนแบบแข่งขัน มาเป็นการเรียนแบบช่วยเหลือแบ่งปันกัน ครูเปลี่ยนจากการบรรยายเนื้อหาสาระ มาทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความท้าทาย ความสนุกในการเรียนแก่ศิษย์ โดยเน้นออกแบบโครงงานให้นักเรียนแบ่งกลุ่มการลงมือทำ (ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. 2560 : ไม่มีเลขหน้า) ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) ที่มุ่งเน้นความรู้ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่

เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการแข่งขันทางสังคมค่อนข้างสูง ส่งผลต่อการปรับตัวให้ทัดเทียมและเท่าทันกับเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุก มิตรอบด้าน ดังนั้น การเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และสมรรถนะของการรู้เท่าทัน (Literacy) จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน (นวพร ชลารักษ์. 2558 : 66) ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้และสมรรถนะ เพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูป การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2558 : 42) โดยแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมความเป็นมือ อาชีพดังกล่าว คือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมตัวกันเป็นกลุ่มของครูผู้สอนเพื่อร่วมมือรวม พลัง เรียนรู้ร่วมกันและสะท้อนผลการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักคือ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียน (เรวณี ชัยเชาวรัตน์. 2556 : 34)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นกระบวนการ สร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกัน วางเป้าหมาย การเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและ ผลที่เกิดขึ้น โดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวม พลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (สำนักพัฒนาครูและบุคลากร การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560 : 1) ในการทำงาน เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน การมี คุณค่าร่วม และวิสัยทัศน์ร่วมกัน ไปถึงการเรียนรู้ร่วมกันและการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่าง สร้างสรรค์ร่วมกัน เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ (วิจารณ์ พานิช. 2555 : 18) การรวมตัว ร่วมใจร่วมพลัง ร่วมทำ และ ร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบ กัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครู เป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน สู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลง คุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (วรลักษณ์ ชูกำเนิด. 2557 : 95)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 รับผิดชอบในการ จัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีโรงเรียนในสังกัดจำแนกตามเครือข่ายการบริหารสถานศึกษา จำนวน 8 สหวิทยาเขต 85 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. 2560 :

8-17) มีเป้าประสงค์ ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ครูและผู้เรียนโดยตรงคือ ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคน ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกคนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนเก่งตาม หลักทฤษฎีปัญหา มีทักษะชีวิต มีเป้าหมายชีวิตและมีทักษะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ อย่างมีอาชีพสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง มีหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากลที่เน้น วิชาการและอาชีพ บนพื้นฐานของความเป็นไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการ บริหารจัดการตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยครูสร้าง เครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. 2560 : 70) และครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ ความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริงและการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยครูได้รับการช่วยเหลือให้ จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในพื้นที่ทั้งในโรงเรียนเดียวกัน ระหว่างโรงเรียนหรืออื่น ๆ และจุดเน้นด้านการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมการบริหารจัดการแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบในทุกระดับ เน้นการมีส่วนร่วม ขององค์กรคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็งและเป็นกัลยาณมิตร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. 2560 : 73)

ผู้วิจัยเห็นว่า แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่เข้ามามีบทบาทผลักดัน เพื่อพัฒนาครู เป็นแนวทาง ใหม่ มิติใหม่ ในการปฏิรูปการศึกษา ครูต้องมีความรู้และปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของ สังคมโลก เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้โดยมุ่งมั่นให้เกิดผลลัพธ์ต่อสมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับครู และการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับเป้าประสงค์ กลยุทธ์ตลอดจนจุดเน้นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องการพัฒนาครูผ่านการปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้ศึกษา และพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 อันจะส่งผลโดยตรงต่อการ พัฒนาครูในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นมืออาชีพ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เป็นอย่างไร

2. แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2. ได้แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

1.1 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ 7 องค์ประกอบ คือ 1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 2. การวิเคราะห์ผู้เรียน 3. กำหนดเนื้อหา 4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5. สื่อการเรียนรู้ 6. การวัดและประเมินผล และ 7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับ (Glasser. 1965 : 711 ; Gerlach และ Ely. 1971 : 13 ; Klausmeier และ Ripple. 1971 : 11 ;

Brown และคณะ. 1977 : 11 ; พิมพ์ันต์ เดชะคุปต์. 2551 : 17-19 ; สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 10 ; ทิศนา แคมมณี. 2555 : 215)

1.2 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 7 องค์ประกอบ คือ 1. วิสัยทัศน์
และค่านิยมร่วม 2. ภาวะผู้นำร่วม 3. ทีมร่วมแรงร่วมใจ 4. ชุมชนกัลยาณมิตร 5. การเรียนรู้ของ
ผู้เรียน 6. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 7. การสนับสนุน (Sergiovanni. 1994 : unpagged
; Hord. 1997 : unpagged ; Hargreaves. 2003 : unpagged ; Schmoker. 2005 :
unpagged ; DuFour. 2006 : unpagged ; Vescio. 2008 : unpagged ; Council.
2009 : unpagged ; สุรพล ธรรมรัตน์ และคณะ. 2553 : ไม่มีเลขหน้า ; วิจารณ์ พานิช.
2554 : 133-193 ; วราลักษณ์ ชูกำเนิด. 2557 ก : 96-100 ; สำนักพัฒนาครูและบุคลากร
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560 : 10)

2. ขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามและความมุ่งหมายการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอแบ่งเป็น 2
ระยะดังต่อไปนี้

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการ
จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 3,391 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 350 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตาราง
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (Krejcie. 1970 : 607-610) และใช้
วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-Stage Random Sampling) (สมบัติ ท้ายเรือคำ.
2555 : 59) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2.2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้
แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินแนวทาง (โดยประเมิน ความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

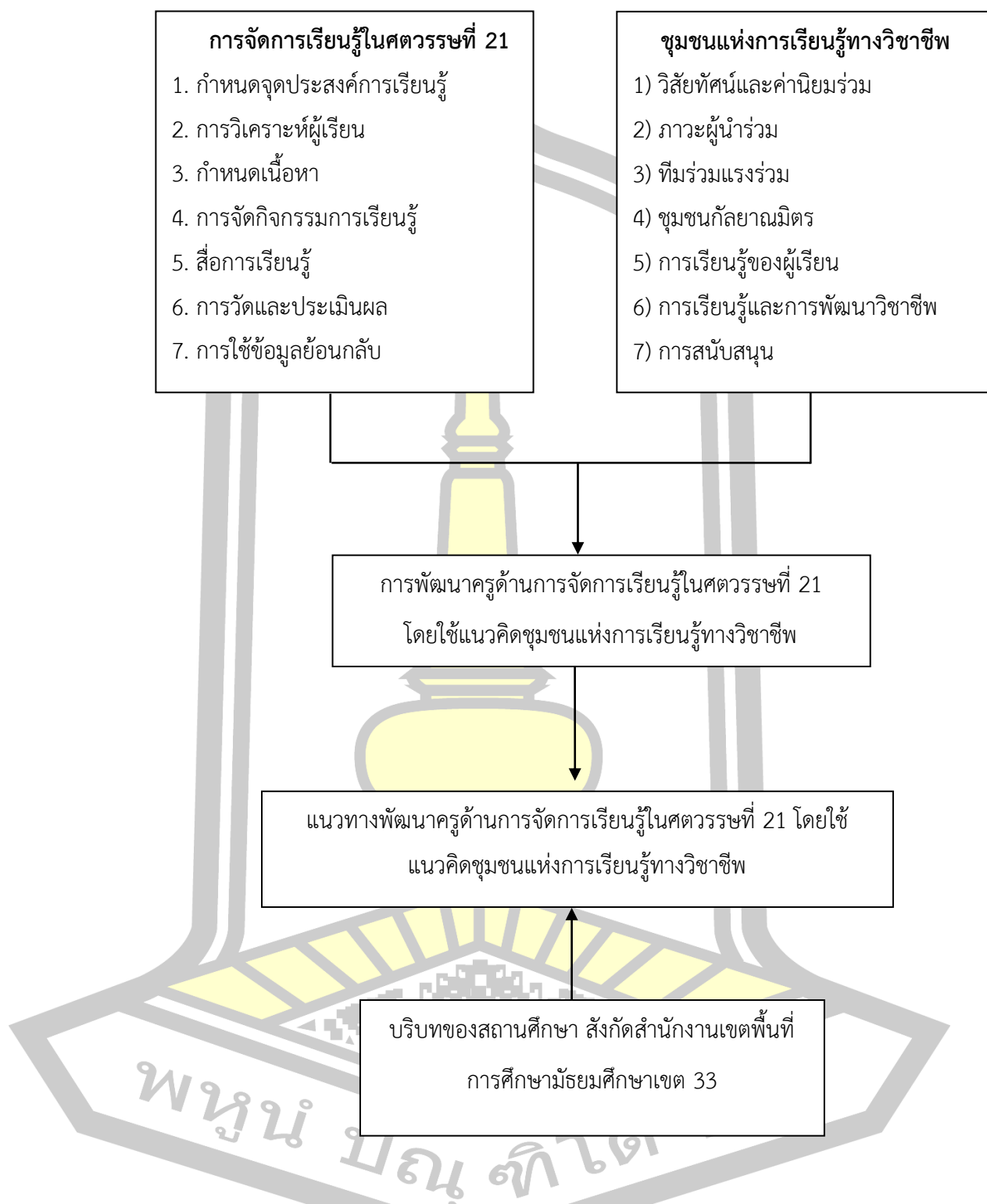
ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดเป็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ 7 องค์ประกอบ คือ 1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 2. การวิเคราะห์ผู้เรียน 3. กำหนดเนื้อหา 4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5. สื่อการเรียนรู้ 6. การวัดและประเมินผล และ 7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับ (Glasser. 1965 : 711 ; Gerlach และ Ely. 1971 : 13 ; Klausmeier และ Ripple. 1971 : 11 ; Brown และคณะ. 1977 : 11 ; พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2551 : 17-19 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 10 ; ทิศนา ขัมมณี. 2555 : 215)

2. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม 2) ภาวะผู้นำร่วม 3) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 4) ชุมชนกัลยาณมิตร 5) การเรียนรู้ของผู้เรียน 6) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 7) การสนับสนุน (Sergiovanni. 1994 : unpagged ; Hord. 1997 : unpagged ; Hargreaves. 2003 : unpagged ; Schmoker. 2005 : unpagged ; DuFour. 2006 : 6-8 ; Vescio. 2008 : unpagged ; Council. 2009 : unpagged ; สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ. 2553 : ไม่มีเลขหน้า ; วิจารย์ พานิช. 2554 : 133-193 ; วราลักษณ์ ชูกำเนิด. 2557 ก : 96-100 ; สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560 : 10)

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น ในการร่างแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ดังแสดงในภาพประกอบ 1

พจนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มกันของครูเป็นทีมเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งความรู้ ประสบการณ์ และร่วมมือร่วมพลังกันในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนและการทำงานของครูเป็นหลัก มีผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร่วม จัดระบบสนับสนุน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาเครื่องมือในการทำงานของครู และ พัฒนาการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1.1 วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม หมายถึง การที่ทุกคนต้องการทำให้คุณภาพของการ เรียนรู้ของผู้เรียนและของตนเองยกระดับขึ้น ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการทำงานของชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการเห็นทั้งภาพเป้าหมาย และที่สำคัญเมื่อเห็นภาพความเชื่อมโยงแล้ว ภาพ ดังกล่าวมีอิทธิพลกับการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของ งานจนเชื่อมโยงเป็นความหมายของ งานที่เกิดจากการตระหนัก จนเกิดเป็นพันธะสัญญาร่วมกัน ซึ่งเป็นชุมพลังสำคัญที่จะเกิดพลัง ในการ ไหลรวมกันทำงานในเชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน

1.2 ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง ครูมีอิสระและมีอำนาจตัดสินใจในการทำงาน เป็นผู้นำด้วย การลงมือทำอย่างจริงจังและให้ความสำคัญกับการทำงานของผู้ร่วมงานทุกคน และภาวะผู้นำของ ผู้บริหารที่ต้องเป็นผู้นำในการพัฒนา มาทำงานร่วมกับครู และเป็นตัวอย่างในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการ ขับเคลื่อนกิจกรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.3 ทีมร่วมมือร่วมใจ หมายถึง ระบบการทำงานเป็นแบบระบบทีม มีวัฒนธรรมการ ทำงานแบบรวมหมู่ อยู่แบบกัลยาณมิตร ครูทำงานร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนแห่ง การเรียนรู้ รวมทั้งผู้บริหาร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน สร้างความรู้จากประสบการณ์การทำงาน เพื่อ หาทางพัฒนาวิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป

1.4 ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน ในชุมชน มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันที่ ทุกคนมีเสรีภาพ ในการแสดงความ คิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึก ปลอดภัย เคารพซึ่ง กันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลังเชิงคุณธรรม คุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกัน ทำงาน

1.5 การเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง รูปแบบ กิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริม พัฒนาสมรรถนะ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเอง การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจนเกิดเป็นทักษะ จำเป็นที่นำไปสู่ความสำเร็จ

1.6 การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้บนพื้นฐานประสบการณ์ตรง จากงานที่ลงมือปฏิบัติภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นหลัก มีการเรียนรู้ร่วมกันด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย ครูแต่ละคนพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้และทักษะ ต่าง ๆ ครูได้รู้จักและเรียนรู้ตนเองอย่างแท้จริง ตลอดจนเกิดความรู้สึกถึงคุณค่าของงานครู

1.7 การสนับสนุน หมายถึง การจัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการของ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น เวลา วาระ สถานที่ ขนาดชั้นเรียน ขวัญ กำลังใจ ข้อมูล สารสนเทศ การเอาใจใส่สิ่งแวดล้อม ให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุข

2. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การเรียนรู้แบบองค์รวมเพื่อการเปลี่ยนแปลง ตนเองจนเกิดเป็นทักษะสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 โดยมี 4 ทักษะ คือ

2.1 การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การระบุปัญหา การจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูล เพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ โดยการระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการ ตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจได้

2.2 การสื่อสาร หมายถึง การสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและเพื่อน ร่วมงาน มีทักษะในการสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการ สื่อสารได้เป็นอย่างดี

2.3 การร่วมมือ หมายถึง ความสำคัญในการทำงาน การทำงานเป็นทีมแก้ไขปัญหา มี ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น และมีความสามารถสูงใจและโน้มน้าวทีมงาน เพื่อให้ทำงานให้สำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการ

2.4 ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์ คือ ครุมีความคิดริเริ่มที่ใหม่ๆ ใน การปรับปรุงพัฒนางาน แสวงหาวิธีการใหม่ในการทำงานอยู่ตลอดเวลา มีความคิดที่หลากหลายใน การปฏิบัติงาน และมุมมองที่กว้างไกลพัฒนางาน

3. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง กระบวนการของครูในการจัดการ ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ ที่สุด ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

3.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิด ขึ้นกับผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.2 การวิเคราะห์ผู้เรียน หมายถึง การศึกษาผู้เรียนในลักษณะวิธีการเรียนรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน การจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

3.3 กำหนดเนื้อหา หมายถึง การกำหนดสาระสำคัญในเรื่องที่จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องไปกับวัตถุประสงค์ เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร

3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดสาระสำคัญในเรื่องที่สอน โดยผู้สอนเลือกใช้รูปแบบ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

3.5 สื่อการเรียนรู้ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่เป็นสิ่งช่วยในการที่จะจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อสร้างความสนใจผู้เรียน สนับสนุนการอธิบาย ทำให้เกิดความเข้าใจทั่วไปและช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในกระบวนการเรียนการสอน

3.6 การวัดและประเมินผล หมายถึง ความสามารถวินิจฉัย ตัดสิน ลงสรุป โดยการระบุปัญหา จำแนกแยกแยะข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มตามศักยภาพและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหา

3.7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการวิเคราะห์ผลการประเมิน ผลการสอน ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนและครูผู้สอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในด้านการเรียนรู้ และเพื่อแก้ไข ปรับปรุงและซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของตนเองด้วยกระบวนการวิจัย

4. การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และ การใช้ข้อมูลย้อนกลับ ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5. สภาพปัจจุบัน การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การปฏิบัติ การดำเนินงานที่เป็นอยู่เกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

6. สภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น ต้องการพัฒนางานที่เป็นอยู่ให้ดีกว่าเดิมเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิด
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้
ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู
 - 1.1 ความหมายของการพัฒนาครู
 - 1.2 ความสำคัญของการพัฒนาครู
 - 1.3 แนวความคิดในการพัฒนาครู
 - 1.4 รูปแบบการพัฒนาครู
 - 1.5 แนวทางการพัฒนาครู
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.1 การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 - 2.2 ความหมายของการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 หลักการ แนวคิดการจัดการเรียนรู้
 - 2.4 ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.5 องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 3.1 ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 3.2 ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 3.3 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิด
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
5. บริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู

ความหมายของการพัฒนาครู

สกวรัตน์ นิลเพชรพลอย (สาคร พิพนนอก. 2554 : 11 ; อ้างอิงมาจาก สกวรัตน์ นิลเพชรพลอย. ม.ป.ป.) ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถในการทำงานและทัศนคติที่ดี เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อบุคลากรและต่อองค์กร ในวงการต่างๆ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร แม้ในวงราชการก็มีการจัดดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างแพร่หลาย จะเห็นได้จากมีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานพัฒนาบุคลากรมากมาย การพัฒนาบุคลากรไม่เพียงแต่จะทำให้คนมีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการทำงานดีขึ้นเท่านั้น ยังส่งผลให้ได้ผลงานสูงและเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในด้านการเลื่อนตำแหน่งการงานอีกด้วย

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556 : 10) ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการที่ทำให้บุคคลในหน่วยงานมีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถและทัศนคติในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้นและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานต้องการ การให้บุคลากรในหน่วยงานมีโอกาสได้รับความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาเป็นแนวทางที่ดีอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสภาพต่างๆ ได้ตามที่ต้องการ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้สามารถดำเนินการได้อยู่เสมอตามความเหมาะสมของสภาพหน่วยงานนั้นๆ การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจมีทักษะการวิจัยในชั้นเรียนให้ชัดเจนอย่างถ่องแท้ จะทำให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความมุ่งมั่น ในการปฏิบัติหน้าที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

จากการศึกษาความหมายของการพัฒนาครู สรุปได้ว่า เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ความรู้ความสามารถในการทำงาน และสร้างประสบการณ์การทำงานให้กับบุคลากรในองค์กร ตลอดจนบุคลิกภาพให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการพัฒนาครู

ภัทราวรรณ ศรีโพธิ์น้อย (2551 : 37) ให้ความสำคัญว่า ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงาน เพราะแม้จะมีการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานแล้วเชื่อว่าจะสามารถทำงานได้ดีไปตลอด หากบุคลากรได้รับการ

พัฒนาอย่างเหมาะสมและต่อเนื่องด้วยความพึงพอใจแล้ว บุคลากรจะมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการทำงานและการดำเนินงานก็จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ภิญญา เกิดศิลป์ (2552 : 14) ให้ความสำคัญว่า การพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นอย่างยิ่งและมีความสำคัญ ที่จะช่วยให้บุคลากรเป็นคนทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ทางเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการขัดแย้งในหน่วยงาน เกิดความสามัคคี และเป็นบุคคลที่มีศักยภาพ ที่จะพัฒนาบุคคลในสังคมให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ยนต์ ชุ่มจิต (2553 : 32-33) ให้ความสำคัญว่า เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและชาติบ้านเมือง ทั้งนี้เพราะครูต้องรับหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่ จนบุคคลเหล่านั้นสามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเพื่อพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ดังนั้นการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพมากที่สุด จึงเป็นงานที่นักวิชาการศึกษา ผู้นิเทศ และผู้บริหารการศึกษาจะต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง กล่าวโดยสรุป การพัฒนาครูก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ดังนี้

- 1) ช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของครู ทำให้ครูมีสมรรถภาพในการสอน มีความรอบรู้ในทางวิชาการและวิชาชีพมากขึ้น เข้าใจบทบาทหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องในการสอนและทำงานได้ดีขึ้น
- 2) ช่วยทำให้เกิดการประหยัดเวลาและความสูญเสียเปล่าทางวิชาการ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นครูที่มีคุณภาพนั้นย่อมไม่ทำสิ่งใดผิดพลาดง่ายๆ สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำการสอนนักเรียนได้ผลเต็มที่ ตรงตามจุดประสงค์ ส่วนนักเรียนก็มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 3) ช่วยให้ครูเรียนรู้งานในหน้าที่ได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่เพิ่งได้รับการบรรจุให้เข้าทำงานใหม่ๆ และครูที่ย้ายไปทำการสอน ณ ที่ทำงานแห่งใหม่
- 4) ช่วยแบ่งเบาหรือลดภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานในสายงานต่างๆ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาอย่างดีและอย่างต่อเนื่อง จะมีความเข้าใจงานการสอนและงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี
- 5) ช่วยกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน กล่าวคือ ทำให้ครูทุกคนมีโอกาสก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งทางวิชาการ หรือตำแหน่งทางการบริหาร ซึ่งทำให้มีสถานภาพดีขึ้น
- 6) ช่วยทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้งหลักการปฏิบัติงาน และมีความรอบรู้ในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

ธีรวิ ทองเจือ และปรีดี ทুমเมฆ (2560 : 10) ให้ความสำคัญว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กรทุกแห่ง เนื่องจากระบบสังคมในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกัน ทำให้ทุกองค์กรต้องสร้างผลผลิตที่ได้ออกมาให้เพียงพอต่อความต้องการของสังคม ปัจจัยที่องค์กรจะสามารถสร้างผลผลิตที่ได้ออกมาได้ บุคลากรในองค์กรคือตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ บุคลากรในองค์กรต้องได้รับการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

จากการศึกษาความสำคัญของการพัฒนาครู สรุปได้ว่า การพัฒนาครูเป็นภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากครูมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียน ช่วยยกระดับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของผู้เรียน และเป็นพลังหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งเสริมบุคลากรครูให้มีโอกาสได้รับความรู้ ความคิดใหม่ๆ เพื่อจะช่วยให้บุคลากรครูปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพและความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน และองค์กรต่อไป

แนวความคิดในการพัฒนาครู

Castetter (1976 : 238) ให้แนวความคิดว่า กระบวนการพัฒนาบุคลากร จำแนกได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร
2. การวางแผนการพัฒนาบุคลากร
3. การนำแผนพัฒนาบุคลากรไปใช้
4. การประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

พิภพ วังเงิน (2551 : 44) ให้แนวความคิดว่า กระบวนการพัฒนาบุคลากรจำแนกได้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายและบทบาทของหน่วยงาน
2. จัดคณะบุคคลเพื่อดำเนินการและรับผิดชอบ
3. กำหนดความต้องการต่างๆ ในการพัฒนา
4. เตรียมแผนการพัฒนาบุคลากรทั้งหมด
5. ดำเนินโปรแกรมการพัฒนาบุคลากร
6. ประเมินผลการพัฒนา

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2551 : 44) ให้แนวความคิดว่า กระบวนการพัฒนาบุคลากรแต่ละขั้นตอนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารต้องดำเนินการให้ครบทุกขั้นตอน คือ ต้องเริ่มจากการหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร การวางแผน การปฏิบัติตามแผนหรือการดำเนินการ และติดตามประเมินผล

กาญจนา รุ่งแจ้ง (2551 : 29) ให้แนวความคิดว่า แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรนั้นถือได้ว่าเป็นกลไกอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคลากรมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมายจากองค์กร ทั้งนี้โดยเป็นการส่งเสริมและเพิ่มพูนในสมรรถภาพของตัวบุคลากรเองหรือองค์กร

สกวรัตน์ นิลเพชรพลอย (2554 : 12) ให้แนวความคิดว่า การพัฒนาบุคลากรครูให้เป็นครูมืออาชีพนั้น ต้องพัฒนาทั้งในด้านความรู้ในเนื้อหาทักษะด้านต่างๆ รวมถึงเจตคติของความเป็นครูซึ่งสามารถพัฒนาโดยใช้วิธีที่หลากหลาย เช่น การอบรมสัมมนา การฝึกพัฒนาขณะปฏิบัติงาน การพัฒนาโดยการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษาดูงาน เป็นต้น

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2556 : 151-152) ให้แนวความคิดว่า การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ว่า การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะเป็นไปไม่ได้เลยหากปราศจากการยกระดับคุณภาพครูซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในระบบการศึกษา ความสำคัญของคุณภาพครูต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียนไม่ได้เป็นเพียงหลักการที่สมเหตุสมผลเท่านั้น แต่ยังได้รับการยืนยันจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ด้วย งานศึกษาเชิงนโยบายก็สรุปเช่นกันว่านโยบายการยกระดับคุณภาพครูอย่างเป็นระบบคือปัจจัยความสำเร็จของระบบการศึกษาที่มีผลการสอบ PISA สูง เช่น ฟินแลนด์และสิงคโปร์คุณภาพครูเป็นผลลัพธ์ของนโยบาย 4 ด้านหลัก ได้แก่ การดึงดูดคนเก่ง และคัดเลือกคนเข้าสู่สายอาชีพครู (Attraction and Recruitment) การเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นครู (Preparation) การพัฒนาและยกระดับความรู้และสมรรถนะของครูอย่างต่อเนื่อง (Continuous Learning) และการรักษาคณเฑาะว์ในสายอาชีพครู (Retention) นโยบายแต่ละส่วนควรจะต้องสอดคล้องกัน โดยมีสมรรถนะครูที่พึงประสงค์เป็นเป้าหมายและศูนย์กลาง และสมรรถนะครูที่พึงประสงค์ก็ควรจะต้องกำหนดให้เชื่อมเข้ากับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและตามแนวทางของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การพัฒนาคุณภาพครูจึงจะประสบความสำเร็จและช่วยยกระดับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของผู้เรียนได้

พินสุตา สิริธรรังศรี (2557 : 10-11) ให้แนวความคิดว่า ครูเป็นผู้เรียนที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และรับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีกฎหมาย นโยบายว่า ครูทุกคนต้องได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานและพัฒนาตนเองทุกปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และต้องเข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องปีละ 100 ชั่วโมง โดยมีองค์กรทำหน้าที่ด้านพัฒนาครูเป็นการเฉพาะ มีคู่มือการพัฒนาให้ครูเข้ารับการพัฒนาดังตามความต้องการในแต่ละปีจากมหาวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนา มีระบบพี่เลี้ยง ครูต้นแบบ (Master Teachers) เพื่อช่วยครู มีระบบการนิเทศ ติดตามและพัฒนาการทำงานของครูในชั้นเรียน การเรียนรู้และพัฒนาจากเพื่อนครู และการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นอกจากนั้นมีการสร้างครูจิตอาสา ช่วยสอน

มีการพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการสอนของครูให้น้อยลงและให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติด้วยตนเองมากขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560 ก : 4-5) ให้แนวความคิดว่า วิชาชีพครู ถือเป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นวิชาชีพที่ใช้วิธีการแห่งปัญญาและมีลักษณะเฉพาะด้านการให้บริการแก่ สังคมที่ต่างจากวิชาชีพอื่น ต้องผ่านการศึกษาอบรมในสถาบันการศึกษามาอย่างดีและมีการกำหนด มาตรฐานจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเพื่อควบคุมความประพฤติ มาตรฐาน และคุณภาพในการประกอบ วิชาชีพ มีเอกลักษณ์และเสรีภาพทางวิชาชีพที่จะแสดงความคิดเห็นอันเป็นคุณประโยชน์ต่อสังคมและ ประเทศชาติ ครูนับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาเป็นด้านหน้าในการพัฒนา คุณภาพประชากรของชาติให้มีศักยภาพ มีความสามารถในการแข่งขันในเวทีนานาชาติ โดยเฉพาะ การก้าวให้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประกอบกับในปี พ.ศ. 2559 เป็นปีที่จะมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีเป้าหมายของการรวมกลุ่ม เศรษฐกิจเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุนและ แรงงานฝีมือภายในอาเซียนอย่างเสรี ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องมีการแข่งขันในหลายด้าน หลายมิติ วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพหนึ่งที่ต้องมีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อเตรียม ความพร้อมของประชากรในชาติ ให้สามารถตั้งรับและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกในยุค ศตวรรษที่ 21 และการเปิดเสรีของประชาคมอาเซียนได้อย่างมีศักดิ์ศรี สามารถอยู่ร่วมกับสังคมโลกได้ อย่างมีความสุข ครูคือบุคลากรซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียน เป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ผู้เรียนมากที่สุด ภารกิจของครูจึงถือเป็นการกิจที่สำคัญ สังคมส่วนใหญ่จึงมุ่งหวังให้ครูพัฒนาเด็กไทย ให้มีคุณภาพเทียบเท่านานาชาติโดยหน้าที่สำคัญคือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ อบรม สั่งสอนผู้เรียน ให้เกิดความเจริญงอกงาม ให้เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะความสามารถในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ครู จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมี ความสุข

จากการศึกษาแนวความคิดในการพัฒนาครู สรุปได้ว่า การพัฒนาครูเป็นภารกิจที่สำคัญใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ช่วยยกระดับ สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาและเป็นพลังหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ก้าวทันต่อ ความเปลี่ยนแปลงของโลก

รูปแบบการพัฒนาครู

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560 ก : 79-80) กล่าวไว้ว่า สำหรับรูปแบบการพัฒนาครูในภาพรวมของประเทศ ได้สรุปรูปแบบการพัฒนาครูที่หน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ นิยมปฏิบัติกันมาก ดังนี้

1. การส่งครูไปเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น
2. การไปศึกษาดูงาน การจัดอบรมสัมมนาในโรงเรียนโดยเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้
3. การส่งครูไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
4. การนิเทศภายใน
5. การทำวิจัยในชั้นเรียน
6. การมอบหมายครูอ่านหนังสือเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้และงานที่เกี่ยวข้องกับครู
7. การเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยหมุนเวียนครูให้ปฏิบัติงานในหลายหน้าที่
8. การจัดทีมงานเพื่อเรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกัน
9. การนำโครงการต่าง ๆ จากภายนอกเข้ามาดำเนินการภายในโรงเรียนเพื่อกระตุ้นการทำงานของครูภายในโรงเรียน
10. การสนับสนุนครูให้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะและขอรับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ
11. การส่งครูไปเป็นวิทยากรในโอกาสต่างๆ
12. การเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาคเพื่อกระตุ้นให้ครูตื่นตัวพัฒนาตนเอง เป็นต้น

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาครู สรุปได้ว่า มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย มีทั้งการดำเนินการพัฒนาแบบกลุ่มหรืออาจพัฒนาเฉพาะตัวบุคคล การใช้รูปแบบใดย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสม สภาพบริบท องค์ประกอบต่างๆ รวมถึงความต้องการพัฒนาของครูหรือหน่วยงาน สามารถเลือกวิธีการที่คิดว่ามีความเหมาะสมซึ่งต้องอาศัยด้านความสะดวก เวลา และสถานที่ประกอบ ซึ่งทุกองค์ประกอบล้วนแล้วสำคัญทั้งสิ้น

แนวทางการพัฒนาครู

มารุต พัฒผล (2557 ก : 577-578) กล่าวไว้ว่า แนวทางการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพนั้นควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้าไปกับงานประจำ กล่าวคือเป็นการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ประจำวันที่ออกแบบให้ครูได้พัฒนาตนเองไปพร้อมๆ กับการทำ

หน้าที่ปกติในลักษณะที่เป็นวงจรการพัฒนา (Development Cycle) โดยให้ครูมองไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของตนเอง นอกจากนี้การจัดให้มีผู้ฝึกสอน (Coach) หรือพี่เลี้ยง (Mentor) ยังช่วยทำให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการให้ครูพัฒนาตนเองโดยลำพัง และควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้การสนับสนุนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ผ่านมายังพบว่าการจัดการความรู้ (Knowledge Management) และการเสริมพลัง (Empowerment) ยังเป็นกลไกสนับสนุนการใช้วิธีการพัฒนาครูดังกล่าวข้างต้น ซึ่งกระบวนการพัฒนาครูนั้นควรให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของครูในการที่จะพัฒนาคุณภาพงานเป็นสำคัญ และการพัฒนาครูยังต้องมีความต่อเนื่องไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติงานประจำของครูไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรม การปฏิบัติจริง การให้ผลย้อนกลับ การติดตาม ซึ่งการพัฒนาครูที่ดีนั้นควรให้ครูได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้จริงกับผู้เรียนด้วย และกระตุ้นให้ครูเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในกระบวนการพัฒนานั้นพร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงหลักการพัฒนาครูดังต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายของโรงเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ให้ความสำคัญกับสาระการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับสาระนั้นๆ
3. ส่งเสริมให้ผู้สอนได้เรียนรู้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ และเปิดโอกาสให้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง
4. จัดให้ครูได้สะท้อนคิดการปฏิบัติของตนเอง (Reflective Practice) และให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนด้วยกัน
5. มีการติดตามผลการดำเนินการ (Follow - up) และการให้ผลย้อนกลับ (Feedback) เชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
6. ใช้รูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) ที่มีความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

พินสุดา สิริธรรังศรี (2557 : 24-25) กล่าวว่า แนวทางการยกระดับคุณภาพครูที่สอดคล้องกับ Spec ครูไทยในศตวรรษที่ 21 จะพัฒนาไปในทิศทางใดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันได้ดังนี้

1. การพัฒนาครูต้นแบบ หรือการสร้างระบบครู Coach ให้ครูเพื่อเป็นแนวทางการทำงานระหว่างครูผู้ที่มีประสบการณ์กับเพื่อนครูในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายกลุ่ม

หรือรายบุคคล ตลอดจนการมีระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษาหารือ (Coaching & Mentoring) กับครูที่ยังขาดประสบการณ์ มีการสร้างเครือข่ายที่สามารถประสานความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียนได้ รวมทั้งมีการสร้างวัฒนธรรมขององค์กรที่เข้มแข็งทางวิชาชีพ

2. การผสมผสานกระบวนการวัดผลเข้ากับกระบวนการสอนให้ยืดหยุ่นหลากหลาย ใช้ได้ในหลายสถานการณ์ มีการสร้างแหล่งการเรียนรู้หลากหลาย โดยมีการบูรณาการสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและกระบวนการคิดที่ตกผลึก ตลอดจนมีทักษะในการนำเสนอผลงาน ได้เพื่อให้เกิดห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ (Thinking Classroom)

3. การจัดการความรู้ของครูจะต้องมีระบบแบบแผนที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง เปรียบเสมือนการจัดการเรียนการสอน ที่ครูจะต้องสามารถปรับบทบาทของตนเองได้หลากหลาย เพื่อให้เข้ากับบริบทของเหตุการณ์นั้น โดยจะต้องมีความอดทนต่อผู้บังคับบัญชา ต่อเพื่อนครูด้วยกัน และสุดท้ายผู้เรียนที่จะต้องเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนว่าอยู่ในลักษณะแบบใด พยายามที่จะปรับตัวครู ก่อนที่จะปรับเด็กเข้าหาครูเป็นเรื่องยากที่จะประสบความสำเร็จได้ทำให้กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนขาดตอนได้

4. ปรับโฉมหน้าขององค์กรโดยที่ครูจะต้องทำให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และหน่วยงานที่มีหน้าที่ผลิตครูจะต้องมีการทบทวนบทบาทของตนในด้าน กระบวนการใดที่มีปัญหาต้องดำเนินการแก้ไขที่จุดของปัญหาไม่ใช่แก้ที่ปลายเหตุโดยเน้นครูให้เป็น Teacher Learner ให้มาก

5. การสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเกิดพลังที่จะพัฒนาตนเอง หรือปรับปรุงกระบวนการ ทักษะของตนเองให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ โดยเน้นกระบวนการ PLC ให้มากขึ้น การยกระดับคุณภาพครูที่สอดคล้องกับ Spec ครูไทยในศตวรรษที่ 21 นั้นเน้นที่ระบบการผลิตครู การ พัฒนาครู และกลไกที่จะขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่เป็นรูปธรรมต่อไป ดังภาพประกอบ 2

การผลิตครู

- การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21
- การคัดสรรครู
- การสร้างทักษะกระบวนการจัดการเรียนรู้
- ปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการเรียนการสอนและการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาครู

- การจำแนกครูเก่า ครูใหม่
- พัฒนาครูให้สอดคล้องกันโดยใช้ระบบ Coaching
- สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้
- พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่

กลไกในการพัฒนา

- การสร้างเครือข่ายองค์กรวิชาชีพ
- การระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อการพัฒนา
- การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

ภาพประกอบ 2 การยกระดับคุณภาพครูที่สอดคล้องกับ Spec ครูไทยในศตวรรษที่ 21

คณะอนุกรรมการปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครู กล่าวไว้ว่า แนวทางการพัฒนาครูมีดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 ก : 106-109)

1. วางระบบการพัฒนาครูประจำการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูสู่ความเป็นเลิศในด้านการจัดการเรียนการสอน การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การออกแบบและผลิตสื่อ เอกสารประกอบการสอน ฯลฯ มีแนวดำเนินการ ดังนี้

1.1 จัดให้มีกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาครูที่มีมาตรฐานและเอกภาพ มีขีดความสามารถ และบทบาทในการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพครูในภาพรวม และจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา วางแผนการพัฒนาครูรายบุคคลทั้งระบบ จัดทำหลักสูตร ดำเนินการฝึกอบรม สร้างเครือข่าย รวมทั้งประสานงาน กำกับติดตาม ประเมินผลและให้การรับรองหลักสูตรฝึกอบรม

1.2 กำหนดให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาครูสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติ และกำกับติดตามการดำเนินการตามนโยบายให้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

1.3 กระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการฝึกอบรมครูไปยังสถานศึกษาหรือในระดับพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การพัฒนาครูตรงกับความต้องการของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและพื้นที่การศึกษาย่างแท้จริง โดยสนับสนุนงบประมาณตรงไปยังสถานศึกษาและหรือพื้นที่การศึกษา

1.4 เร่งรัดให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และ

บุคลากรทางการศึกษา และนำผลประโยชน์จากกองทุนมาใช้ในการพัฒนาครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนที่เป็นเอกเทศ

1.5 สร้างกลไก และเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงาน ร่วมกันทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาครูในภาพรวมให้มีเอกภาพและบูรณาการอย่างแท้จริง สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ในการพัฒนาครู สถาบันผลิตครูแต่ละแห่งร่วมติดตามคุณภาพของบัณฑิตครูที่ได้ผลิตออกสู่ระบบ การศึกษาและร่วมในเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาครูอย่างใกล้ชิด

1.6 เร่งสร้างกลไกส่งเสริมสนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมให้เห็น ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้และสร้าง เครือข่ายแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.7 จัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เน้นผลที่ เกิดขึ้นกับผู้เรียนและนำผลการพัฒนาเชื่อมโยงกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู

2. กำหนดรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มสมรรถนะและ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีแนวดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดให้มีระบบ “คู่มือการศึกษา” ให้ครูทุกคนใช้คู่มือเพื่อพัฒนาตนเองตาม ความสนใจ โดยกำหนดจำนวนชั่วโมงการพัฒนาครูด้วยตนเองในแต่ละปี

2.2 จัดให้มีการสนับสนุนปัจจัยให้ครูสร้างสื่อการเรียนการสอนหรือใช้ศักยภาพที่ อบรมมาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2.3 กำหนดแนวทางการพัฒนาครู โดยยึดภาระงาน มาตรฐาน และจรรยาบรรณ วิชาชีพ รวมทั้งปัญหาและความต้องการของครูและสถานศึกษาเป็นกรอบในการพัฒนา

2.4 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาและฝึกอบรมจาก “เหมารวม” เป็นแบบ “หลากหลาย” เน้นการกระจายสู่พื้นที่ (Area-based Training) วิธีการพัฒนาครูไม่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอนของครู

2.5 จัดให้มีรูปแบบและวิธีการพัฒนาครูที่หลากหลายและมีคุณภาพ เพื่อให้ครู สามารถเลือกรูปแบบและวิธีการฝึกอบรมได้ตามความต้องการ

2.6 ทุกหลักสูตรการพัฒนาครูควรเน้นให้ครูเกิดความตระหนัก และมีจิตสำนึกใน หน้าที่ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และ สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝัง อบรม ชัดเกล้าผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีนิสัยรักการอ่าน และมีสมรรถนะที่จำเป็นในด้านการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการ ใช้ทักษะชีวิต การจัดการทางวิชาชีพ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด เสริมสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ และการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ ด้านการเงิน เวลา และการปฏิบัติงาน

2.7 กระบวนการพัฒนาครูเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางวิชาชีพที่ทันต่อความก้าวหน้าและวิทยาการ เน้นให้ครูมีความรู้ความสามารถในด้านเนื้อหา และทักษะการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับภาระงานที่รับผิดชอบ

2.8 ให้สถานศึกษาจัดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาครูประจำปี เน้นให้ครูทุกคนมีแผนพัฒนาตนเอง มีการประเมินผลแผนในแต่ละปี และนำผลการพัฒนาครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนมาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้รางวัลผลตอบแทนแก่ครู

2.9 ปรับระบบการพัฒนาครูวิชาชีพ (ครูอาชีพศึกษา) โดยพัฒนาและฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนรูปแบบการพัฒนาครูและเครือข่ายการพัฒนาครูไปสู่ครูมืออาชีพ มีแนวดำเนินการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ของครูในระดับจังหวัดและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 จัดตั้งคลังสมองครูแห่งชาติ เป็นศูนย์รวมประสบการณ์และผลงานของครูดี ครูเก่ง ครูเชี่ยวชาญ ครูภูมิปัญญาไทย

3.3 ค้นหาแบบการพัฒนาครูที่ดีจากครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ ครูผู้มีแบบอย่างที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำแบบอย่างที่ดีมาทดลอง ปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นคู่มือเพื่อนำไปเผยแพร่ขยายผลและสร้างครูแกนนำทั่วประเทศ

3.4 หน่วยงานรับผิดชอบการพัฒนาครูร่วมกับครู ทั้งสายสามัญและสายอาชีพที่ผ่านการอบรมพัฒนาในรูปแบบต่างๆ ดำเนินการพัฒนางานวิจัยหรือสร้างนวัตกรรมการสอนรูปแบบใหม่เพื่อปรับวิธีการจัดการเรียนการสอน สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ

3.5 วางระบบสนับสนุนการเข้าสู่การเป็นครูมืออาชีพ ครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ (Master Teacher) โดยส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยสร้างแรงจูงใจ ให้รางวัล ค่าตอบแทน การยอมรับจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ และเชื่อมโยงกับการเลื่อนวิทยฐานะ การต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

3.6 สถาบันอุดมศึกษา ร่วมส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาครู เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาครูให้มีทักษะความสามารถด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน และการวัดประเมินผลโดยจัดหาพี่เลี้ยงที่ปรึกษาทางวิชาการที่เข้มแข็งคอยเยี่ยมเยียนนิเทศช่วยเหลือครู ให้คำแนะนำครู

3.7 สนับสนุนองค์วิชาชีพเอกชนและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาครูในประเด็นที่เป็นจุดเน้นหรือความชำนาญการเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน โดยรัฐจะต้องมีกลไกในการกำกับดูแลมาตรฐานการดำเนินงาน เพื่อให้การรับรองคุณภาพหรือระงับการดำเนินงาน

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาครู สรุปได้ว่าเป็นการดำเนินงานให้เกิดการพัฒนาบนพื้นฐานของการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง เน้นกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานระหว่างครู โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาคือให้ครูได้นำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดผลกับผู้เรียนเป็นสำคัญและเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของชาติได้ถูกตราขึ้นมาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2540) ได้เปิดโอกาสให้คนไทยได้รับการศึกษาและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมสำหรับจัดการศึกษา
3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
มาตรา 24 การจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ความหมายของการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 25-26) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้

ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 5) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สู่การปฏิบัติ ทั้งนี้การที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม

เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ (2550 : 1-10) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนอง Child Center เป็นการเปลี่ยนบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” หรือ “ผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้” ให้เน้นอยู่ที่ผู้เรียนให้ผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงบทบาทนี้ เป็นการเปลี่ยนจุดเน้นของการเรียนรู้ ครูต้องมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการสอนที่หลากหลายที่จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ

จากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเสริมส่งหรือสร้างขั้นตอนวิธีการจัดให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนการสร้างปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาชุมชนและสังคมเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนที่กำหนด

หลักการ แนวคิดการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 6) ให้แนวคิดไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน และนำพาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง และเน้นคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ใช้สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และนำผลที่ได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

ธีระ รุญเจริญ และคณะ (2554 : 19) ให้แนวคิดไว้ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์และการฝึกอบรมที่แต่ละบุคคลได้รับมา

ทิสนา แคมมณี (2555 : 121) ให้แนวคิดไว้ว่า การเรียนรู้ที่แท้จริง หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ ฯลฯ จากกระบวนการที่บุคคลรับรู้ และจัดกระทำต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เพื่อสร้างความหมายของสิ่งเร้า (สิ่งที่เรียนรู้) นั้น เชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของตน จนเกิดเป็นความหมายที่ตนเข้าใจอย่างแท้จริงและสามารถอธิบายตามความเข้าใจของตนได้

มารุต พัฒนาผล (2557 ก : 33-34) ให้แนวคิดไว้ว่า การเรียนรู้คือกระบวนการการรู้คิด (Cognitive Process) ที่เกิดขึ้นในสมองของบุคคล เพื่อสร้างความหมายของข้อมูลสารสนเทศ และสิ่งเร้าต่างๆ ที่รับเข้ามาทางประสาทสัมผัส เกิดเป็นความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ความรู้สึก และพฤติกรรมต่างๆ การเรียนรู้ยุคใหม่ผู้เรียนสำคัญที่สุด คือการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง อย่างมีความรับผิดชอบ ผู้เรียนตั้งคำถาม (Questioning) และแสวงหาความรู้ (Inquiry)

จากการศึกษาหลัก แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปได้ว่า เป็นกระบวนการของครูในการจัดการ ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ ดังนี้

Metiri Group (2003 : unpaged) ได้ให้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล คือ ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และเทคโนโลยี ความรู้พื้นฐานเชิงทัศนคติและข้อมูลความรู้พื้นฐานทางพฤติกรรมและจิตสำนึกต่อโลก
2. การคิดเชิงประดิษฐ์ คือ ความสามารถในการปรับตัว การจัดการความซับซ้อนและความสามารถในการชี้นำตนเอง ความอยากรู้ ความสร้างสรรค์ และความกล้าเสี่ยง การคิดระดับสูงและการใช้เหตุผลที่ดี
3. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือและทักษะด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบต่อตนเองต่อสังคม และความรับผิดชอบต่อพลเมือง การสื่อสารแบบโต้ตอบ
4. การเพิ่มผลิตผลระดับสูง คือ การจัดลำดับความสำคัญ การวางแผน และการจัดการเพื่อมุ่งผลลัพธ์ การใช้เครื่องมือจริงอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพและเหมาะสม

Partnership for 21st Century Skill (2006 : unpaged) ได้ให้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 4 ทักษะ สำคัญได้แก่

1. วิชาแกนและแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21

1.1 วิชาแกน ได้แก่ ภาษาอังกฤษ การอ่าน หรือศิลปะการใช้ภาษา ภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง

1.2 แนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ จิตสำนึกต่อโลก, ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพ และความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม

2. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มุ่งเน้นให้เกิดความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ และแก้ปัญหาการสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

3. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการเข้าถึงด้านสารสนเทศและสื่อ ความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอทีซี)

4. ทักษะชีวิตและการทำงาน มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการยืดหยุ่นและปรับตัว มีเป้าหมายของชีวิตและความมุ่งมั่น เข้าใจสังคมและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมมีศักยภาพการผลิต และยอมรับการตรวจสอบมีความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบ

ในประเทศสหรัฐอเมริกาแนวคิดเรื่อง “ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ได้ถูกพัฒนาขึ้น โดยภาคส่วนที่เกิดจากวงการนอกการศึกษา ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิล บริษัทไมโครซอฟ บริษัทวอลต์ดิสนีย์ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเรียกย่อๆ ว่า เครือข่าย P21

วิจารณ์ พาณิช (2555 : 16-21) ได้ให้แนวคิดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ว่าเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไป โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความสามารถและทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว ดังภาพประกอบ 3

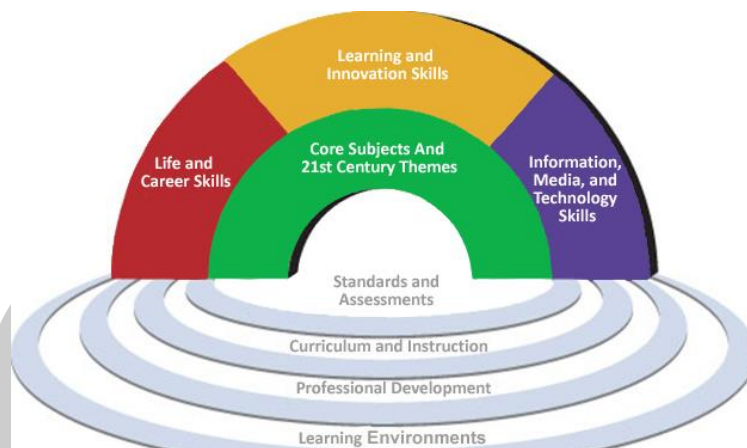

Figure 1 - P21 Framework for 21st Century Learning

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) ที่มีชื่อย่อว่า เครือข่าย P21 ซึ่งได้พัฒนากกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิต ดังนี้

ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

1. สารวิชาหลัก

- 1.1 ภาษาแม่ และภาษาโลก
- 1.2 ศิลปะ
- 1.3 คณิตศาสตร์
- 1.4 เศรษฐศาสตร์
- 1.5 วิทยาศาสตร์
- 1.6 ภูมิศาสตร์
- 1.7 ประวัติศาสตร์

1.8 รัฐ และความเป็นพลเมืองดี

2. หัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับโลก
- 2.2 ความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ
- 2.3 ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองดี
- 2.4 ความรู้ด้านสุขภาพ
- 2.5 ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม
3. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม
 - 3.1 ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม
 - 3.2 การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
 - 3.3 การสื่อสารและการร่วมมือ
4. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี
 - 4.1 ความรู้ด้านสารสนเทศ
 - 4.2 ความรู้เกี่ยวกับสื่อ
 - 4.3 ความรู้ด้านเทคโนโลยี
5. ทักษะชีวิตและอาชีพ
 - 5.1 ความยืดหยุ่นและปรับตัว
 - 5.2 การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง
 - 5.3 ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
 - 5.4 การเป็นผู้สร้างหรือผลิต และความรับผิดชอบเชื่อถือได้
 - 5.5 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ
6. สนับสนุนการเรียนรู้ต่อไปนี้
 - 6.1 มาตรฐานและการประเมินในยุคศตวรรษที่ 21
 - 6.2 หลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21
 - 6.3 การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21
 - 6.4 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21

การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทักษะ จากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ ที่ให้โลกของนักเรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์การ ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นตนเอง ความยืดหยุ่น การรู้จักตนเอง และความตระหนักในสภาพแวดล้อมและเหนืออื่นใด คือ ความสามารถใช้ความรู้สร้างสรรค์ถือเป็นทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักเรียนใน

ศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายในการที่จะพัฒนาเรียนเพื่ออนาคต ให้นักเรียนมีทักษะ ทักษะคิด ค่านิยม และบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวก ที่มีทั้งความสำเร็จและมีความสุข

การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่สำคัญและจำเป็นต่อนักเรียนอย่างแท้จริง มุ่งไปที่ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ครูต้องไม่สอนหนังสือไม่นำสาระที่มีในตำรามาบอกบรรยาย ให้นักเรียนจดจำแล้วนำไปสอบวัดความรู้ ครูต้องสอนคนให้เป็นมนุษย์ที่เรียนรู้การใช้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ โดยมีประเด็นคำถามอยากรู้เป็นตัวกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้อยากเรียน ที่จะนำไปสู่การกระตือรือร้นที่จะสืบค้น รวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนหรือโต้แย้งข้อสมมติฐานคำตอบที่คุ้นเคย พบเจอจากประสบการณ์เดิมใกล้ตัว สร้างเป็นกระบวนการทัศน์ใหม่แทนของเดิม การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า Project-Based Learning : PBL

ทักษะแห่งอนาคตใหม่ ประกอบไปด้วย

ทักษะการรู้สาระเนื้อหา

1. พื้นฐานการเรียนรู้สาระวิชาหลัก

ทักษะการอ่าน (Reading) ทักษะการเขียน (Writing) และทักษะการคำนวณ (Arithmetic) ถือเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นที่จะทำให้รู้และเข้าใจในสาระเนื้อหาของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่แสดงความเป็นสาระวิชาหลักของทักษะเพื่อดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ภาษาแม่และภาษาโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และรัฐ ความเป็นพลเมืองดี ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำสาระเนื้อหาได้ครอบคลุมทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว

2. ความรู้เชิงบูรณาการสำหรับศตวรรษที่ 21

ถึงแม้ว่านักเรียนจะสอบวัดความรู้ ความสามารถ ได้ตามเกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยระเบียบการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แล้วก็ตาม คงไม่เพียงพอในโลกยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการสอดแทรกความรู้เชิงบูรณาการเข้าไปในสาระเนื้อหาของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานความรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจและกำหนดประเด็นสำคัญต่อการสร้างความเป็นสังคมโลก การขับเคลื่อนเชิงวัฒนธรรม ศาสนา และวิถีชีวิตที่อยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสมในบริบททางสังคมที่ต่างกันอย่างรอบด้าน และสร้างเข้าใจความเป็นมนุษย์ด้วยกันในด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม การใช้วัฒนธรรมทางภาษาที่ต่างกันได้อย่างลงตัว

2.2 ความรู้ด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economic, Business and Entrepreneurial Literacy) เป็นการสร้างความรู้และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการสร้างตัวเลือกเชิงเศรษฐศาสตร์ หรือเศรษฐกิจ มีความเข้าใจบทบาทในเชิงเศรษฐศาสตร์ที่มีต่อสังคม และใช้ทักษะการเป็นผู้ประกอบการในการยกระดับ และเพิ่มประสิทธิผลด้านอาชีพ

2.3 ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civil Literacy) เป็นการสร้างประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมทางสังคม ผ่านวิธีสร้างองค์ความรู้ และความเข้าใจในกระบวนการทางการเมืองการปกครองที่ถูกต้อง และนำวิถีแห่งความเป็นประชาธิปไตยไปสู่สังคมในระดับต่างๆ ที่เข้าใจต่อวิถีการปฏิบัติทางสังคมแห่งความเป็นพลเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและสากล

2.4 ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลสารสนเทศ ภาวะสุขภาพอนามัย และนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เข้าใจวิธีป้องกันแก้ไข และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่มีต่อภาวะสุขภาพอนามัย ห่างไกลจากภาวะความเสี่ยงจากโรคภัยไข้เจ็บ ใช้ประโยชน์ข้อมูลสารสนเทศในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านสุขภาพอนามัยได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล เฝ้ารอวังด้านสุขภาพอนามัยส่วนบุคคลและครอบครัวให้เกิดความเข้มแข็ง รู้และเข้าใจในประเด็นสำคัญของการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีระดับชาติและสากล

2.5 ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) เป็นการสร้างภูมิรู้และเข้าใจการอนุรักษ์และป้องกันสภาพแวดล้อม และมีส่วนร่วมอนุรักษ์และป้องกันสภาพแวดล้อม มีภูมิรู้และเข้าใจผลกระทบจากธรรมชาติที่ส่งผลต่อสังคม สามารถวิเคราะห์ประเด็นสำคัญด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และกำหนดวิธีการป้องกันแก้ไข และอนุรักษ์รักษาสภาพแวดล้อม สร้างสังคมโดยรอบให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

ทักษะเพื่อดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

3. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

โลกยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว พลิกผัน รุนแรง และคาดไม่ถึงต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นคนในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว การสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม จะใช้กระบวนการ Project-Based Learning : PBL โดยเริ่มจากการนำบริบท สภาพแวดล้อมเป็นตัวการสร้างแรงกดดันให้นักเรียนตั้งคำถามอยากรู้ให้มากตามประสบการณ์พื้นฐานความรู้ที่สั่งสมมา และตั้งสมมติฐานคำตอบตามพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของตนเองที่ไม่มีคำตอบหรือผิด นำไปสู่การแลกเปลี่ยนประเด็นความคิดเห็นกับกลุ่มเพื่อน เพื่อสรุปหาสมมติฐานคำตอบที่มีความน่าจะเป็นไปได้มากที่สุด โดยมีการพิสูจน์ยืนยันสมมติฐานคำตอบจากการไปสืบค้น รวบรวมความรู้จากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ มาสนับสนุน หรือโต้แย้งได้เป็นคำตอบที่เรียกว่าองค์ความรู้ เรียกว่า การเรียนแก่นวิชา ซึ่งไม่ใช่เป็นการจดจำแบบผิวเผิน แต่การรู้แก่นวิชาหรือทฤษฎี

ความรู้จะสามารถเอาไปเชื่อมโยงกับวิชาอื่น ๆ เกิดแรงบันดาลใจอยากพัฒนางาน สร้างผลงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่เรียกว่าความคิดเชิงสร้างสรรค์ นำทฤษฎีความรู้มาสร้างกระบวนการและวิธีการผลิตสร้างผลงานใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคล และสังคมที่เรียกว่าพัฒนานวัตกรรม

3.1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) เป็นการสร้างทักษะการคิดในแบบต่าง ๆ ดังนี้

- (1) แบบเป็นเหตุเป็นผล ทั้งแบบอุปนัย (inductive) และแบบอนุมาน (deductive)
- (2) แบบใช้การคิดกระบวนการระบบ (systems thinking) โดยวิเคราะห์ปัจจัยย่อยมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร จนเกิดผลในภาพรวม
- (3) แบบใช้วิจารณญาณและการตัดสินใจ ที่สามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลหลักฐาน การโต้แย้ง การกล่าวอ้างอิง และความน่าเชื่อถือ วิเคราะห์เปรียบเทียบและประเมินความเห็นประเด็นหลัก ๆ สังเคราะห์และเชื่อมโยงระหว่างสารสนเทศกับข้อโต้แย้ง แปลความหมายของสารสนเทศและสรุปพื้นฐานของการวิเคราะห์ และตีความและทบทวนอย่างจริงจังในด้านความรู้และกระบวนการ
- (4) แบบแก้ปัญหา ในรูปแบบการฝึกแก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคยหลากหลาย ในแนวทางที่ยอมรับกันทั่วไป และแนวทางที่แตกต่างจากการยอมรับ รูปแบบการตั้งคำถามสำคัญที่ช่วยทำความเข้าใจในมุมมองต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ทางออกที่ดีกว่า

3.2 การสื่อสารและความร่วมมือ (Communication and Collaboration) ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล และเทคโนโลยีการสื่อสาร (digital and communication technology) ทำให้โลกศตวรรษที่ 21 ต้องการทักษะของการสื่อสารและความร่วมมือที่กว้างขวางและลึกซึ้ง ดังนี้

- (1) ทักษะในการสื่อสารอย่างชัดเจน ตั้งแต่การเรียบเรียงความคิดและมุมมอง (idea) สื่อสารเข้าใจง่าย ในหลายแบบ ทั้งการพูด เขียน และกิริยาท่าทาง การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปถ่ายทอดสื่อสาร ความหมายและความรู้ แสดงคุณค่า ทักษะคิด และความตั้งใจ การสื่อสารเพื่อการบรรลุเป้าหมายการทำงาน การสื่อสารด้วยหลากหลายภาษาและสภาพแวดล้อมที่หลากหลายอย่างได้ผล
- (2) ทักษะความร่วมมือกับผู้อื่น ตั้งแต่การทำงานให้ได้ผลราบรื่นที่เคารพ และให้เกียรติผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นและช่วยเหลือประนีประนอมเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน มีความรับผิดชอบร่วมกับผู้ร่วมงาน และเห็นคุณค่าของบทบาทของผู้ร่วมงาน

3.3 ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)

ภาพประกอบ 4 ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21

ทักษะทางด้านนี้เป็นเรื่องของการจินตนาการมาสร้างขั้นตอนกระบวนการโดยอ้างอิงจากทฤษฎีความรู้เพื่อนำไปสู่การค้นพบใหม่เกิดเป็นนวัตกรรมที่ใช้ตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตที่ลงตัว และนำไปสู่การเป็นผู้ผลิตและผู้ประกอบการต่อไป ทักษะด้านนี้ได้แก่

(1) การคิดอย่างสร้างสรรค์ ที่ใช้เทคนิคสร้างมุมมองอย่างหลากหลาย มีการสร้างมุมมองที่แปลกใหม่อาจเป็นการปรับปรุงพัฒนาเพียงเล็กน้อย หรือทำใหม่ที่แหวกแนวโดนสิ้นเชิง ที่เปิดกว้างในความคิดเห็นที่ร่วมกันสร้างความเข้าใจ ปรับปรุง วิเคราะห์ และประเมินมุมมองเพื่อพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดอย่างสร้างสรรค์

(2) การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติ และสื่อสารมุมมองใหม่กับผู้อื่นอยู่เสมอ มีการเปิดใจและตอบสนองมุมมองใหม่ ๆ รับฟังข้อคิดเห็น และร่วมประเมินผลงานจากกลุ่มคณะทำงาน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา มีการทำงานด้วยแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ และเข้าใจข้อจำกัดของโลกในการยอมรับมุมมองใหม่ และให้มองความล้มเหลวเป็นโอกาสการเรียนรู้

(3) การประยุกต์สู่นวัตกรรม ที่มีการลงมือปฏิบัติตามความคิดสร้างสรรค์ ให้ได้ผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

4. ทักษะชีวิตและงานอาชีพ

การเรียนรู้ที่จะปรับตัวได้อย่างดีในสภาวะการเปลี่ยนแปลง หรือมีภัยคุกคามได้อย่างชาญฉลาดถือเป็นเรื่องสำคัญในการดำรงชีวิตที่มีทักษะชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 และการคิดสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อตอบสนองการดำรงชีวิตเฉพาะบริบท สภาพแวดล้อมที่ต่างกันไป นำไปสู่การเผยแพร่เทคนิควิธีการใช้และพัฒนาทักษะใช้ เกิดเป็นกลยุทธ์การขายเกิดผู้ประกอบการในงานอาชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะงานอาชีพที่ต้องมีการส่งเสริมให้มีเท่าทันในยุคการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิตและทักษะงานอาชีพจึงควรมีการพัฒนาสิ่งต่อไปนี้

4.1 ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) เป็นทักษะเพื่อการเรียนรู้ การทำงานและการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องทำเพื่อการบรรลุเป้าหมายแบบมีหลักการ และไม่เลื่อนลอยภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่คาดคิด ทั้งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร เวลา และการมีคู่แข่ง โดยใช้วิกฤตให้เป็นโอกาส ในด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นการปรับตัวให้เข้ากับบทบาทที่แตกต่างไป งานที่มีกำหนดการที่เปลี่ยนไป และบริบทที่เปลี่ยนไป ในด้านความยืดหยุ่น เป็นการนำเอาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมาใช้ประโยชน์อย่างได้ผล มีการจัดการเชิงบวกต่อคำชม คำตำหนิ และความผิดพลาด สามารถนำความเห็นและความเชื่อที่แตกต่างหลากหลายทั้งของคณะทำงาน หรือข้ามวัฒนธรรมคณะทำงาน มาทำความเข้าใจ ต่อบรรลุ สร้างดุลยภาพ และทำให้งานลุล่วง ดังนั้นความยืดหยุ่นจึงทำให้การบรรลุผลงานไม่ใช่เพื่อให้ทุกคนสบายใจ

4.2 การริเริ่มสร้างสรรค์และกำกับดูแลตนเองได้ (Initiative and Self-Direction) เป็นทักษะที่สำคัญมากในการทำงานและดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมีการกำหนดเป้าหมายโดยมีเกณฑ์ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม มีความสมดุลระหว่างเป้าหมายระยะสั้นที่เป็นเชิงยุทธวิธี และเป้าหมายระยะยาวที่เป็นเชิงยุทธศาสตร์ มีการคำนวณประสิทธิภาพการใช้เวลากับการจัดการภาระงาน การทำงานต้องทำงานสำเร็จได้ด้วยตนเอง โดยกำหนดตัวงาน ติดตามผลงาน และลำดับความสำคัญของงานได้เอง นอกจากนั้นการทำงานยังต้องฝึกทักษะการเป็นผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ที่มีการมองเห็นโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อขยายความเชี่ยวชาญในงานของตนเอง มีการริเริ่มการพัฒนาทักษะไปสู่ระดับอาชีพ แสดงความเอาใจใส่จริงจังต่อการเรียนรู้ และทบทวนประสบการณ์ในอดีต เพื่อคิดหาทางพัฒนาในอนาคต

4.3 ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) เป็นทักษะทำให้คนในศตวรรษที่ 21 สามารถทำงานและดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมและผู้คนที่มีความแตกต่างหลากหลายได้อย่างไม่แปลกแยก ทำให้งานสำเร็จ การพัฒนาทักษะนี้จะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเกิดผลดีในเรื่อกาลเทศะ เกิดการทำงานในทีมที่แตกต่างหลากหลายอย่างได้ผลดี ที่มีการเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม ตอบสนองความเห็นและคุณค่าที่แตกต่างอย่างใจกว้าง เพื่อยกระดับความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมสู่การสร้างแนวความคิด วิธีทำงานใหม่ สู่คุณภาพของผลงาน

4.4 การเป็นผู้สร้างผลงานหรือผลผลิตและความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Productivity and Accountability) เป็นการกำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานในการสร้างชิ้นงาน ผลงาน หรือผลิตภัณฑ์ อย่างมีหลักการตามทฤษฎีความรู้ที่ต้องมีทักษะความชำนาญการ ซึ่งเป็นเรื่องของการจัดการโครงการ ที่มีการกำหนดเป้าหมายและวิธีการบรรลุเป้าหมายภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่ โดยการกำหนดลำดับความสำคัญ วางแผน และการจัดการ ผลิตภัณฑ์ และผลงาน ที่ได้จากการผลิต

ต้องมีคุณภาพเพื่อแสดงถึงทักษะการทำงานอย่างเป็นระบบจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญการผลิต นำไปใช้ประโยชน์แก่บุคคล ชุมชนได้อย่างไม่มีผลกระทบทางลบ แต่ถ้ามีจะต้องออกมายอมรับข้อบกพร่องอย่างเปิดเผย อันนำไปสู่การปรับแก้ไข หรือยกเลิก เพื่อแสดงจริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานทางสังคม

4.5 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility) ในศตวรรษที่ 21 มีความต้องการภาวะผู้นำและความรับผิดชอบแบบกระจายบทบาท จากการรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อการทำงานแบบประสานสอดคล้องเป็นคณะทำงาน และรับผิดชอบต่อแบบสร้างเครือข่ายร่วมมือแบบพันธมิตรการทำงาน เพื่อไปสู่เป้าหมายของผลงานร่วมกัน ซึ่งต้องพัฒนาทักษะมนุษยสัมพันธ์ และทักษะการแก้ปัญหาในการชักนำผู้อื่นให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน และทำให้ผู้อื่นเกิดพลังในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน เกิดแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นใช้ศักยภาพหรือความสามารถสูงสุด โดยการทำตัวอย่างที่ไม่ถือผลประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง และไม่ใช้อำนาจโดยขาดจริยธรรมและคุณธรรม ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

5. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

การรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วตอบสนอง รับสิ่งที่รับรู้มาเป็นกระบวนการทัศนใหม่ทันที แสดงถึงการขาดทักษะการคิดแบบขาดวิจารณญาณ ผลที่เกิดขึ้นก็จะตกอยู่ภายใต้การชวนเชื่อ และไม่สามารถกำหนดตนเองได้ การสร้างทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการเท่าทันไม่ตกอยู่ภายใต้การถูกชักจูง ชวนเชื่อ

5.1 การรู้เท่าทันสารสนเทศ (Information Literacy) การรับรู้คำบอกเล่าจากเพื่อน ผู้อื่น รวมถึงครูผู้สอน หรือแม้แต่สมมติฐานคำตอบที่หาหรือกันในกลุ่มอภิปราย เป็นเพียงความคิดเห็นที่รอการพิสูจน์ ยืนยันคำตอบที่เป็นจริงจากสารสนเทศที่ได้จากการสืบค้น รวบรวมจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้มาผ่านกระบวนการคิดแบบขาดวิจารณญาณ สนับสนุน หรือโต้แย้งพิสูจน์ความเป็นจริงสร้างเป็นความรู้ และองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ ซึ่งต้องใช้ทักษะในการเข้าถึงแหล่งความรู้ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง มีทักษะการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสนเทศ และทักษะในการใช้อย่างสร้างสรรค์

5.2 การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) การรับสารจากสื่อ และสื่อสารออกไปในยุค media คนในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความสามารถใช้เครื่องมือผลิตสื่อ และสื่อสารออกไป หรือแม้แต่การรับเข้ามาในรูป วิดีโอ (video) ออดิโอ (audio) พอดคาสท์ (podcast) เว็บไซต์ (website) และอื่น ๆ อีกมากมาย แต่การรับรู้จากแหล่งสื่อเหล่านั้นถ้าขาดการเท่าทัน ขาดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก็จะต้องตกอยู่ภายใต้การถูกชักจูง ชวนเชื่อได้เช่นกัน จึงต้องสร้างทักษะการวิเคราะห์สื่อให้เท่าทันวัตถุประสงค์ของตัวสื่อ และผลิตสื่อขึ้นอย่างไร มีการตรวจสอบแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และเท่าทันต่อการมีอิทธิพลต่อความเชื่อและพฤติกรรมอย่างไร และมีข้อขัดแย้งต่อจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร ในเรื่องการสร้างผลิตภัณฑ์สื่อ ต้องมีความเท่าทันต่อการเลือกใช้

เครื่องมือที่พอเพียงพอเหมาะกับวัตถุประสงค์การใช้งาน และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมความแตกต่าง หลากหลายด้านวัฒนธรรม

5.3 การรู้ทันเทคโนโลยี (ICT : Information, Communication and Technology Literacy) ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 เป็นโลกเทคโนโลยีที่มีการแข่งขันกันผลิต และนำมาสู่การสร้าง กลยุทธ์การขายสู่กลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งถ้าขาดความเท่าทันการใช้เทคโนโลยีจะกลายเป็นผู้ซื้อ แต่ไม่อยากจะเรียนรู้การเป็นผู้ผลิต เพื่อนำไปใช้งานที่พอเพียงเหมาะสมกับงาน การถูกชักจูง ขวนเชื่อ ให้เป็นผู้ซื้อที่ง่ายขึ้น ผลการสูญเสียงบประมาณ และการขาดดุลทางเศรษฐกิจจะตามมา ดังนั้นทักษะความเท่าทันด้านเทคโนโลยีจึงเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทำให้คนรู้จักผลิตใช้และนำไปแลกเปลี่ยนใช้ในเวทีการค้า เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ให้เกิดการสืบค้น รวบรวมความรู้พิสูจน์สมมติฐานคำตอบในการใช้ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ มากกว่าที่จะใช้เพื่อการบันเทิง ในแบบสังคมก้มหน้า จึงควรใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย จัดระบบ ประเมิน และสื่อสารสารสนเทศ ใช้สื่อสารเชื่อมโยงเครือข่าย และ Social network อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อการเข้าถึง การจัดการ การผสมผสาน ประเมิน และสร้างสารสนเทศ เพื่อทำหน้าที่ในเศรษฐกิจฐานความรู้ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการปฏิบัติตามคุณธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

6. คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

ทักษะพื้นฐานจำเป็นในการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ เป็นตัวการที่ทำให้คนในศตวรรษที่ 21 รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสืบค้น รวบรวมความรู้ ใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้เกิดการเท่าทันสื่อ สารสนเทศที่จะพิสูจน์ยืนยันสิ่งที่ตน และสังคมอยากรู้ได้อย่างชาญฉลาดไม่ถูกชวนเชื่อ ชักน้าวอย่างงมงาย เกิดเป็นแรงบันดาลใจสร้างจินตนาการอยากพัฒนาอยากผลิต สร้างผลิตภัณฑ์ หรือนวัตกรรมขึ้นใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม และนำไปแลกเปลี่ยนกับสังคมอื่นเกิดเป็นรายได้ บนเวทีฐานเศรษฐกิจความรู้ ที่มีความรับผิดชอบต่อกฎ กติกา ในขั้นตอนการผลิต และมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น ถ้าผลิตภัณฑ์ ผลผลิต มีคุณภาพไม่ดี ภาพโดยสรุปก็คือ ทักษะการดำรงชีวิตของคนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะถูกหล่อหลอมตกผลึกเป็นผู้ที่สามารถนำทางชีวิตตนเองได้อย่างมีคุณภาพชีวิต และเกิดเป็นคุณลักษณะของคนในศตวรรษที่ 21 สิบคุณลักษณะ คือนักคิดวิเคราะห์ นักแก้ปัญหา นักสร้างสรรค์ นักประสานความร่วมมือ รู้จักใช้ข้อมูลและข่าวสารเรียนรู้ด้วยตนเอง นักสื่อสาร ตระหนักรับรู้สถานะของโลก เป็นพลเมืองทรงคุณค่า และมีพื้นฐานความรู้เศรษฐกิจและการคลัง ซึ่งสรุปเป็นคุณลักษณะใน 3 ด้าน ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านการทำงาน ได้แก่ การปรับตัว และความเป็นผู้นำ
2. คุณลักษณะด้านการเรียนรู้ ได้แก่ การชี้นำตนเอง การตรวจสอบการเรียนรู้

ของตนเอง

3. คุณลักษณะด้านศีลธรรม ได้แก่ ความเคารพผู้อื่น ความซื่อสัตย์ สำนึกพลเมือง

ระบบสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกช่วยให้นักเรียนได้สืบค้นรวบรวมความรู้จากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน นำไปสู่การได้คำตอบที่มีทฤษฎีความรู้รองรับ เกิดจินตนาการสร้างกระบวนการพัฒนางานที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตน และคนในสังคม วางแผนการทำงาน สืบค้น สร้างขั้นตอนและกระบวนการตามการอ้างอิงของทฤษฎีความรู้ และพิสูจน์สมมติฐานคำตอบ สรุปเป็นข้อค้นพบใหม่ในรูปแบบผลงาน หรือนวัตกรรม เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะพื้นฐานการสร้างความรู้ ทักษะการดำรงชีวิต และพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องมีระบบมาใช้สนับสนุนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Standards) จุดเน้นคือ

(1) เน้นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เกิดกับผู้เรียน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จึงเน้นไปที่เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในรูปแบบ Project-Based Learning : PBL ที่ถูกกระตุ้นให้นักเรียนเกิดคำถามอยากรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem- Based Learning) เกิดความต้องการสืบค้นหาคำตอบที่ถูกอ้างอิงด้วยทฤษฎีความรู้ โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน และ

ร่วมกันลงมือปฏิบัติเพื่อพิสูจน์ยืนยันสมมติฐานคำตอบ เกิดจินตนาการพัฒนาผลงาน และนวัตกรรมที่ทำให้การดำรงชีวิตมีคุณภาพ

(2) สร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนที่มีการบูรณาการความเข้าใจสาระเนื้อหาวิชาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งในรายวิชา และข้ามรายวิชา รวมทั้งการบูรณาการสาระเนื้อหาความรู้ในศตวรรษที่ 21 เข้าไปด้วย การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการขึ้น เพื่อนำตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชาของรายวิชาที่มีเนื้อหาสาระซ้ำซ้อน หรือเป็นเรื่องเดียวกัน นำไปบูรณาการกับบริบท สภาพแวดล้อมของชุมชน ภูมิปัญญาถิ่นฐาน ที่เป็นสถานการณ์ที่นักเรียนรู้จักและคุ้นเคยทำให้เชื่อมโยงความคิดไปสู่ความจำได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะการกระตุ้นคำถามอยากรู้

(3) มุ่งเน้นการสร้างความรู้และเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการสร้างความรู้แบบผิวเผิน กิจกรรมการเรียนรู้ จึงต้องออกแบบให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อนในเชิงอภิปรายกลุ่ม ตั้งแต่คำถามถามอยากรู้ สมมติฐานคำตอบ เพื่อช่วยกันสืบค้นทฤษฎีความรู้ที่มีแหล่งอ้างอิง เชื่อถือได้มาอภิปรายสนับสนุน หรือโต้แย้งยืนยันคำตอบที่เป็นจริง รวมถึงการใช้ทฤษฎีความรู้สร้างกระบวนการทดลอง หรือปฏิบัติเพื่อพัฒนาชิ้นงาน ผลงาน หรือนวัตกรรม ซึ่งเป็นการฝึกทักษะการเข้าถึงสารสนเทศและพัฒนาคิดแบบมีวิจารณญาณ ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้และเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการบอกเล่าเรื่องให้นักเรียนจดจำ

(4) ยกระดับความสามารถผู้เรียนด้วยการให้ข้อมูลที่แท้จริง การใช้สื่อหรือเครื่องมือที่มีคุณภาพจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา การทำงานและการดำรงชีวิตประจำวัน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ การออกแบบกิจกรรมเน้นไปที่ การให้นักเรียนได้สืบค้น เข้าถึงทฤษฎีความรู้แบบเท่าทันสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ไม่ถูกชวนเชื่อ หรือชักจูงแบบไม่มีเหตุผล โดยสืบค้นจากหนังสือ หรือให้เทคโนโลยีการสืบค้นแบบอิเล็กทรอนิกส์ ได้อย่างมีทักษะการใช้งาน

(5) ใช้หลักการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพระดับสูง การออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลต้องสอดคล้องกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และตั้งชี้วัดมาตรฐานรายวิชา ซึ่งจำแนกเป็นการวัดการประเมินผลความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับทฤษฎีความรู้ (Knowledge) หรือด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) การวัดการประเมินผลทักษะการปฏิบัติ (Skill) เป็นการวัดระดับคุณภาพของทักษะการปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการ และวัดระดับคุณภาพของผลงาน ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) และการวัดผลประเมินผลเจตคติ (Attitude) ด้านจิตพิสัย (Affective domain)

2. ระบบการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 (Assessment of 21st Century Skills) จุดเน้น คือ

(1) สร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน สำหรับการทดสอบย่อยและทดสอบรวมให้ใช้ในการประเมินผลในชั้นเรียน ส่วนแบบทดสอบมาตรฐานนั้น จุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์ จำแนกได้ 3 ประเภท คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่ได้เรียนรู้มาว่ารับรู้ได้มากน้อยเพียงไร แบบทดสอบความถนัด (Aptitude Test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาในอดีต ส่วนมากใช้ในการทำนายสมรรถภาพของบุคคลว่าสามารถเรียนไปได้ไกลเพียงไร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพยากรณ์อนาคตข้อเท็จจริงทั้งในปัจจุบัน และประสบการณ์ในอดีต ให้นำมาเป็นรากฐานการทำนาย ใน 2 ลักษณะ คือ แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude Test) ใช้วัดทำนายว่าเด็กแต่ละคน จะสามารถเรียนต่อไปในแขนงใดจึงจะดีและจะเรียนไปได้มากเพียงใด และแบบทดสอบความถนัดเฉพาะอย่างหรือความถนัดพิเศษ (Specific Aptitude Test) หมายถึงแบบทดสอบวัดความถนัดที่เกี่ยวกับอาชีพหรือความสามารถพิเศษที่นอกเหนือ จากความสามารถด้านวิชาการ เช่น ความถนัดเชิงกล ความถนัดทางด้านดนตรี ศิลปะ การแกะสลัก กีฬา เป็นต้น ซึ่งความถนัดประเภทนี้มีความสัมพันธ์กับความถนัดทางการเรียน ส่วนจุดมุ่งหมายการใช้ประโยชน์ของแบบทดสอบมาตรฐาน ประเภทที่ 3 คือ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ (Personal Social Test) มีหลายประเภท คือ แบบทดสอบวัดทัศนคติ (Attitude Test) ใช้วัดทัศนคติของบุคคล ที่มีต่อบุคคลสิ่งของ การกระทำ สังคม ประเทศ ศาสนา แบบทดสอบวัดความสนใจ อาชีพ และแบบทดสอบวัดการปรับตัว ความมั่นใจ

(2) เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงการแก้ไขงาน ผลลัพธ์ที่เกิดจากการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning : PBL จำเป็นต้องมีการติดตามความก้าวหน้าของระดับคุณภาพการปฏิบัติตามขั้นตอนในแต่ละกระบวนการ และวัดระดับคุณภาพของผลงาน หรือผลิตภัณฑ์ เพื่อตรวจสอบการติดตาม หรือความก้าวหน้าตามทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีการปฏิบัติ ซึ่งเป็นจุดสำคัญของครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีเครื่องมือวัดผล และจัดเก็บข้อมูลนักเรียนนักเรียนเป็นรายบุคคล นำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบ และแยกแยะ จัดกลุ่มคุณภาพ นำไปออกแบบการปรับปรุงแก้ไข หรือสนับสนุนต่อยอดความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคลต่อไป

(3) ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การติดตามความก้าวหน้าของทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีการปฏิบัติ รวมถึงความรู้ความสามารถ ในศตวรรษที่ 21 เน้นการวัดผลประเมินผลพฤติกรรมกรปฏิบัติ และเจตนาคติ ในการปฏิบัติกิจกรรมตามการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมีการออกแบบไว้ อย่างเข้าถึงข้อมูลพฤติกรรมที่รวดเร็ว และกว้างขวางทั้งเรื่องสถานที่ และเวลา เครื่องมือการวัดผล และเทคโนโลยีเชิง

ระบบที่นำมาใช้สนับสนุนการติดตามความก้าวหน้า และวิเคราะห์ผล เก็บรวบรวมผลจึงต้องเหมาะสม และใช้ได้ตรงลักษณะของการใช้งาน ที่สามารถให้นักเรียนรายงานผลการรับรู้สภาพของปัญหา ผลข้อสรุปการอภิปรายสมมติฐานคำตอบของคำถามอย่างรู้ ผลข้อสรุปของผังมโนทัศน์การได้มาซึ่งการค้นหาคำตอบพลข้อค้นพบเชิงคุณภาพของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม และรายบุคคล มีการบันทึกผลงาน ภาพ เสียง หรือวิดีโอ และอื่นๆ ได้อย่างดี เครื่องมือเชิงระบบอีกอย่างคือ คลังข้อสอบที่สามารถจัดเก็บ วิเคราะห์ผลความรู้ ความสามารถของนักเรียน ตามตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา สามารถชี้จุดอ่อนของการเรียนรู้ได้รายตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา ทั้งภาพรวมทุกคน และรายบุคคล ที่นำไปแก้ไขกระบวนการเรียนรู้ ทั้งรูปแบบกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ ข้อบกพร่องของนักเรียน หรือแม้กระทั่งของครู และระดับความยาก ง่ายของข้อสอบ และถ้าเป็นระบบที่ลดงานครูเชิงเอกสารได้ แล้วครูจะมีเวลาไป เตรียมการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนได้มากขึ้น โดยเฉพาะการลดการกรอกใบ ปพ.5

(4) สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียนให้มีมาตรฐานและคุณภาพ ผลจากการใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการติดตาม วิเคราะห์ จัดเก็บ สารสนเทศเชิงคุณภาพของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม และรายบุคคล รวมถึงผลการเก็บผลสัมฤทธิ์ภาพรวมทุกวิชา และภาพรวมเฉพาะทางความสามารถตามโปรแกรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล เก็บผลการวัดความถนัดทางการเรียนของโปรแกรมการเรียนรู้ และความถนัดเฉพาะทางด้านอาชีพ เก็บผลการวัดบุคลิกภาพที่มีต่อการทำงานที่ถูกออกแบบกิจกรรมการทำงานในหน่วยบูรณาการเฉพาะทางสำหรับโปรแกรมการเรียนรู้ หรือกิจกรรมบริการสาธารณประโยชน์ในวันสำคัญของชาติ และของทุกศาสนา เก็บชิ้นงาน ผลงานของนักเรียนรายบุคคล ที่ถูกสร้างและพัฒนาเป็นระบบแฟ้มผลงาน (Portfolios) มีการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการวิเคราะห์ จัดเก็บ และนำเสนอรายงาน ที่นำไปสู่การมองเห็นภาพความสามารถ ความถนัด และบุคลิกภาพของนักเรียนทั้งตัว อันจะเป็นประโยชน์ของการตัดสินใจในการวางแผนทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพ ของนักเรียน เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างแม่นยำ ไม่เกิดการหลงทางกับนักเรียน

3. ระบบหลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum & Instruction) จุดเน้น

(1) การสอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก โดยการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมมือกันค้นคว้า หรือศึกษาสิ่งที่สนใจ และนักเรียนกับครูจะต้องร่วมมือกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อาจเป็นกลุ่มเล็กๆ หรือศึกษาเป็นรายบุคคลก็ได้ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงหลายรายวิชาเข้าด้วยกัน ไม่ใช่แต่ด้านเนื้อหาวิชา แต่ยังรวมถึงวิธีการสอนของครูอีกด้วย ถ้าครูแยกสอนเป็นรายวิชาจะทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง ลักษณะของหลักสูตรแบบสหวิทยาการ จะต้องจัดตารางเวลาให้มากพอแก่การเรียนรู้ นั่นคือลดเวลาพัก

บรรยายแต่มาเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาหาความรู้ต้องเป็นไปอย่างอิสระภายใต้การแนะนำของครู การศึกษาเพื่อเสริมสร้างนั้น ครูต้องใช้เวลาให้เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างรากฐานความรู้ให้นักเรียน โดยต้องมีความตอบสนองความสนใจของนักเรียนที่ต่างกัน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ ทำให้ครูค้นพบความสามารถ และความสนใจของนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่างๆของตนให้ก้าวหน้าต่อไปหลักสูตรเชิงสหวิทยาการจะรวมเนื้อหาหลายวิชามาอยู่ในหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการทำโครงการจะจัดตารางเรียนให้ครบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเนื้อหาวิชาจะต้องจัดให้เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนมากยิ่งขึ้น นักเรียนจะใช้เวลาเรียนรู้ทักษะของวิชาต่างๆ และใช้เวลาประยุกต์ทักษะเหล่านั้นไปใช้กับกิจกรรมในชีวิตจริง ซึ่งหลักสูตรเชิงสหวิทยาการจะแบ่งวิธีการสอนเป็น 2 แบบ คือ การสอนทางตรง (Direct Teaching) สำหรับทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของแต่ละวิชาหลักโดยเฉพาะสาระเนื้อหาที่ยุ่ยาก ซับซ้อน จะใช้ในการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติ และการสอนทางอ้อม (Indirect Teaching) สำหรับบทเรียนที่นักเรียนนำทักษะพื้นฐานมาใช้ในการทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความรู้จากหลายๆ วิชา ตารางการเรียนรู้จะจัดในห้องเรียนรวม หรือลานกิจกรรม และสถานที่ ฝึกทักษะประสบการณ์ ส่วนบทบาทของครูผู้สอนควรพยายามให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการให้มากที่สุดนักเรียนต้องเรียนรู้จากกิจกรรมและอุปกรณ์ต่างๆ ที่จัดให้ การเรียนของนักเรียนต้องใช้วิธีการหลากหลาย เช่น การเรียนอย่างอิสระ การเรียนรวมกันเป็นกลุ่ม การเรียนรู้จากวัสดุอุปกรณ์ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ รวมทั้งการเรียนรู้จากแบบเรียนด้วย บทบาทของครูในตารางคาบกิจกรรมต้องไม่นั่งอยู่เฉยๆ ต้องเดินไปสังเกตการณ์ทำงานของนักเรียน และร่วมฟังการอภิปรายของนักเรียนทุกกลุ่ม ครูต้องเข้าไปร่วมกิจกรรมกลุ่มตามที่นักเรียนขอร้อง วิธีการสอนแบบนี้ ครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำ ผู้จัดการ และผู้อำนวยความสะดวกเท่านั้น โดยโครงการอาจต้องการใช้การสอนหลายรูปแบบ เพื่อสนองความต้องการหรือความสนใจของนักเรียนแต่ละคน สิ่งสำคัญในการสอนเชิงสหวิทยาการก็คือ เป็นการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูต้องสนใจว่าเด็กแสดงความเป็นตัวของตัวเอง และแสดงต่อผู้อื่นอย่างไรบ้าง รวมทั้ง ต้องสนใจว่าเด็กได้เรียนรู้อะไรบ้าง สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based) สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based) เพื่อการสร้างทักษะขั้นสูงทางการคิดแบบมีวิจารณญาณ

(2) สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based) การนำทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของแต่ละวิชาหลัก อันได้แก่ สาระความรู้ในศตวรรษที่ 21 และสาระความรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กระตุ้นให้นักเรียนสร้างทักษะการปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง เป็นการนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน ที่เน้นความสามารถในการปฏิบัติ (Performance) ภายใต้เงื่อนไข

(Condition) การใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ที่ระบุไว้ ให้ได้มาตรฐาน (Standard) ตามเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) และมีหลักฐานการปฏิบัติ (Evidence) รวมไปถึงการประเมินผล และการตรวจสอบได้ ที่สอดคล้องกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ จะมีการกำหนดเกณฑ์ความสามารถให้ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามหลักสูตร ที่เรียกว่า เกณฑ์ความสามารถ จัดทำขึ้นเพื่อความแน่ใจว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่งๆ จะมีทักษะและความสามารถในการด้านต่างๆ ตามที่ต้องการ เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือ เนื้อหาวิชาที่อาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่จะมุ่งพัฒนาในด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติและค่านิยม อันจะมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และอนาคตของผู้เรียนในอนาคต หลักสูตรนี้มีโครงสร้างแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์ความสามารถในด้านต่างๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละระดับการศึกษา และในแต่ละระดับชั้น ทักษะและความสามารถจะถูกกำหนดให้มีความต่อเนื่องกัน โดยใช้ทักษะและความสามารถที่มีในแต่ละระดับเป็นฐานสำหรับเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในระดับต่อไป การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในหลักสูตรแบบฐานสมรรถนะ จึงมีกรอบมาตรฐานสมรรถนะเป็นตัวกำหนดความรู้ และ ทักษะ ที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติภาระงาน และกิจกรรมต่างๆ ได้เมื่อเรียนจบหลักสูตร และสามารถวัดและประเมินผลได้ตามเกณฑ์การปฏิบัติที่กำหนด องค์ประกอบของมาตรฐานสมรรถนะ ประกอบด้วย

หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence / Competency) เป็น ขอบข่ายกว้างๆ ของงาน (Job) ในอาชีพหนึ่งๆ ที่ต้องปฏิบัติตามลักษณะของโปรแกรมการเรียน โดยใช้ ความรู้และทักษะ หรือ อาจรวมถึงเจตคติ

สมรรถนะย่อย (Element of Competence) เป็นภาระงาน (Task) ย่อย ที่ประกอบขึ้นภายใต้งานในหน่วย สมรรถนะนั้นๆ

เกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) เป็นกิจกรรมย่อยๆ (sub-task) ภายใต้สมรรถนะย่อย ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติได้เมื่อเรียนจบหลักสูตร

เงื่อนไข/ขอบเขตการปฏิบัติ (Conditions/Range of Variables) การปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด อาจรวมถึงวัสดุ (Materials) เครื่องมือ (Tools) หรืออุปกรณ์ต่างๆ (Equipment) ที่กำหนดให้ (หรือไม่ให้ใช้) เพื่อในการปฏิบัติงานนั้นสำเร็จ

เมื่อได้กรอบมาตรฐานสมรรถนะแล้ว การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การกำหนดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน จะสร้างขึ้นภายใต้กรอบมาตรฐานสมรรถนะที่กำหนดและจะเชื่อมโยงกับการวัดและการประเมินผล ซึ่งอาจเรียกว่า การทดสอบวัดตามสมรรถนะ (Competency Test)

(3) สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัว เกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based) เพื่อ การสร้างทักษะขั้นสูงทางการคิด กระบวนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นไปที่การจัดการ

เรียนรู้แบบ (Project-Based Learning : PBL) ที่ใช้พื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based) ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเฝ้าหาความรู้เพื่อแก้ปัญหา โดยเน้นผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการแสวงหาความรู้ และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมภายในกลุ่มผู้เรียน โดยผู้สอนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ซึ่งการเรียนรู้จากปัญหาอาจเป็นสถานการณ์จริง มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นทำความเข้าใจคำศัพท์ ข้อความที่ปรากฏอยู่ในปัญหาให้ชัดเจน โดยอาศัยความรู้พื้นฐานของสมาชิกในกลุ่มหรือการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่นๆ (Clarifying unfamiliar terms)

ขั้นระดมสมองวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ และหาเหตุผลมาอธิบาย (Brainstorm) โดยอาศัยความรู้เดิมของสมาชิกกลุ่ม เป็นการช่วยกันคิดอย่างมีเหตุมีผล สรุปรวบรวมความรู้และแนวคิดของกลุ่มเกี่ยวกับกลไกการเกิดปัญหา เพื่อนำไปสู่การสร้างสมมติฐานที่สมเหตุสมผลเพื่อใช้แก้ปัญหา

ขั้นวิเคราะห์ปัญหา (Analyzing the problem) เพื่ออธิบายและการตั้งสมมติฐานที่เชื่อมโยงกันกับปัญหาตามที่ได้ระดมสมองกัน แล้วนำผลการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน การแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล

ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Formulating learning issues) เพื่อค้นหาข้อมูลที่จะอธิบายผลการวิเคราะห์ที่ตั้งใจ ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าความรู้ส่วนใดรู้แล้ว ส่วนใดต้องกลับไปทบทวน ส่วนใดยังไม่รู้หรือจำเป็นต้องไปค้นคว้าเพิ่มเติม

ขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study) ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการค้นคว้ารวบรวมสารสนเทศจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

ขั้นรายงานผล (Reporting) โดยการรายงานข้อมูลสารสนเทศใหม่ที่ได้เข้ามาจากกลุ่มผู้เรียนนำมาอภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แล้วนำมาสรุปเป็นหลักการและแนวทางเพื่อนำไปใช้อีกต่อไป

การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning : PBL ที่ใช้พื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based) ต้องมีการบูรณาการ ผสมผสานความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน และผสมผสานกระบวนการสอนกระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมอันดีงามโดยคำนึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ของวิชาต่างๆ (บูรณาการหลักสูตร) บูรณาการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ (บูรณาการกระบวนการเรียนการสอน) บูรณาการพัฒนาทางความรู้และพัฒนาทางจิตใจ (จิตพิสัย) เน้นทั้งความรู้ และเจตคติ ค่านิยม ความสนใจ สนุกตลกเพลิดเพลิน บูรณาการความรู้และการกระทำ เน้นทางความรู้และทักษะพิสัย บูรณาการสิ่งที่เรียนในโรงเรียนกับสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน และบูรณาการสิ่งที่เรียนในโรงเรียนต้องมีความหมายและคุณค่าต่อชีวิต สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต

ให้สูงขึ้น โดยจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Learning Integration) อาจจัดได้ 2 ลักษณะ คือ การบูรณาการภายในวิชา (Intradisciplinary) และการบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary) ที่เน้นไปที่รูปแบบบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) ที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน มาวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตามแผนการสอนของตน แต่มอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือโครงการร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงความรู้สาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันจนสร้างชิ้นงานได้ ครูแต่ละวิชากำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนในส่วนวิชาที่ตนสอน

การจัดการประสิทธิภาพในการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบ Project - Based Learning : PBL ในโลกศตวรรษที่ 21 จะมีการนำเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้นเพื่อให้เข้าถึงองค์ความรู้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง เกื้อหนุนการมอบหมายกิจกรรมการทำงาน และติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม และรายบุคคล เกื้อหนุนการรายงานผลความก้าวหน้าตามขั้นตอน และกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนรายงานผลลัพธ์ หรือผลงานของนักเรียน และของครู นอกจากนั้นยังต้องนำเทคโนโลยีมาใช้เกื้อหนุนระบบการวัด ผลประเมินผลการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ และความสามารถ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านบุคลิกภาพของนักเรียน ซึ่งนำไปจัดทำระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจการศึกษาต่อ และการวางแผนเส้นทางสู่การประกอบอาชีพ

หลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้ แบบ Project-Based Learning : PBL มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการ ที่นำสาระความรู้จากวิชาหลัก มาใช้จริงในวิถีการดำรงชีวิตของตัวนักเรียน และสังคมถิ่นฐาน ครูจำเป็นต้องนำบริบท สภาพแวดล้อม และอาชีพในชุมชน ถิ่นฐานที่เกี่ยวข้องกับวิถีการดำรงชีวิต มาเป็นปัจจัยกระตุ้นในการนำทฤษฎีความรู้ และวิถีการดำรงชีวิต สร้างจินตนาการพัฒนา และคิดนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และสังคม ถิ่นฐาน ในการจัดผลงาน โครงการ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต สร้างคุณลักษณะผู้สร้างหรือผลิต ควบคู่ไปกับผู้ซื้อหรือผู้บริโภค

(4) บูรณาการแหล่งเรียนรู้ (Learning Resources) จากชุมชนเข้ามาในโรงเรียน นอกเหนือจากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ หัวใจการจัดการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning : PBL จะใช้แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบริบทสภาพแวดล้อมของชุมชน ถิ่นฐาน เป็นสถานที่จัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ใช้สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นคำถามอยากรู้ เนื่องจากเป็นสภาพ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และนักเรียนรู้จัก ค้นเคย วิธีการจัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ถิ่นฐาน ต้องมีการจัดแบ่งพื้นที่การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับของ

การศึกษา และสอดคล้องกับสาระเนื้อหาในระดับการเรียนรู้ กล่าวคือ ระดับประถมศึกษาจะเรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวเกี่ยวกับบ้านและครอบครัว ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะเรียนรู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพที่มีอิทธิพลมาจากสภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชน ถิ่นฐาน โดยมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความรู้จักบริบทและอาชีพในชุมชน ท้องถิ่นที่สำคัญให้ได้มากที่สุด ส่วนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จะเรียนรู้บริบท และอาชีพที่ตนสนใจ 2 หรือ 3 อาชีพ แต่มีรายละเอียดลึกมากขึ้น ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเรียนรู้ในพื้นฐานวิชาของงานอาชีพที่รองรับสาขาของสถาบันการศึกษาต่อ ทั้งระดับอาชีวะ และสายสามัญ ที่จะถูกวัดประเมินผลด้วยแบบทดสอบวัดความถนัด และวัดบุคลิกภาพ เพื่อทำนายและเป็นข้อมูลการเลือกตัดสินใจในการศึกษาต่อและสู่เส้นทางการประกอบอาชีพในอนาคต สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อนักเรียนตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนที่เปิดพื้นฐานวิชาการรองรับการศึกษาต่อในสาขาของสถาบันที่เปิดรับรองการประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพต่างๆ ใน 10 กลุ่มตามหลักสากล การจัดแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับอาชีพของโปรแกรมการเรียนจะมีความหมายต่อการเรียนรู้ในสถานการณ์จริงเป็นอย่างมาก และจะทำให้นักเรียนสร้างแรงบันดาลใจ มีคำถามอยากรู้ไปถึงอาชีพต่างๆ ในแต่ละกลุ่มที่เป็นอาชีพตามหลักสากล ทำให้แหล่งเรียนรู้จะไม่จำกัดไว้เพียงท้องถิ่น แต่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ไกลตัวออกไปเป็นระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับความเป็นสากล

บทบาทของแหล่งเรียนรู้ในการให้การศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เรียน ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย คือ แหล่งเรียนรู้ต้องสามารถตอบสนองการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการ (Process of Learning) การเรียนรู้เชิงปฏิบัติจริง (Learning by doing) ทั้งการเรียนรู้ของคนในชุมชนที่มีแหล่งเรียนรู้ของตนเองอยู่แล้ว และการเรียนรู้ของคนอื่นๆ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เป็นแหล่งทำกิจกรรม แหล่งทัศนศึกษา แหล่งฝึกงาน และแหล่งประกอบอาชีพของผู้เรียน เป็นแหล่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นโดยตนเอง เป็นห้องเรียนทางธรรมชาติ เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย และฝึกอบรม เป็นองค์กรเปิด ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเต็มที่และทั่วถึงสามารถเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้เรียนในเชิงรุก เข้าสู่ทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง ประหยัดและสะดวก มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน มีสื่อประเภทต่างๆ ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ อิเลคทรอนิกส์ เพื่อเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาอาชีพ

4. ระบบเชิงพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development) การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก ไปสู่กระบวนการปฏิบัติในวิถีชีวิตจริง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning : PBL คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความรู้เชี่ยวชาญในการสอน สามารถพัฒนาหลักสูตรได้ วางแผนการสอนและแบบเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการคิดค้นดำเนินการสอนที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ให้นักเรียนเรียนรู้จากการสืบเสาะหาความรู้ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้

พัฒนาเจตคติ ทักษะต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งต้องตระหนักและเน้นทักษะ และพัฒนาครูในเรื่องต่อไป

(1) สร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม

(2) สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย

(3) สร้างให้ครูเป็นผู้มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ และทักษะด้านอื่นๆ ที่สำคัญต่อวิชาชีพ

(4) สร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครูเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

(5) สร้างให้ครูเป็นผู้มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ สติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ในตัวผู้เรียน และสามารถวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

(6) ช่วยให้เกิดการพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้น เพื่อนำไปใช้สำหรับกำหนดกลยุทธ์ทางการสอน และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้

(7) สนับสนุนให้เกิดการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาการเรียนรู้

(8) แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น

(9) สร้างให้เกิดต้นแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

5. ระบบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Environment)

(1) สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน เพื่อช่วยในการเรียนการสอนบรรลุผล

(2) สนับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกันรวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน

(3) สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบโครงงาน

(4) สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มี

คุณภาพ

(5) ออกแบบระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งการเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือการเรียนรู้รายบุคคล นำไปสู่การพัฒนาและขยายผลสู่ชุมชนทั้งในรูปแบบการเผชิญหน้าหรือระบบออนไลน์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : ไม่มีเลขหน้า) มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาจะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลกจึงได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พ.ศ. 2558–2564) มีแผนการผลิต และพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ (พ.ศ. 2557) ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืนและจากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) ซึ่งองค์การยูเนสโกได้แนะนำว่าผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐานคือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ

พัทธนันท์ รชตะไพโรจน์ (2559 : ไม่มีเลขหน้า) ได้ให้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางหลักสูตรและประเมินผลมีความครอบคลุม และที่สำคัญต้องคำนึงบริบทที่เป็นจริงนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการประเมินผลตั้งแต่ต้นจนจบ มีการสร้างบรรยากาศความปลอดภัยให้กับนักเรียนไม่เฉพาะในความร่วมมือ แต่หมายถึงการอภิปรายและการสะท้อนผลประเมินด้วย ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบยึดโครงงานเป็นฐานแบบร่วมมือ รวมทั้งใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีเพื่อให้บรรลุต่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและจะต้องใช้หลากหลายสไตล์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามความแตกต่างของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ยังคงมีเรื่องการประเมิน (Assessment) ด้วยแต่ต้องเป็นการประเมินที่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีความโปร่งใส (Transparency) นักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเกณฑ์ การประเมินเป็นต้น

พูน ปรณ จิตโต ชีเว

ตาราง 1 วิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบ \ นักวิชาการ	Metiri Group (2003)	Partnership for 21st Century Skill (2006)	วิจารณ์ พานิช (2555 : 16 - 21)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558)	พืชนันท์ รัชตะไพโรจน์ (2559)	รวม
1. การคิดวิเคราะห์	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. การสื่อสาร	✓	✓	✓	✓	✓	5
3. การร่วมมือ	✓	✓	✓	✓	✓	5
4. ความคิดสร้างสรรค์	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากนักวิชาการต่างๆ โดยส่วนมากมีความคล้ายคลึงกับ Partnership for 21st Century Skill (2006) เพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นไปตามนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ โดยกำหนดได้ 4 ทักษะ ดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การระบุปัญหา การจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ โดยการระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจได้

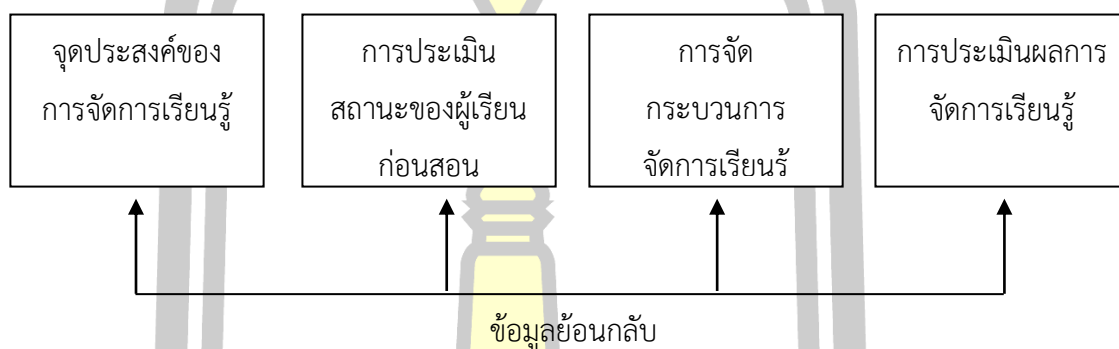
2. การสื่อสาร หมายถึง การสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน มีทักษะในการสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

3. การร่วมมือ หมายถึง ครูมีตระหนักและให้ความสำคัญในการทำงาน ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหา มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น และมีความสามารถตั้งใจและโน้มน้าวทีมงาน เพื่อให้ทำงานให้สำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการ

4. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ครูมีความคิดริเริ่มที่ใหม่ๆ ในการปรับปรุงพัฒนางาน แสวงหาวิธีการใหม่ในการทำงานอยู่ตลอดเวลา มีความคิดที่หลากหลายในการปฏิบัติงานและมุมมองที่กว้างไกลพัฒนางาน

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Glasser (1965 : 711) ได้กำหนดองค์ประกอบของระบบการจัดการเรียนรู้ไว้ 5 ส่วน ได้แก่ 1) จุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ 2) การประเมินสถานะของผู้เรียนก่อนสอน 3) การจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ 5) ข้อมูลย้อนกลับ ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Glasser แสดงได้ดังภาพประกอบ 6

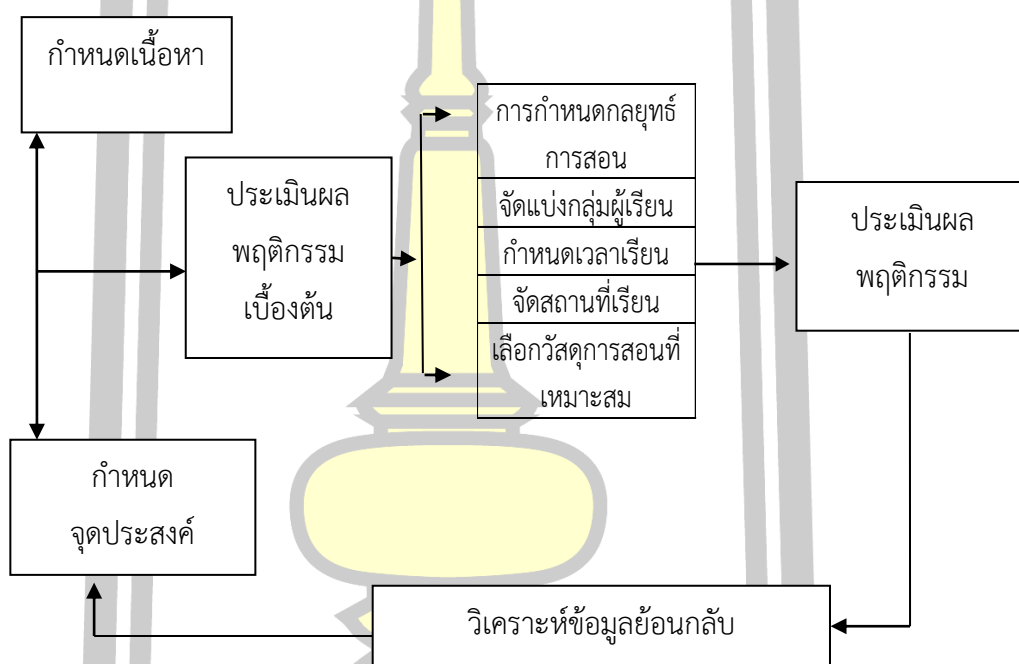

ภาพประกอบ 6 ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Glasser

- 1) จุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้ทุกครั้งจำเป็นต้องกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน เพื่อจะได้ช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบอื่นๆ ที่ตามมาได้สะดวก
- 2) การประเมินสถานะของผู้เรียนก่อนสอน เป็นการตรวจสอบดูว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนสิ่งใหม่ที่กำลังจะสอนหรือไม่ ถ้าพบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอก็ดำเนินการจัดการเรียนรู้ต่อไปได้ แต่ถ้าหากพบว่าผู้เรียนยังมีพื้นฐานไม่เพียงพอก็จำเป็นต้องให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้เรียนเสียก่อน
- 3) การจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องตัดสินใจเลือกดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตั้งไว้
- 4) การประเมินผล เป็นขั้นที่ดำเนินต่อจากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อจะได้ทราบว่า ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด
- 5) ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการนำเอาผลที่ได้จากการประเมินไปประกอบพิจารณาแก้ไขการดำเนินงานในส่วนที่ 1 2 และ 3 หากพบว่าส่วนไหนยังมีข้อบกพร่องก็จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

Gerlach และ Ely (1971 : 13) ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Gerlach และ Ely เป็นระบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วไป ซึ่งมี 10 ขั้นตอน ได้แก่

1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การกำหนดเนื้อหา 3) การกำหนดพฤติกรรมเบื้องต้น 4) การกำหนดกลยุทธ์ของวิธีการจัดการเรียนรู้ 5) การจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียน 6) การกำหนดเวลาเรียน 7) การจัดสถานที่เรียน 8) การเลือกสรรทรัพยากร 9) การประเมินผล และ 10) การวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ ขั้นตอนทั้ง 10 แสดงได้ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Gerlach and Ely

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้น การจัดการเรียนรู้ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนขึ้นมาก่อน โดยควรเป็นวัตถุประสงค์เฉพาะหรือวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติและผู้สอนสามารถวัดหรือสังเกตได้
2. การกำหนดเนื้อหา เป็นการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และบรรลุถึงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้
3. การประเมินผลพฤติกรรมเบื้องต้น เป็นการประเมินผลก่อนการเรียน เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมและภูมิหลังของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนเนื้อหานั้นๆ ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่จะสอนนั้นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางที่จะจัดการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

4. การกำหนดกลยุทธ์ของวิธีการจัดการเรียนรู้ เป็นวิธีการของผู้สอน

ในการใช้ความรู้เรื่องราว เลือกทรัพยากร และกำหนดบทบาทของผู้เรียนในการเรียน ซึ่งเป็นแนวทางเฉพาะเพื่อช่วยให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

4.1 การจัดการเรียนรู้แบบเตรียมเนื้อหาความรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยสมบูรณ์ทั้งหมด (Expository approach) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนป้อนความรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการใช้สื่อต่างๆ และจากประสบการณ์ของผู้สอน การจัดการเรียนรู้แบบนี้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบบรรยายหรือแบบอภิปราย ซึ่งผู้เรียนไม่จำเป็นต้องค้นคว้าหาความรู้ใหม่ด้วยตนเองแต่อย่างใด

4.2 การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Discovery หรือ inquiry approach) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนมีบทบาทเพียงเป็นผู้เตรียมสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการเรียน เป็นการจัดสภาพการณ์เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายโดยที่ผู้เรียนต้องค้นคว้าหาความรู้เอง

5. การจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียน เป็นการจัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมกับวิธีสอนและเพื่อให้ได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสม การจัดกลุ่มจะต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหาและวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วย

6. การกำหนดเวลาเรียน การกำหนดเวลาหรือการใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่จะเรียน วัตถุประสงค์ สถานที่ และความสนใจของผู้เรียน

7. การจัดสถานที่เรียน การจัดสถานที่เรียนจะขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มผู้เรียนแต่ในบางครั้งสถานที่เรียนแต่ละแห่งอาจจะไม่เหมาะสมกับวิธีการจัดการเรียนรู้แต่ละอย่าง ดังนั้น จึงควรมีสถานที่เรียนหรือห้องเรียนในลักษณะต่างกัน 3 ขนาด คือ

7.1 ห้องเรียนขนาดใหญ่ สามารถสอนได้ครั้งละ 50-300 คน

7.2 ห้องเรียนขนาดเล็ก เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มย่อยหรือการจัดกลุ่มสัมมนาหรืออภิปราย

7.3 ห้องเรียนแบบเสรีหรืออิสระ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามลำพัง ซึ่งอาจเป็นห้องศูนย์สื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีห้องเรียนรายบุคคล

8. การเลือกสรรทรัพยากร เป็นการที่ผู้สอนเลือกสื่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ และขนาดของกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

9. การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียนอันเกิดจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันเอง ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับสื่อการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนเป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียนและเป็น

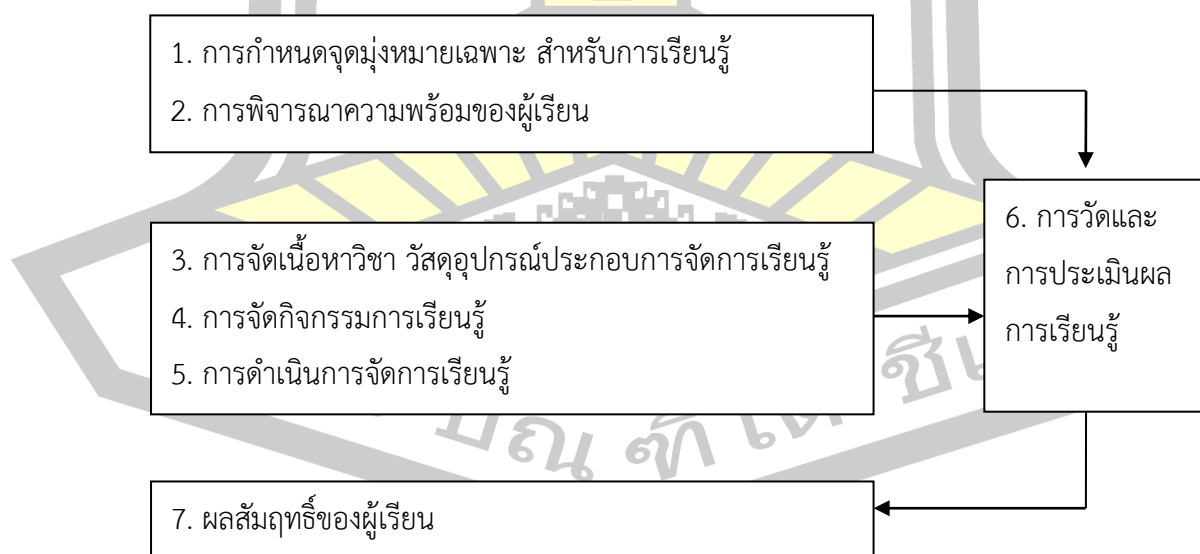
กระบวนการขั้นสุดท้ายของระบบการจัดการเรียนรู้ที่ยึดเอาวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นหลักในการดำเนินงาน

10. การวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ เมื่อขั้นตอนของการประเมินผลเสร็จสิ้นลงแล้วก็จะทำให้ทราบได้ว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ถ้าผลที่เกิดขึ้นนั้นไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ก็ต้องทำการวิเคราะห์ผลหรือย้อนกลับมาพิจารณาว่าในการดำเนินงานตั้งแต่ต้นนั้นมีข้อบกพร่องอะไรบ้างในระบบหรือมีปัญหาประการใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขระบบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นก่อนนำระบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

Klausmeier และ Ripple (1971 : 11) ได้กำหนดองค์ประกอบของระบบการจัดการเรียนรู้ไว้ 7 ส่วน ด้วยกัน คือ

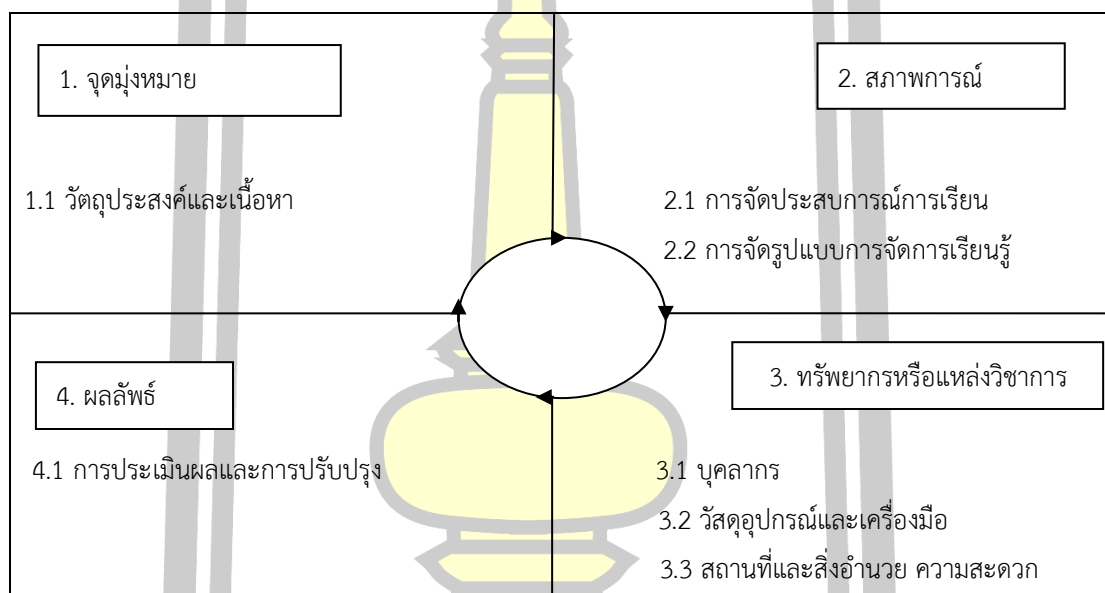
- 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้
- 2) การพิจารณาความพร้อมของผู้เรียน
- 3) การจัดเนื้อหาวิชา วัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนรู้
- 4) การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
- 5) การดำเนินการจัดการเรียนรู้
- 6) การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้
- 7) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Klausmeier และ Ripple แสดงได้ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Klausmeier and Rippl

Brown และคณะ (1977 : 11) เป็นระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ โดยการพิจารณาถึงแนวทางและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้สอนจะได้จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการความสามารถและความสนใจของผู้เรียน Brown and others กำหนดองค์ประกอบไว้ 4 ประการ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมาย 2) สภาพการณ์ 3) ทรัพยากรหรือแหล่งวิชาการ และ 4) ผลลัพธ์ องค์ประกอบทั้ง 4 ข้อ จัดแยกเป็นองค์ประกอบย่อย 7 ข้อ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์และเนื้อหา 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4) บุคลากร 5) วัสดุอุปกรณ์ 6) สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกและ 7) การประเมินผลและการปรับปรุง องค์ประกอบดังกล่าว แสดงได้ดังภาพประกอบ 9 ภาพประกอบ

ภาพประกอบ 9 ระบบการจัดการเรียนรู้ของ Brown และคณะ

1. จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายอะไรบ้างที่จะต้องการให้บรรลุผลสำเร็จ โดยผู้สอนต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ วัตถุประสงค์และเนื้อหา เป็นสิ่งแรกๆ ที่ผู้สอนต้องกำหนดให้แน่นอนว่าเมื่อเรียนบทเรียนนั้นแล้วผู้เรียนจะบรรลุถึงวัตถุประสงค์อะไรบ้าง ซึ่งจะต้องเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดหรือสังเกตได้ เมื่อมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนแล้ว ต้องมีการเลือกเนื้อหาบทเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น เพื่อให้ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อผลของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2. สภาพการณ์ ผู้สอนควรจัดสภาพการณ์อย่างไร และควรมีอะไรบ้าง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนอย่างได้ผลดี เพื่อบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งในการนี้ต้องมีการเลือกประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน โดยเน้นถึงสภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อการจัดรูปแบบหรือวิธีการเรียนที่เหมาะสม

2.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการจัดประสบการณ์ในรูปแบบลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในขั้นนี้ผู้สอนจึงต้องเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนแต่ละคนหรือเพื่อการเรียนรายบุคคล ซึ่งประสบการณ์ที่นำไปสู่การเรียนรู้ เช่น การฝึกให้คิด การอภิปราย การเขียน การอ่าน การฟัง

2.2 การจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับพฤติกรรมและเนื้อหาบทเรียนด้วย การจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถจัดทำได้โดยการจัดห้องตามขนาดผู้เรียน โดยถ้าเป็นผู้เรียนกลุ่มใหญ่ ผู้สอนมักใช้วิธีการบรรยายในห้องเรียนใหญ่ ถ้ากลุ่มผู้เรียนมีขนาดกลางหรือเล็กก็ใช้การบรรยายโดยมีการซักถามโต้ตอบกันและควรมีการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ร่วมด้วย แต่ถ้าผู้เรียนเพียงคนเดียวจะใช้การศึกษารายบุคคลในลักษณะของการใช้สื่อประสม

3. ทรัพยากรหรือแหล่งวิชาการ ผู้สอนจะต้องทราบว่าแหล่งทรัพยากรหรือแหล่งวิชาการใดบ้างที่จัดว่าจำเป็นต่อการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งการนี้มุ่งหมายถึงทางด้านบุคลากร การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้ด้วย

3.1 บุคลากร หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัด การเรียนรู้ ดังนั้น ผู้สอนจึงหมายถึงผู้สอนหรือวิทยากรผู้ถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนผู้สอนจะต้องมีบทบาทในการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน เป็นผู้นำการอภิปรายแนะนำสิ่งต่างๆ ตลอดจนแก้ไขปัญหา แก่ผู้เรียน และต้องมีความสัมพันธ์กับผู้สอนคนอื่นๆ เพื่อปรึกษาหรือวางแผนการจัดการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาต่างๆ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ส่วนบทบาทของผู้เรียนนั้น อาจเป็นผู้ช่วยในการตั้งจุดหมายการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การเตรียมกิจกรรมต่างๆ การใช้สื่อตลอดจนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วย

3.2 วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ เป็นสิ่งช่วยเกื้อกูลในการที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือสามารถแยกได้เป็นประเภทอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ เช่น เครื่องเทปบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น และประเภทสื่อการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ เช่น

เอกสารประกอบการสอน หนังสือพิมพ์ แบบจำลอง การ์ตูน รายการวิทยุคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วีดิทัศน์

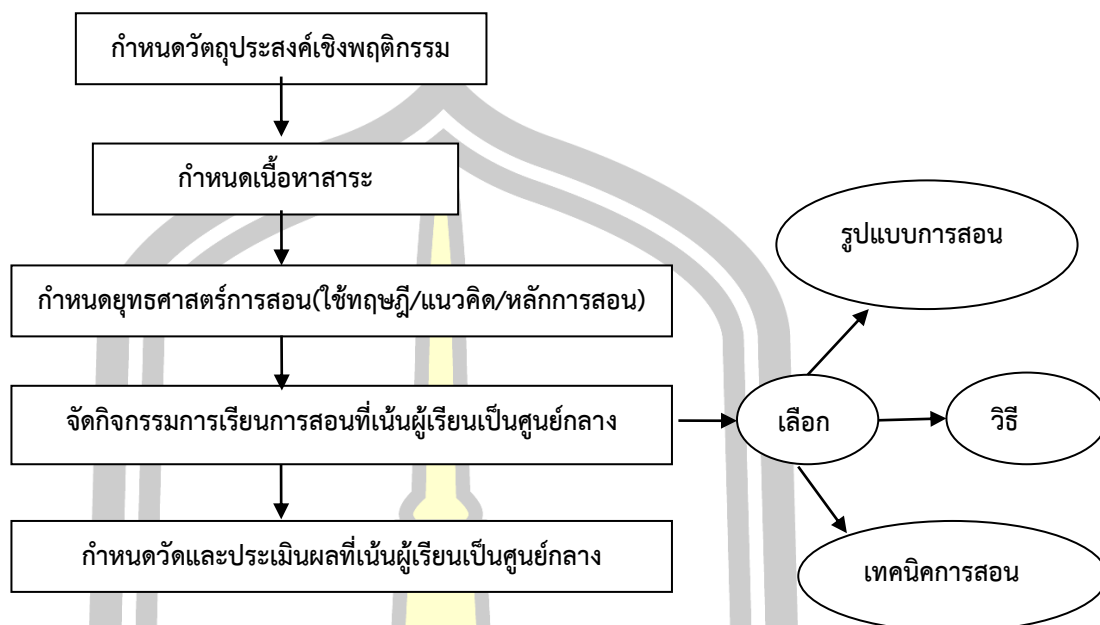
3.3 สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การจัดสภาพห้องเรียนตามขนาดของกลุ่มผู้เรียนเพื่อให้การจัดสภาพการณ์ในการเรียนรู้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและเหมาะสม ตลอดจนการจัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อการจัดการเรียนรู้เพื่อความสะดวกในการใช้ด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่เรียนเหล่านี้ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุดห้องสื่อการศึกษา ห้องปฏิบัติการ และห้องนันทนาการ เป็นต้น

4. ผลลัพธ์ เป็นการพิจารณาว่าผลลัพธ์ที่ได้มานั้นสำเร็จตามจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด มีสิ่งใดบ้างที่จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุง ซึ่งทั้งนี้หมายถึง การประเมินผลและการพิจารณาเพื่อสอนและปรับปรุงระบบการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น การประเมินผลและการปรับปรุงเป็นขั้นตอนสุดท้ายในระบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการประเมินผลว่าหลังจากการจัดการเรียนรู้แล้วผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้อะไรบ้าง และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินผลจะทำให้ผู้สอนสามารถทราบได้ว่าระบบการจัดการเรียนรู้นั้นมีข้อบกพร่องอะไรบ้าง เช่นแผนการจัดการเรียนรู้ จุดมุ่งหมาย สื่อการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา หรือแม้แต่ความพร้อมของตัวผู้เรียนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เหล่านี้ต่อไป

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2558 : 17-19) เสนอว่า การวางแผนหรือการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นควรคำนึงถึงการวางแผนตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งควรกำหนดให้ครบทั้งด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (A)
2. กำหนดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องหรือลือไปกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ในแต่ละวัตถุประสงค์ สาระที่ระบุอาจเป็นข้อเท็จจริง (Fact) มโนทัศน์ (Concept) คำนิยาม (Definition) หลักการ (Principle) กฎ (law) และทฤษฎี (Theory)
3. กำหนดยุทธศาสตร์การสอนว่า ต้องการใช้หรือเน้นทฤษฎีการเรียนรู้หลักการเรียนรู้หรือแนวคิดใด ที่เหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน บริบทของแหล่งการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นครูเป็นศูนย์กลางบ้าง เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางบ้าง หรือเน้นสื่อเป็นศูนย์กลางบ้าง โดยถือประโยชน์นักเรียนเป็นสำคัญ จากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน หรือวิธีสอนเทคนิคการสอน หรือให้ใช้แบบแผนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและบริบท

4. กำหนดวิธีวัดผลการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือผู้วัด เป็นการวัดผลที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ดังแสดงในภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 การจัดการเรียนรู้ของพิมพันธ์ เดชะคุปต์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 10) เสนอถึงบทบาทครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ ว่าประกอบด้วย

1. การสำรวจประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนควรคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ (Learning Styles) แตกต่างกัน ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และให้โอกาสกับผู้เรียนได้ค้นพบวิธีการเรียนรู้ของตนเอง จึงจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทำนายความสามารถของผู้เรียนโดยคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนที่มีภูมิหลัง สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด รูปแบบการเรียนรู้ความสนใจ และความต้องการที่แตกต่างกันและจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน และสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีพัฒนาการที่เป็นไปตามความสามารถและเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน

1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ ที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. การบูรณาการและการถ่ายโยงความรู้ ครูผู้สอนควรได้บูรณาการสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน นำไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์และสามารถแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

2.1 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองและเน้นคุณธรรม จริยธรรม
เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร

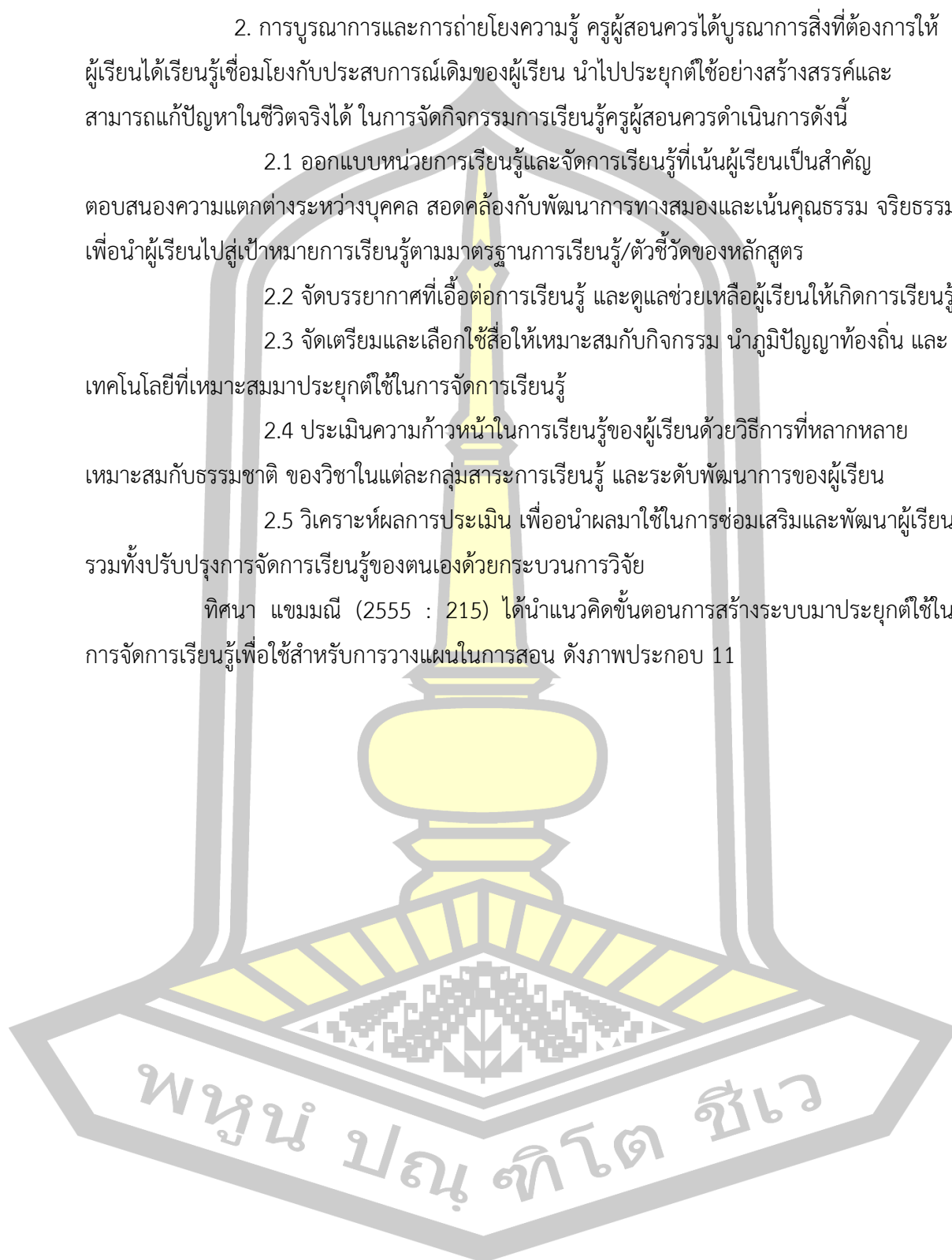
2.2 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

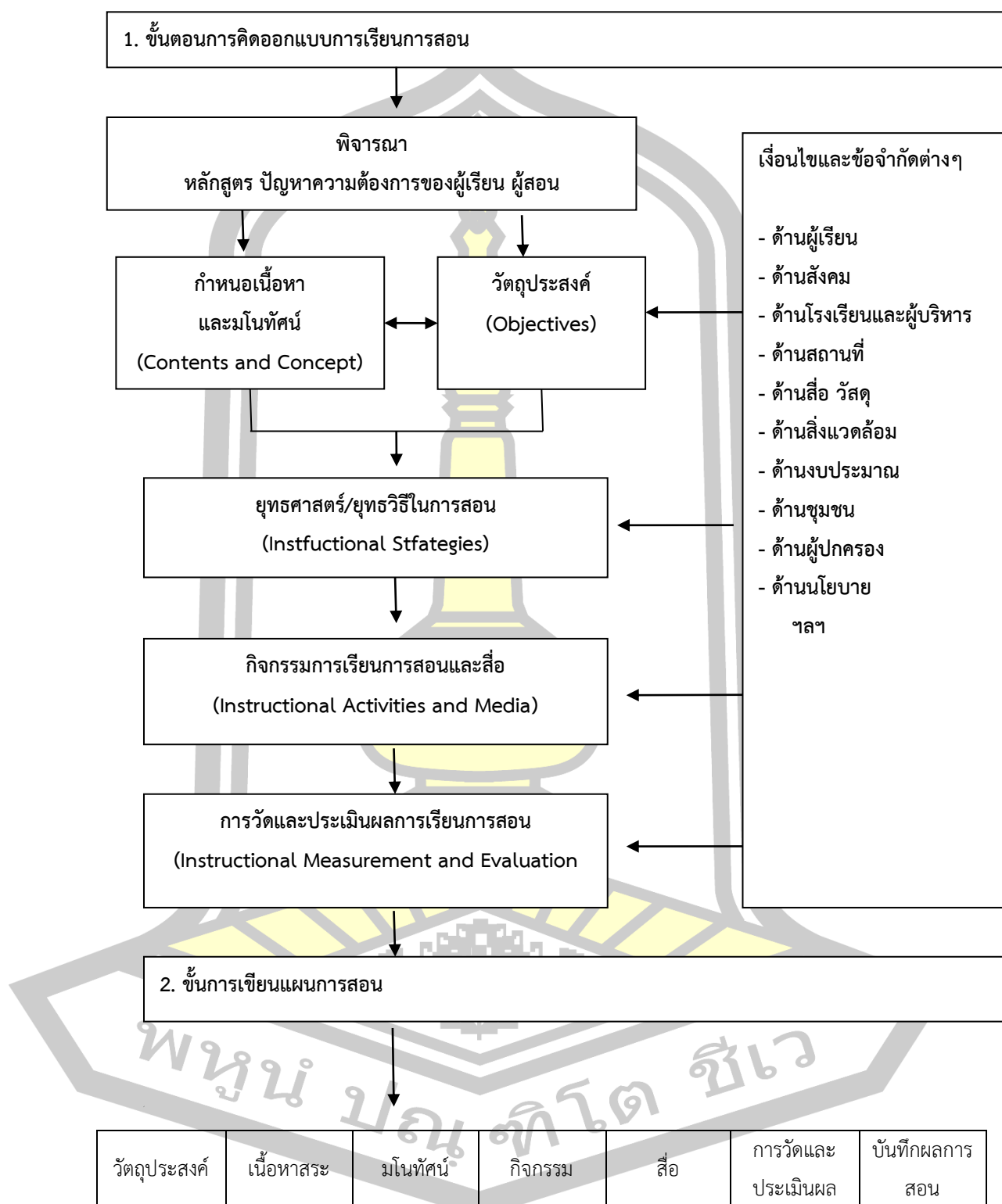
2.3 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

2.4 ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
เหมาะสมกับธรรมชาติ ของวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน

2.5 วิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อนำผลมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน
รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของตนเองด้วยกระบวนการวิจัย

ทิศนา ขัมมณี (2555 : 215) ได้นำแนวคิดขั้นตอนการสร้างระบบมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้สำหรับการวางแผนในการสอน ดังภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 ระบบการจัดการเรียนรู้ของทีศนา แชมมณี

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักเกณฑ์พิจารณาความสอดคล้องพบว่า บางองค์ประกอบเป็นองค์ประกอบเดียวกัน บางองค์ประกอบมีความสอดคล้องและสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน หรือมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน เช่น จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้และกำหนดวัตถุประสงค์ รวมเป็นกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดเป็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ 7 องค์ประกอบ คือ 1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 2. การวิเคราะห์ผู้เรียน 3. กำหนดเนื้อหา 4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5. สื่อการเรียนรู้ 6. การวัดและประเมินผล และ 7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับ ดังนี้ (Glasser. 1965 : 711 ; Gerlach และ Ely. 1971 : 13 ; Klausmeier และ Ripple. 1971 : 11 ; Brown และคณะ. 1977 : 11 ; พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2551 : 17 – 19 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 10 ; ทิศนา แหมมณี. 2555 : 215)

ตาราง 3 สรุปการสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 4 ทักษะ	การจัดการเรียนรู้มี 7 องค์ประกอบ	การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 7 องค์ประกอบ
1. การคิดวิเคราะห์ คือ การระบุปัญหา การจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ โดยการระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจได้	1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการบอกลักษณะของพฤติกรรมที่คาดหวังของนักเรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1. การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ความสามารถในการระบุเป้าหมายการเรียนรู้โดยการระบุปัญหา จำแนกแยกแยะข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์

ตาราง 3 (ต่อ)

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 4 ทักษะ	การจัดการเรียนรู้ มี 7 องค์ประกอบ	การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 7 องค์ประกอบ
2. การสื่อสาร คือ การสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน มีทักษะในการสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี	2. การวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการดำเนินการเพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีประสบการณ์เดิมและพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สอนอย่างไรบ้าง	2. การวิเคราะห์ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การวิเคราะห์ลักษณะและความพร้อมของผู้เรียนโดยการระบุปัญหาจำแนกแยกแยะข้อมูลเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. การร่วมมือ คือ ครูมีตระหนักและให้ความสำคัญในการทำงาน ทำงานเป็นทีม แก้ไขปัญหา มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น และมีความสามารถสูงใจ และโน้มน้าวทีมงานเพื่อให้ทำงานให้สำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการ	3. กำหนดเนื้อหา เป็นการกำหนดสาระสำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์	3. การกำหนดเนื้อหาของการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การกำหนดจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้โดยการระบุปัญหาจำแนกแยกแยะข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือและความคิดสร้างสรรค์ต่อผู้เรียน

ตาราง 3 (ต่อ)

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 4 ทักษะ	การจัดการเรียนรู้ มี 7 องค์ประกอบ	การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 7 องค์ประกอบ
4. ความคิดสร้างสรรค์ คือ คุรมีความคิดริเริ่มที่ใหม่ๆ ในการปรับปรุงพัฒนางาน แสวงหาวิธีการใหม่ในการทำงานอยู่ตลอดเวลา มีความคิดที่หลากหลายในการปฏิบัติงาน และมุมมองที่กว้างไกลพัฒนา	4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการดำเนินการของผู้สอนในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้	4. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง หมายถึงคุรมีความสามารถ ในกระบวนการหรือเทคนิควิธีการที่หลากหลาย โดยการระบุปัญหาจำแนกแยกแยะข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลเพื่อทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือและความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ
	5. สื่อการเรียนรู้ เป็นการกำหนดวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่เป็นสิ่งช่วยในการที่จะจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	5. สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึงนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) เพื่อการสร้างทักษะขั้นสูง ทางความคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีหลักการและเหตุผล

ตาราง 3 (ต่อ)

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 4 ทักษะ	การจัดการเรียนรู้ มี 7 องค์ประกอบ	การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 7 องค์ประกอบ
	6. การวัดและประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนเป็นตัวชี้วัดถึงคุณภาพ โดยจะต้องคำนึงถึงการประเมินผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ใช้เครื่องมือที่ดีและมีความยุติธรรมแปลผลได้อย่างถูกต้อง 7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการวิเคราะห์ผลการประเมิน ผลการสอน ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนและครูผู้สอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในด้านการเรียนรู้ และเพื่อแก้ไข ปรับปรุงและซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของตนเองด้วยกระบวนการวิจัย	6. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ครูมีความสามารถวินิจฉัยตัดสิน ลงสรุป โดยการระบุปัญหา จำแนกแยกแยะข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มตามศักยภาพ 7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ความสามารถในการกระบวนการวิเคราะห์ พิจารณาการเรียนรู้ที่ได้จากการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อแก้ไข ปรับปรุงจุดอ่อน โดยใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ครั้งต่อไป

จากตาราง 3 แสดงองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์ของนักวิชาการต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) การ

วิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) การกำหนดเนื้อหาของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 5) สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 6) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 7) การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบที่จะนำไปสู่การนิยามองค์ประกอบของแต่ละองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังหัวข้อที่จะกล่าวต่อไปนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการการจัดการเรียนรู้ที่จะต้องการให้บรรลุผลสำเร็จ โดยผู้สอนต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้วัตถุประสงค์และเนื้อหา เป็นสิ่งแรกๆ ที่ผู้สอนต้องกำหนดให้แน่นอนว่าเรียนบทเรียนนั้นแล้วผู้เรียนจะบรรลุถึงวัตถุประสงค์อะไรบ้าง ซึ่งจะต้องเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดหรือสังเกตได้ เมื่อมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนแล้ว ต้องมีการเลือกเนื้อหาบทเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น เพื่อให้ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อผลของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (Brown และคณะ. 1977) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน (Tyler. 1950) สอดคล้องกับกลาสเซอร์ (Glasser. 1960) ในการจัดการเรียนรู้ทุกครั้งจำเป็นต้องกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน เพื่อจะได้ช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบอื่นๆ ที่ตามมาได้สะดวกส่วนเกอร์ลัคและอีไล (Gerlach and Ely. 1980) การกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นการจัดการเรียนรู้ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนขึ้นมาก่อน โดยควรเป็นวัตถุประสงค์เฉพาะหรือ“วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม” ที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติและผู้สอนสามารถวัดหรือสังเกตได้ ซึ่งควรกำหนดให้ครบทั้งด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (A) (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2551)

สรุปการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึงความสามารถในการระบุเป้าหมายการเรียนรู้โดยการระบุปัญหา จำแนกแยกแยะข้อมูลเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ สามารถบรรลุผลและมอบหมายได้ มีความชัดเจน สามารถเข้าใจความหมายได้ตรงกัน และปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์

2. การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการประเมินสถานะของผู้เรียนก่อนสอน เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเรียนสิ่งใหม่ที่กำลังจะสอนหรือไม่ ถ้าพบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอก็ดำเนินการจัดการเรียนรู้ต่อไปได้ แต่ถ้าหากพบว่าผู้เรียนยังมีพื้นฐานไม่เพียงพอ ก็จำเป็นต้องให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้เรียนเสียก่อน (Glasser. 1960) ซึ่งยังสอดคล้องกับคลอสเมียร์และริปปเปิล (Klausmeier and Ripple. 1971)

มีขั้นตอนในการพิจารณาความพร้อมของผู้เรียนอีกด้วย ส่วน Kemp (1977) กำหนดองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียน และเกอร์ลัคและอีไล (Gerlach and Ely. 1980) การประเมินผลพฤติกรรมเบื้องต้น เป็นการประเมินผลก่อนการเรียนเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมและภูมิหลังของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนเนื้อหาอื่นๆ ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่จะสอนนั้นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางที่จะจัดการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

สรุปการศึกษาคุณลักษณะผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การวิเคราะห์ลักษณะและความพร้อมของผู้เรียนโดยการระบุปัญหา จำแนกแยกแยะข้อมูลเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ สามารถทำให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ได้ดี อุปนิสัยและวิถีที่ชอบใช้ในการเรียนรู้ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

3. การกำหนดเนื้อหาของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมเพื่อกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และบรรลุถึงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ (Gerlach and Ely. 1980) ส่วนพิมพ์สัน เดเซคูปต์ (2551) กล่าวว่า การวางแผนหรือการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นควรคำนึงถึงการวางแผนตามขั้นตอน โดยมีการกำหนดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องหรือลู่ไปกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละวัตถุประสงค์ สาระที่ระบุอาจเป็นข้อเท็จจริง (Fact) มโนทัศน์ (Concept) คำนิยาม (Definition) หลักการ (Principle) กฎ (Law) และทฤษฎี (Theory) คลอสเมียร์และริปปิล (Klausmeier and Ripple. 1971) มุ่งเน้นการจัดเนื้อหาวิชา วัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนรู้ Gerlach และ Ely (1971) ได้จัดขั้นตอนสำคัญๆ โดยมุ่งเน้นการเลือกเนื้อหาวิชาในการจัดการเรียนรู้ และ Kemp (1977) มีการกำหนดเนื้อหาวิชาที่สนับสนุนวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อ เช่นกัน

สรุปการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถในการกำหนดสาระสำคัญในเรื่องที่สอน เนื้อหาสาระ กิจกรรม และวิธีการที่จะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดเจตคติ และความสามารถ อันจะยังผลให้เกิดการเรียนรู้หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายและจุดประสงค์ โดยการระบุปัญหา จำแนกแยกแยะข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นขั้นสอนจำเป็นต้องเลือกจัดเนื้อหาและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (Tyler. 1950) การจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องตัดสินใจเลือกดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตั้งไว้ (Glasser. 1960) ซึ่งมีการทดสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถก่อนที่จะทำการสอน เลือกกิจกรรม

และแหล่งวิชาการสำหรับการเรียนรู้ เพื่อจะนำเนื้อหาวิชาไปสู่จุดหมายปลายทางที่วางไว้ประสานงานในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเงิน บุคลากร อาคาร สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ และดำเนินการไปตามแผนการที่กำหนดไว้ (Kemp. 1977) การดำเนินการสอนซึ่งครอบคลุมการพิจารณาวิถีสอน การจัดกลุ่มผู้เรียน การจัดห้องเรียน การจัดเวลาเรียน และการเลือกแหล่งวิทยาการ (Gerlach and Ely. 1971) และคลอสเมียร์และริปปเปิล (Klausmeier and Ripple. 1971) เกอร์ลัคและอีไล (Gerlach and Ely. 1980) การกำหนดกลยุทธ์ของวิธีการจัดการเรียนรู้ เป็นวิธีการของผู้สอนในการใช้ความรู้เรื่องราว เลือกทรัพยากร และกำหนดบทบาทของผู้เรียนในการเรียน ซึ่งเป็นแนวทางเฉพาะเพื่อช่วยให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

4.1 การจัดการเรียนรู้แบบเตรียมเนื้อหาความรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยสมบูรณ์ทั้งหมด (Expository Approach) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนป้อนความรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยใช้สื่อต่างๆ และจากประสบการณ์ของผู้สอนการจัดการเรียนรู้แบบนี้ได้แก่การจัดการเรียนรู้แบบบรรยายหรือแบบอภิปราย ซึ่งผู้เรียนไม่จำเป็นต้องค้นคว้าหาความรู้ใหม่ด้วยตนเองแต่อย่างใด

4.2 การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Discovery หรือ Inquiry Approach) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนมีบทบาทเพียงเป็นผู้เตรียมสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการเรียน เป็นการจัดสภาพการณ์เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุตามจุดหมายโดยที่ผู้เรียนต้องค้นคว้าหาความรู้เอาเอง Brown และคณะ (1977) การจัดการเรียนรู้ของบราวน์และคณะ ผู้สอนจะได้จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ได้แก่ สภาพการณ์ ผู้สอนควรจัดสภาพการณ์อย่างไร และควรมีอะไรบ้างเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนอย่างได้ผลดี เพื่อบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งในการนี้ต้องมีการเลือกประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน โดยเน้นถึงสภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อการจัดรูปแบบหรือวิธีการเรียนที่เหมาะสม

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการจัดประสบการณ์ในรูปลักษณะกิจกรรมการเรียนต่างๆ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในขั้นนี้ผู้สอนจึงต้องเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนแต่ละคนหรือเพื่อการเรียนรายบุคคล ซึ่งประสบการณ์ที่นำไปสู่การเรียนรู้นี้แบ่งออกได้เป็นหลายรูปแบบ เช่น การฝึกให้คิด การอภิปราย การเขียน การอ่าน การฟัง ฯลฯ

2. การจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับพฤติกรรมและเนื้อหาบทเรียนด้วย การจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถจัดทำได้โดยการจัดห้องตามขนาดผู้เรียน โดยถ้าเป็นผู้เรียนกลุ่มใหญ่ ผู้สอนมักใช้วิธีการบรรยายในห้องเรียนใหญ่ ถ้ากลุ่มผู้เรียนมีขนาดกลางหรือเล็กก็ใช้การบรรยายโดยมีการซักถามโต้ตอบกันและควรมีการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ร่วมด้วย แต่ถ้ามีผู้เรียนเพียงคนเดียวจะใช้การศึกษารายบุคคลในลักษณะของการใช้สื่อประสม ส่วนพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551) กล่าวว่า การวางแผนหรือการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นควรคำนึงถึงการวางแผนตามขั้นตอน ซึ่งการกำหนดยุทธศาสตร์การสอน

ว่า ต้องการใช้หรือเน้นทฤษฎีการเรียนรู้หลักการเรียนรู้หรือแนวคิดใด ที่เหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน บริบทของแหล่งการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นครูเป็น ศูนย์กลางบ้าง เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางบ้าง หรือเน้นสื่อเป็นศูนย์กลางบ้าง โดยถือประโยชน์ นักเรียนเป็นสำคัญ จากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน หรือวิธีสอนเทคนิคการสอน หรือให้ใช้แบบ ผลิตให้เหมาะสมกับเนื้อหาและบริบท และ Kemp (1977) กำหนดองค์ประกอบของการจัดการ เรียนรู้ไว้ในการจัดการเรียนรู้เช่นกัน โดยมุ่งเน้นที่ระบุดมมุ่งหมายของการสอนในเชิงพฤติกรรม

สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถในการ กระบวนการหรือเทคนิควิธีการที่หลากหลาย กระตุ้นความสนใจอยากรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนหาความรู้ ด้วยตัวเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยการระบุปัญหา จำแนกแยกแยะข้อมูลเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัด กลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูลเพื่อ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างเต็มตามศักยภาพ

5. สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บทบาทของสื่อและเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการ จัดการเรียนการสอนสมัยใหม่และในชีวิตประจำวัน ซึ่งในด้านการพัฒนาการศึกษาของไทย ถือได้ว่า การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาการเรียน การสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบัน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามศักยภาพของตนเองและความสะดวกของตนเองสามารถสร้างสถานการณ์จริง ซึ่งจาก ประสบการณ์ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วย สื่อการเรียน การสอน หมายถึงสิ่งต่างๆ ที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในระบบการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสื่ออาจมีหลายรูปแบบ ที่แตกต่างกันอย่างเช่น วัสดุการเรียนการสอนที่เป็นสิ่งต่างๆที่เป็นชิ้นหรือเป็นอันนำมาใช้ในการเรียน การสอน และสื่อกิจกรรมที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์และกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ผ่านประสาทสัมผัส

สรุปสื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง นวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณา การที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) เพื่อการสร้างทักษะขั้นสูง ทางความคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีหลักการและเหตุผล

6. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องให้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้และการจะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพนั้น จุดสำคัญอยู่ที่ การนำข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ (Tyler. 1950) การ จัดการเรียนรู้ของกลาสเซอร์ (1960) มีความคล้ายคลึงกับระบบของไทเลอร์มากแต่มีองค์ประกอบ

มากกว่าโดยมุ่งเน้นการประเมินผล เป็นขั้นที่ดำเนินต่อจากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด ส่วน Kemp (1977) มีขั้นตอนการประเมินผล การเรียนของผู้เรียนว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2552 : 20) การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นความรู้ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) ของผู้เรียน วิธีการประเมิน ที่เหมาะสมคือ วิธีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งควร ดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยึดหลักการประเมินดังนี้

- 1) ใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การทดสอบหรือการ รายงานตนเอง
- 2) ใช้ผู้ประเมินที่หลากหลาย เช่น ผู้สอน ผู้เรียนประเมินตนเอง และเพื่อนประเมิน
- 3) ใช้ระยะเวลาที่หลากหลาย เช่น ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังการเรียน

Wiggins และ Mc Tighe (1998 : 3-5) การประเมินผล (Assessment) เป็น กระบวนการเพื่อการตัดสินใจว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย ทั้งการสังเกต การพูดคุย การลงมือปฏิบัติ จนถึง การทดสอบ ซึ่งเป็นกระบวนการอย่างมีระบบที่นำ ข้อมูลจากการวัดผลมาตีค่าและตัดสินคุณค่าของผู้เรียน ซึ่งการวัดผลและการประเมินผลเป็น กระบวนการที่มีความต่อเนื่อง เมื่อมีการวัดผลจะทำให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดหลายด้าน เมื่อนำ ข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพื่อตีค่า หรือสรุปคุณค่าออกมาถือว่าเป็น กระบวนการประเมิน ผลการประเมินจะมีความถูกต้องเที่ยงตรงเพียงใดขึ้นกับความถูกต้องของ ผลการวัด ถ้าผลการวัดถูกต้องการประเมินก็จะมี ความเชื่อถือได้มากและตรงกับความเป็นจริง ถ้าผล การวัดผิดพลาด การประเมินก็จะผิดพลาดไปด้วย การวัดผลและการประเมินผลมีความแตกต่างกัน การประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียนอันเกิดจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ด้วยกันเอง ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับสื่อการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการ เรียนเป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียนและเป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของระบบการจัดการเรียนรู้ที่ยึด เอาวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นหลักในการดำเนินงาน (Gerlach and Ely. 1980) และของพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2551) ได้กำหนดวิธีวัดผลการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือผู้วัด เป็นการ วัดผลที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

สรุปการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถสามารถวินิจฉัย ตัดสิน ลงสรุปคุณค่าที่ได้จากการวัดผลอย่างมีกฎเกณฑ์ และมีคุณธรรม เพื่อพิจารณาตัดสินใจและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน โดยการระบุปัญหา จำแนกแยกแยะข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และ การตรวจสอบข้อมูลเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิด สร้างสรรค์อย่างเต็มตามศักยภาพ

7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการนำเอาผลที่ได้จากการประเมินไปประกอบพิจารณาแก้ไขการดำเนินงานในส่วนที่ต่างๆ หากพบว่าส่วนไหนยังมีข้อบกพร่องก็จะต้องหาการปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น (Glasser. 1960) ส่วนของ Gerlach and Ely (1971) ได้กล่าวไว้ในขั้นตอนเหมือนกัน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ซึ่ง Kemp (1977) พิจารณาว่าควรจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงแผนการเรียนรู้ให้ดีขึ้นอย่างไรระบบ และการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ เมื่อขั้นตอนของการประเมินผลเสร็จสิ้นลงแล้วก็จะทำให้ทราบได้ว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ถ้าผลที่เกิดขึ้นนั้นไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ก็ต้องหาการวิเคราะห์ผลหรือย้อนกลับมาพิจารณาว่าในการดำเนินงานตั้งแต่ต้นนั้นมีข้อบกพร่องอะไรบ้างในระบบหรือมีปัญหาประการใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขระบบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (Gerlach and Ely. 1980)

สรุปการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การปรับพฤติกรรมหรือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะจะทำให้รู้ว่าที่ทำไปนั้นมีผลกระทบที่ดี หรือผิดพลาดมากน้อยเพียงใด แล้วนำมาวิเคราะห์วิจารณ์ศึกษา และปรับปรุงให้ดีขึ้นไปอีก การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ความสามารถในการกระบวนการวิเคราะห์ พิจารณาการเรียนรู้ที่ได้จากการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงจุดอ่อน โดยใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ครั้งต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553 : 14) ได้สรุปความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า ประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนที่เป็นกระบวนการ เช่น การแลกเปลี่ยนและพูดคุย สอบถามเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การสะท้อนผล และร่วมมือร่วมพลังในการปฏิบัติงาน เป็นต้น และส่วนที่เป็นผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ การเป็นครูมืออาชีพที่มุ่งสู่ผลประโยชน์ซึ่งเป็นการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ

วิจารณ์ พานิช (2555 : 139) ให้ความหมายของชุมชนเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Community : PLC) ว่าหมายถึง การรวมตัวกันของครูในโรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) โดยที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารการศึกษาระดับประเทศ เข้าร่วมจัดระบบสนับสนุน ให้เกิดการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อเนื่อง มีการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของศิษย์อย่างต่อเนื่อง เป็นวงจรไม่รู้จบ

จุลลี ศรีษะโคตร (2557 : 29) ได้สรุปความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู หมายถึง การรวมตัวของครูในสถานศึกษา ในลักษณะทีมเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้นำร่วมกัน ส่วนผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุน บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน มีการดำเนินการแบบทีมร่วมเรียนรู้ มีการจัดการความรู้และพัฒนา วิชาชีพลงมือได้สภาพการณ์ที่ สนับสนุน เพื่อเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่ เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557 ก : 95) ได้สรุปความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ไว้ว่า PLC หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหาร แบบผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกัน ของสมาชิกในชุมชน

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557 : 8) ได้สรุปความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง วิชาชีพ (Professional Learning Community) หมายถึง กลุ่มครูที่รวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ให้คุณค่ากับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยครูใน ชุมชนทำงานร่วมกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งสร้างความสามารถในระดับปัจเจก ระดับกลุ่ม และ ระดับสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน

มารุต พัฒนาผล (2557 ก : 582) ได้สรุปความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง วิชาชีพครูว่า เป็นการผสมผสานแนวคิด 2 ประการ ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ (Professional) และ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) หมายถึง การรวมกลุ่มกันของบุคคลผู้ประกอบ วิชาชีพครูโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพ และคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน ผ่าน กระบวนการเรียนรู้ร่วมมือร่วมใจ (Collaborative Learning) การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในพื้นที่ (Field) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing Learning) อย่างต่อเนื่อง

DuFour (2004 : 6-7) ได้สรุปความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ แนวคิดของการพัฒนาโรงเรียนในปัจจุบันโดยเป็นการรวมตัวกันทำงานร่วมแรงร่วมใจของบุคคลใน วิชาชีพครูที่มีความสนใจและความรู้ในการศึกษา เช่น คณะครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา คณะ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรการศึกษาระดับชาติและอื่นๆ เรียนรู้ และทำงานสู่เป้าหมายอย่างมีคุณภาพและความรับผิดชอบด้วยการพัฒนาทางวิชาชีพสู่สู่ภาวะความ

เป็นครูของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีลักษณะสำคัญคือเน้นการพัฒนาบนฐานงานจริง มากกว่าการพัฒนาบนทฤษฎีงานจริง

จากการศึกษาความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มกันของครูเป็นทีมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งความรู้ ประสบการณ์ และร่วมมือร่วมพลังกันในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนและการทำงานของครูเป็นหลัก มีผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร่วมจัดระบบสนับสนุน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาเครื่องมือในการทำงานของครู และพัฒนาการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 12) กล่าวไว้ว่า ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 5 ด้าน มี 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด โดยด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

วิจารณ์ พานิช (2555 : 134) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของชุมชนเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Community) หรือ PLC ว่าเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตที่ดีของครูในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะทำให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน ทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับปฏิบัติการเรียนรู้ เป็นการปฏิบัติที่เกิดจากภายใน คือครูร่วมกันดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติการเรียนรู้ดำเนินคู่ขนาน และเสริมแรงกันทั้งจากภายในและจากภายนอก การเรียนรู้ในสถานศึกษาต้องเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนมาเป็นครูฝึกหรือครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ห้องเรียนต้องเปลี่ยนจากห้องสอนมาเป็นห้องทำงาน เพราะในเวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียนเป็นกลุ่มและทำงานร่วมกันที่เรียกว่า การเรียนแบบโครงการ (Project-Based Learning) นอกจากนี้กระบวนการ PLC จะก่อประโยชน์ทั้งแก่นักเรียน ครู และ นักการศึกษา คือทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึก กว้างและเชื่อมโยงทั้งกับนักเรียนและครู ที่สำคัญยิ่งคือ PLC จะช่วยเผยศักยภาพที่แท้จริงของปัจเจกออกมาผ่านกระบวนการกลุ่ม

วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557 ก : 100) กล่าวว่า iva ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เป็นเสมือนพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของวิชาชีพครู เป็นพื้นที่ปฏิบัติงานจริงที่ใช้เป็นพื้นที่เรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้วยการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ที่สามารถทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง โดยที่มีเวลากับการเรียนรู้ในงานได้เต็มที่มากกว่าการเรียนรู้นอกงาน จะส่งผลให้เกิดการเข้าใจชั้นเรียน เข้าใจนักเรียน และเข้าใจหน้าที่สำคัญของวิชาชีพครูของตนเองและเพื่อนร่วมงาน การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ และประสบการณ์ตรงเช่นนี้จะเกิดการพัฒนาวิชาชีพและส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนได้มากกว่า ด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกศตวรรษที่ 21 ทฤษฎีการเรียนรู้นอกตัวที่ครูได้รับการอบรมนอกชั้นเรียนในวันนี้ อาจไม่สามารถใช้กับเด็กในบริบทของพื้นที่ตนเองหรืออาจเป็นองค์ความรู้ที่ล้าสมัยในวันต่อมา ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนคือวิธีการและสิ่งที่ครูสอนกับความเป็นจริงในการเปลี่ยนแปลงของโลกและความเป็นจริงของนักเรียนยุคใหม่สวนทางกัน จึงเป็นยุคการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสัญญาณให้ครูและโรงเรียนรู้ตัวว่า วิชาชีพครูต้องร่วมมือกันรับมือการเปลี่ยนแปลงนี้โดยการพึ่งตนเอง เพื่อที่จะปรับตัวเรียนรู้ไปกับโลกและปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

มารุต พัฒนา (2557 ก : 583-584) กล่าวว่า ความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูว่า องค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูแต่ละคน จะถูกนำมาจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ครูมีความรู้ในเนื้อหา และเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งผลทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูเกิดการพัฒนาในด้านความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ผ่านกระบวนการกระบวนการเรียนรู้ร่วมมือร่วมใจ การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การที่ผู้สอนมีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนสูงขึ้น ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้และทักษะต่างๆ ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังเคราะห์เป็นคุณภาพของครูมืออาชีพ สมรรถนะด้านการเรียนรู้ และนวัตกรรมของผู้เรียน

DuFour (2004 : 6-7) กล่าวว่า ความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในมิติของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่จำเป็นต่อการสอนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ว่าสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการสอนทักษะชีวิตและทักษะการทำงานแห่งศตวรรษที่ 21 คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) หรือ PLC และเมื่อโรงเรียนเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน จะพัฒนาจนนำไปสู่การเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ที่ฝังลึกในโรงเรียนต่อไป

จากการศึกษาความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสำคัญในเชิงนโยบายที่เป็นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเชิงปฏิบัติทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา จนกระทั่งถึงระดับสถานศึกษา เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนได้รับ

ประโยชน์สูงสุด และเป็นการพัฒนาวิชาชีพตลอดจนวิธีการทำงานของครู ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่กลไกสำคัญเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้อย่างแท้จริง

องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังแสดงในตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

	Sergiovanni (1994)	Hord (1997)	Hargreaves (2003)	Schmoker (2005)	DuFour (2006)	Vescio (2008)	Council (2009)	สุรพล ธรรมรัมย์ดี และคณะ (2553)	วิจารณ์ พานิช (2554)	วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557)	สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พื้นฐาน (2560)	ความถี่
1. วิสัยทัศน์และค่านิยมกัน	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	8
2. ภาวะผู้นำร่วม		✓	✓	✓			✓		✓	✓	✓	7
3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก	✓	✓										2
4. ความเคารพอาศัยซึ่งกันและกัน	✓	✓										2
5. ทีมร่วมแรงร่วมใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	10
6. ชุมชนกัลยาณมิตร	✓							✓	✓	✓	✓	5
7. การเรียนรู้ของครู						✓				✓		2
8. การเรียนรู้ของผู้เรียน	✓		✓	✓	✓	✓	✓					6
9. การพัฒนาวิชาชีพ	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	9
10. การสนับสนุน	✓	✓						✓	✓	✓	✓	6
11. การสะท้อนผลปฏิบัติงาน					✓				✓			2

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบพบว่า บางองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันหรือมีความหมายไปในทิศทางเดียวกันเป็นองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 1) วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม 2) ภาวะผู้นำร่วม 3) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (ความเคารพอาศัยซึ่งกันและกัน) 4) ชุมชนกัลยาณมิตร(ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก การสะท้อนผล การปฏิบัติงาน 5) การเรียนรู้ของผู้เรียน 6) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (การเรียนรู้ของครู) 7) การสนับสนุน ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ (Sergiovanni. 1994 : unpagged ; Hord. 1997 : unpagged ; Hargreaves. 2003 : unpagged ; Schmoker. 2005 : unpagged ; DuFour. 2006 : 6-8 ; Vescio. 2008 : unpagged ; Council. 2009 : unpagged ; สุรพล ธรรมรัตน์ และคณะ. 2553 : ไม่มีเลขหน้า ; วิจารย์ พานิช. 2554 : 133-193 ; วราลักษณ์ ชูกำเนิด. 2557 ก : 69-100 ; สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560 : 10)

1. วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม (Shared Vision and Values)

วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพเป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง เป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกัน โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน (Seriovanni. 1994) คือพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังในการนำทางร่วมกัน (Hord. 1997) อาจเป็นการมองเริ่มจากผู้นำหรือกลุ่มผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทำหน้าที่เหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานเห็นวิสัยทัศน์นั้นร่วมกัน หรือการมองเห็นจากแต่ละปัจเจกที่มีวิสัยทัศน์เห็นในสิ่งเดียวกัน วิสัยทัศน์ร่วมมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ (4 Shared) มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

1) การเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) จากภาพความเชื่อมโยงให้เห็นภาพความสำเร็จร่วมกันถึงทิศทาง สำคัญของการทำงานแบบมอง “เห็นภาพเดียวกัน” (Hord. 1997 ; Hargreaves. 2003)

2) เป้าหมายร่วม (Shared Goals) เป็นทั้งเป้าหมาย ปลายทาง ระหว่างทาง และเป้าหมายชีวิตของสมาชิกแต่ละคนที่ สัมพันธ์กันกับเป้าหมายร่วมของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นความเชื่อมโยงให้เห็นถึงทิศทางและเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะเป้าหมายสำคัญ คือพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน (Hargreaves. 2003 ; Schmoker. 2004 ; DuFour. 2006)

3) คุณค่าร่วม (Shared Values) เป็นการเห็นทั้งภาพเป้าหมาย และที่สำคัญ เมื่อเห็นภาพความเชื่อมโยงแล้ว ภาพดังกล่าวมีอิทธิพลกับการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของงานจนเชื่อมโยงเป็นความหมายของงานที่เกิดจากการตระหนัก รู้ของสมาชิกใน PLC จนเกิดเป็น

พันธะสัญญาร่วมกัน ร่วมกัน หลอมรวมเป็น “คุณค่าร่วม” ซึ่งเป็นชุมพลสำคัญที่จะเกิดพลัง ในการ ไหลรวมกันทำงานในเชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน (Hord. 1997 ; DuFour. 2006 ; Hargreaves. 2003)

4) การกิจร่วม (Shared Mission) เป็นพันธกิจแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายร่วม รวมถึงการ เรียนรู้ของครูในทุกๆ การกิจ สิ่งสำคัญคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ (Hord. 1997) โดยการเริ่มจากการรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อศิษย์ร่วมกันของครู (DuFour. 2006)

2. ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership)

ภาวะผู้นำร่วมใน PLC มีนัยสำคัญของการผู้นำร่วม 2 ลักษณะสำคัญ คือ ภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วม และภาวะ ผู้นำร่วมกัน ให้เป็น PLC ที่ขับเคลื่อนด้วยการนำร่วมกัน รายละเอียดดังนี้

1) ภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วมเป็นผู้นำที่สามารถทำให้สมาชิกใน PLC เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง ตนเองและวิชาชีพ จนสมาชิกเกิดภาวะผู้นำในตนเองและเป็นผู้ร่วมขับเคลื่อน PLC ได้โดยมี ผลมาจากการเสริมพลังอำนาจจากผู้นำทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการเป็นผู้นำที่เริ่มจากตนเองก่อนด้วยการลงมือทำงาน อย่างตระหนักรู้ และใส่ใจให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุกๆ คน จนเป็นแบบที่มีพลังเหนี่ยวนำให้ ผู้ร่วมงานมีแรงบันดาลใจและมีความสุขกับการทำงานด้วยกันอย่างวิสัยทัศน์ร่วม (Hargreaves. 2003) รวมถึงการนำแบบไม่นำ โดยทำหน้าที่ผู้สนับสนุนและเปิดโอกาสให้สมาชิกเติบโตด้วยการสร้างความเป็นผู้นำร่วม ผู้นำที่จะสามารถสร้างให้เกิดการนำร่วมดังกล่าวควรมีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้ มีความสามารถในการลงมือทำงานร่วมกัน การเข้าไปอยู่ในความรู้สึกของผู้อื่นได้ การตระหนักรู้ในตนเอง ความเมตตากรุณา การคอยดูแลช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน การโค้ชผู้ร่วมงานได้ การสร้างมโนทัศน์ การมีวิสัยทัศน์การมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทต่อการเติบโตของผู้อื่น เป็นต้น

2) ภาวะผู้นำร่วมกัน เป็นผู้นำร่วมกันของสมาชิก PLC ด้วยการกระจายอำนาจ เพิ่มพลังอำนาจ ซึ่งกันและกันให้สมาชิก มีภาวะผู้นำเพิ่มขึ้น จนเกิดเป็น “ผู้นำร่วมของครู” (Hargreaves. 2003) ในการขับเคลื่อน PLC มุ่งการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักแนวทางการบริหารจัดการร่วม การสนับสนุน การกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจของครู โดยครูเป็นผู้ลงมือกระทำ หรือ ครูทำหน้าที่เป็น “ประธาน” เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ไม่ใช่ “กรรม” หรือ ผู้ถูก กระทำ และผู้ถูกให้กระทำ (วิจารณ์ พานิช. 2557) ซึ่ง ผู้นำร่วมจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อมีบรรยากาศส่งเสริมให้ครูสามารถแสดงออกด้วย ความเต็มใจ อิสระ ปราศจากอำนาจครอบงำที่ขาดความเคารพ ในวิชาชีพ แต่ยึดถือปฏิบัติร่วมกันใน PLC นั่นคือ “อำนาจทาง วิชาชีพ” (Hargreaves. 2003) เป็นอำนาจเชิงคุณธรรมที่มีข้อปฏิบัติที่มาจากเกณฑ์

และมาตรฐานที่เห็นพ้องตรงกันหรือกำหนดร่วมกันเพื่อยึดถือเป็นแนวทางร่วมกันของผู้ประกอบวิชาชีพครูทั้งหลายใน PLC

กล่าวโดยสรุป คือ ภาวะผู้นำร่วมดังที่กล่าวมา มีหัวใจสำคัญคือนำการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองของแต่ละคน ทั้งสมาชิก และผู้นำโดยตำแหน่งเมื่อใดที่บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาชีพและชีวิตจนเกิดพลังการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อ ความสุขในวิชาชีพของตนเองและผู้อื่น ภาวะผู้นำร่วมจะเกิดผล ต่อความเป็น PLC

3. ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork)

ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงาน ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจ จนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ของทีม และการเรียนรู้ของครู บนพื้นฐานงานที่มี ลักษณะต้องมีการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ความเข้าใจร่วมกัน ข้อตกลงร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน แนวปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลร่วมกัน และการรับผิดชอบร่วมกัน จากสถานการณ์ ที่งานจริงถือเป็นโจทย์ร่วม (Hargreaves. 2003) ให้เห็นและรู้เหตุปัจจัย กลไกในการทำงาน ซึ่งกันและกัน แบบละวางตัวตนให้มากที่สุด (There's no I in team) (DuFour. 2006) จนเห็นและรู้ความสามารถของแต่ละคนร่วมกัน เห็นและรับรู้ถึงความรู้สึกร่วมกันในการทำงานจนเกิด ประสบการณ์หรือความสามารถในการทำงาน และพลังในการร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนาบนพื้นฐานของพันธะร่วมกันที่เน้นความสมัครใจ และการสื่อสารที่มีคุณภาพบนพื้นฐานการรับฟังและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตามการที่ PLC เน้นการขับเคลื่อน ด้วยการทำงานแบบทีมร่วมแรงร่วมใจ ที่ทำให้ลงมือทำและเรียนรู้ ไปด้วยกันด้วยใจอย่างสร้างสรรค์ ต่อเนื่องนั้น ซึ่งมีลักษณะพิเศษของการรวมตัวที่เหนียวแน่นจากภายใน นั่นคือการเป็น กัลยาณมิตร ทำให้เกิดทีมใน PLC อยู่ร่วมกันด้วยความสัมพันธ์ ที่ต่างช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแลซึ่งกัน จึงทำให้ การทำงานเต็มไปด้วยบรรยากาศที่มีความสุข ไม่โดดเดี่ยว (Seriovanni. 1994) ซึ่งรูปแบบของทีมจะมีเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับเป้าประสงค์ หรือพันธกิจในการดำเนินการของชุมชนการเรียนรู้ เช่น ทีมร่วมสอน ทีมเรียนรู้ และกลุ่มเรียนรู้ เป็นต้น (วิจารณ์ พาณิช. 2557)

4. ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community)

กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชน มีคุณลักษณะคือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึก ปลอดภัย หรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดัน บนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลังเชิงคุณธรรม คุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพโดยมีเจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาและผู้เรียนสอดคล้องกับ

Seriovanni (1994) ที่ว่า PLC เป็นกลุ่มที่มีวิสัยทัศน์ต่อกัน เป็นกลุ่มที่เหนียวแน่นจากภายใน ใช้ความเป็น กัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน ทำให้ลดความโดดเดี่ยวระหว่าง ปฏิบัติงานสอนของครู เชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กัน ทั้งในเชิงวิชาชีพ และชีวิต มีความศรัทธาร่วม อยู่ร่วมกันแบบ “สังฆะ” ถือศีล หรือ หลักปฏิบัติร่วมกัน โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 เมตตา กรุณา มุชิตา อุเบกขา เป็นชุมชนที่ยึดหลัก วินัยเชิงบวก เชื่อมโยงการพัฒนา PLC ไปกับวิถีชีวิตตนเองและวิถีชีวิตชุมชนอันเป็นพื้นฐานสำคัญของ สังคมฐานการพึ่งพาตนเอง (สุรพล ธรรมรัตน์ และคณะ. 2553) มีบรรยากาศของ “วัฒนธรรม แบบเปิดเผย” ทุกคนมีเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นของตน เป็นวิถีแห่งอิสรภาพ ยึดความสามารถ และสร้างพื้นที่ปลอดการใช้อำนาจกดดัน ดังกล่าวนี้นี้สามารถขยายกรอบให้กว้างขวางออกไปจนถึง เครือข่ายที่สัมพันธ์ กับชุมชนต่อไป

5. การเรียนรู้ของผู้เรียน (Student learning)

การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญของการทำงาน PLC เพราะการปรับปรุง พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ “อุดมการณ์แห่งวิชาชีพ” ของครูใน PLC (Seriovanni. 1994) การเรียนรู้ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้จะเชื่อมโยงผลกระทบกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลกใน ยุคศตวรรษที่ 21 องค์ความรู้ของโลกขยายขอบเขตเพิ่มพูนขึ้นแบบเท่าทวีคูณกอปรกับประสิทธิภาพ ของเทคโนโลยีที่ทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงความรู้เหล่านั้นได้ในเวลาเพียงลัดมือเดียว ความรู้ที่มีอยู่อัน มากมายนั้นจะไม่สามารถนำมาใช้ตามความจำเป็นหรือความต้องการได้ทั้งหมดนี้เพราะเหตุปัจจัยและ บริบทของเหตุการณ์ก็เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วเช่นกัน ความรู้สำหรับแก้ปัญหาของวันพรุ่งนี้จะไม่ใช่ว่า ความรู้ที่มีอยู่ เราจึงจำเป็นต้องมีครูเก่งในการจัดสรรองค์ประกอบให้ผู้เรียนได้กลายเป็นนักเรียนรู้คือ มีเครื่องมือหรือทักษะจำเป็นต่อการเรียนรู้อย่างครบถ้วน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาหรือสร้างองค์ ความรู้สดใหม่ ขึ้นมาใช้ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ (วิจารณ์ พานิช. 2555)

Hargreaves (2003) และ Schmoker (2005) การเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Learning) ซึ่งใน PLC นั้นจะยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนและข้อตกลงร่วมกันที่จะพัฒนา นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้าง PLC ขึ้นมา ตามที่แต่ละชุมชนเรียนรู้จะ สนับสนุนด้านสถานการณ์เรียนรู้และปัจจัยต่างๆ นั้นมันยังไม่เพียงพอที่จะให้แน่ใจว่านักเรียนได้เรียนรู้ แล้ว ซึ่งนักเรียนเรียนรู้ นั้นหมายถึงนักเรียนกลายเป็นผู้เรียนรู้ ที่เกิดการเรียนรู้ไปสู่การ เปลี่ยนแปลงตนเองสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจนเกิดเป็นทักษะจำเป็นที่นำไปสู่ความสำเร็จได้ จริง (Hargreaves. 2003 ; Schmoker. 2005) การที่ PLC มุ่งพัฒนาการเรียนรู้และทักษะ จำเป็นต่อความสำเร็จในอนาคตของนักเรียนจึงจะเกิดภาพของโรงเรียนและเขตการศึกษาที่นักเรียนใช้ เวลาส่วนใหญ่ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน ส่วนครูที่อยู่ในโรงเรียนพยายามค้นหาหนทางที่ดีที่สุดใน การช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ (DuFour. 2006) แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เชื่อ

ว่า PLC จะสามารถทำให้เกิดการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะจำเป็นที่เหมาะสมกับยุคแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคความรู้ที่ไร้ขอบเขต เป็นเหตุผลการให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเปลี่ยนไป การสอนหรือการเรียนรู้แบบเก่าอาจทำให้ไม่สามารถอยู่ได้ในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง กลยุทธ์ PLC ที่จะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนแนวทางจัดการเรียนรู้ จากการสอน เป็นการเรียนรู้อย่างแท้จริง (วรลักษณ์ ชูกำเนิด. 2557)

6. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development)

การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพใน PLC มีจุดเน้นสำคัญ 2 ด้าน คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้เพื่อจิต วิญญาณความเป็นครู รายละเอียดดังนี้

1) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ หัวใจสำคัญการเรียนรู้ บนพื้นฐานประสบการณ์ตรงในงานที่ลงมือปฏิบัติจริง ร่วมกันของ สมาชิก จะมีสัดส่วนการเรียนรู้มากกว่าการอบรมจากหน่วยงาน ภายนอก แนวคิดกรวย ประสบการณ์ (Cone of Experience) ยืนยันอย่างสอดคล้อง ว่าการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการเรียนรู้ได้มากที่สุด ด้วยบริบท PLC ที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Seriovanni. 1994) จึงทำให้การเรียนรู้จากโจทย์และสถานการณ์ที่ครูจะต้องจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการร่วมเห็น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ (DuFour. 2006) ทำให้บรรยากาศการพัฒนาวิชาชีพของครูรู้สึก ไม่น่าเบื่อ คอยสะท้อนการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถือเป็นพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันที่ใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น สะท้อนการเรียนรู้ สุนทรียะสนทนา การเรียนรู้สืบทอดแสวงหา การสร้างโมเดลต้นริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การคิดเชิงระบบ การสร้างองค์ความรู้ การเรียนรู้บนความเข้าใจการทำงานของสมอง และการจัดการความรู้ (สุรพล ธรรมมรดี และคณะ. 2553)

2) การเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง จากข้างใน หรือ ภาวะจิตวิญญาณความเป็นครู ให้เป็นครูที่สมบูรณ์ โดยมีนัยยะสำคัญคือ การเรียนรู้ตนเอง การ รู้จักตนเองของครู เพื่อที่จะเข้าใจมิติของผู้เรียนที่มากกว่าความรู้ แต่เป็นมิติของความเป็นมนุษย์ ความฉลาดทางอารมณ์ เมื่อครู มีความเข้าใจธรรมชาติตนเองแล้ว จึงสามารถมองเห็นธรรมชาติของศิษย์ตนเองอย่างถ่องแท้ จนสามารถสอน หรือจัดการเรียนรู้โดยยึด การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญได้ รวมถึงการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (Hargreaves. 2003) ต้องอาศัยการตระหนักรู้ สติ การฟัง การใคร่ครวญ เป็นต้น จิตที่สามารถเรียนรู้และ เป็นครูได้อย่างแท้จริงนั้นจะเป็นจิตที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา การกรุณา และความอ่อนน้อม เห็นศิษย์เป็นครู เห็นตนเองเป็นผู้เรียนรู้ มีพลังเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้อย่างใคร่ครวญ และการฝึกสติ เป็นต้น (สุรพล ธรรมมรดี และคณะ. 2553)

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของ PLC นั้นมีหัวใจสำคัญคือการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุขของทีมเรียนรู้ เป็นบรรยากาศที่เปิดพื้นที่การเรียนรู้แบบนำตนเอง ของครูเพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องเป็นสำคัญ

7. การสนับสนุน (Supportive)

โครงสร้างที่สนับสนุนการก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC มีลักษณะ ดังนี้ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการหันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการแทน และเป็น วัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ การดำเนินการที่ต่อเนื่องและ มุ่งความยั่งยืน จัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชนมี โครงสร้างองค์การแบบไม่รวมศูนย์ (Seriovanni. 1994) หรือ โครงสร้างการปกครองตนเองของชุมชน เพื่อลดความขัดแย้ง ระหว่างครูผู้ปฏิบัติงานสอนกับฝ่ายบริหารให้น้อยลง มีการบริหาร จัดการ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก (Hord. 1997) การจัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการของ PLC เช่น เวลา วาระ สถานที่ ขนาดชั้นเรียน ขวัญ กำลังใจ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่นๆ ที่ตามความจำเป็นและบริบทของแต่ละชุมชน โดยเฉพาะการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อม ให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (สุรพล ธรรมรัตน์ และคณะ. 2553) มีรูปแบบการ สื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระ ในการสร้างสรรค์ของชุมชน เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการกับเงื่อนไขความแตกแยก และมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแล้วนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวทางการปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2555 : 134-136) กล่าวว่า การเรียนรู้ในโรงเรียนต้องเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนมาเป็นครูฝึก หรือครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ห้องเรียนต้องเปลี่ยนจากห้องสอนมาเป็นห้องทำงาน เพราะในเวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียนเป็นกลุ่ม และทำงานร่วมกันที่เรียกว่า การเรียนแบบโครงการ (Project-Based Learning) การศึกษาต้องเปลี่ยนจากเน้นการสอนของครู มาเป็นเน้นการเรียนรู้ของนักเรียน เปลี่ยนจากเน้นการเรียนรู้ของปัจเจกมาเป็นเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม เปลี่ยนจากการเรียนแบบเน้นการแข่งขันมาเป็นเน้น

ความร่วมมือหรือช่วยเหลือแบ่งปันกัน ครูเปลี่ยนจากการบอกเนื้อหาสาระ มาเป็นทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความท้าทาย ความสนุกในการเรียนให้แก่ศิษย์ โดยเน้นออกแบบโครงการให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันลงมือทำเพื่อเรียนรู้จากการลงมือทำ เพื่อให้ได้เรียนรู้ฝึกฝนทักษะเพื่อการดำรงชีพในศตวรรษที่ 21 แล้วครูชวนศิษย์ร่วมกันทบทวนไตร่ตรอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้หรือทักษะที่ลึกและเชื่อมโยง รวมทั้งโยงประสบการณ์ตรงเข้ากับทฤษฎีที่มีคนเผยแพร่ไว้แล้ว ทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงทฤษฎีจากการปฏิบัติ ไม่ใช่จากการฟังและท่องบ่น หัวใจของการเปลี่ยนแปลงคือ เปลี่ยนจากเรียนรู้จากฟังครูสอนมาเป็นเรียนรู้จากการลงมือทำ โดยครูเป็นผู้ลงมือกระทำเป็นประธานเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่วงการศึกษากลายเป็นเครื่องมือปลดปล่อยครูออกจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจ สู่ความสัมพันธ์แนวราบเพื่อร่วมกันสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่การศึกษา รวมทั้งสร้างการรวมตัวกันของครูเพื่อทำงานสร้างสรรค์ ได้แก่ การนำประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบ PBL และนวัตกรรมอื่น ๆ ที่ตนเองทดลอง มาแลกเปลี่ยนแบ่งปันกัน เกิดการสร้างความรู้หรือยกระดับความรู้ในการทำหน้าที่ครูจากประสบการณ์ตรง และจากการเทียบเคียงกับทฤษฎีที่มีคนศึกษาและเผยแพร่ไว้ ซึ่งการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนคือ (วิจารณ์ พานิช. 2555 : 175)

1. มีการจัดครูทำงานร่วมมือกัน
2. แต่ละทีมจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์ทุกคนได้เรียนรู้ ความรู้และทักษะที่จำเป็น (Essential Knowledge and Skills) ไม่ว่านักเรียนคนนั้นจะมีใครเป็นครูประจำชั้น ซึ่งหมายความว่าครูในทีมรับผิดชอบการเรียนรู้ของนักเรียนร่วมกัน และร่วมกันกำหนดความรู้และทักษะที่จำเป็น ที่จะร่วมกันจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน
3. แต่ละทีมร่วมกันกำหนดรายละเอียดของการประเมินเพื่อพัฒนา ที่จะใช้เป็นเครื่องมือติดตามความก้าวหน้าของการเรียน สำหรับนำมาใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยมียกกว่าต้องประเมินบ่อยๆ
4. กำหนดให้มีแผนอย่างเป็นระบบของทั้งโรงเรียน สำหรับช่วยให้นักเรียนที่เรียนอ่อนหรือตามไม่ทัน เรียนสำเร็จตามกำหนด ข้อกำหนดทั้ง 4 นี้เป็นหลักการที่กำหนดอย่างชัดเจนว่าต้องมีการบังคับ แต่วิธีการดำเนินการนั้นยืดหยุ่น ปล่อยให้แต่ละโรงเรียนใช้ความสร้างสรรค์ของตนเองได้

สุทธิไกร ไชยงาม. (2557 : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ของครูโดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการ สหวิทยาการที่ริเริ่มรูปแบบอย่างมีส่วนร่วมจากการ PLC อาจารย์ระดับชั้นเดียวกัน โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็น 4 ช่วง ได้แก่

1. **ขั้นเตรียมการสอน** ที่ PLC ครูจะมาร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดตัวชี้วัดที่ต้องการ อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาจะมาร่วมกันวิเคราะห์เป้าหมาย KPA ของตนเองที่สามารถบูรณาการกับการเรียนบนฐานปัญหานั้นได้และร่วมกันกำหนดหัวเรื่องใหญ่ เพื่อจะวางแผนทางสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสงสัย ท้าทายเด็กๆ ต่อไปในเทอมนั้นๆ

2. **ขั้นจัดกระบวนการเรียนรู้** โดยยึดหลักว่าเด็ก ๆ เป็นผู้สร้างองค์ความรู้เอง นั่นคือ ทีม PLC ครูจะเน้นเป็นเพียงกระบวนการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อสำรวจปัญหา วิเคราะห์ปัญหา ลงพื้นที่สัมผัสปัญหา อภิปรายแนวทางแก้ไขปัญหาและกำหนดปัญหา เขียนหลักการ และเหตุผลเพื่อจะจัดทำเป็นเค้าร่างโครงงานของกลุ่ม ซึ่งต้องวางแผนและ (BAR) นำเสนอต่อไป โดยอาจารย์เป็นกรรมการสอบเค้าโครงงาน

3. **ขั้นลงมือแก้ปัญหาหรือขั้นลงมือทำ** เน้นว่าเด็ก ๆ เป็นผู้ลงมือดำเนินการทำตามแผนที่กลุ่มวางไว้ อาจารย์จะเข้ามาทำหน้าที่ผู้ประเมินผลที่เลี้ยงคอยกระตุ้น ชักถามเพื่อให้เกิดความชัดเจนและปลอดภัยในการเรียนรู้ภาคสนามของเด็ก ๆ เปิดโอกาสให้เขาได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มา นำเสนอผ่านการรายงานความก้าวหน้า ซึ่งต้องมีการให้ทำ DAR มาก่อน

4. **ขั้นนำเสนอและสรุปถอดบทเรียน (AAR)** โดยทางโรงเรียนจะจัดงานวันเปิดโลก กิจกรรม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลงาน/ชิ้นงาน อาจารย์ทำหน้าที่ประเมินผล ชักถาม และตรวจจับ KPA ที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นเทอม ซึ่งอาจตรวจจากรายงาน หรือการตอบคำถาม เป็นต้น

มารุต พัฒนาผล (2557 ก : 591-594) กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนและกิจกรรมของรูปแบบ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามี 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. **กระตุ้นความรัก** เป็นขั้นตอนการกระตุ้นให้ผู้สอนเกิดความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู ตลอดจนความรักที่มอบให้กับผู้เรียน โดยการทำกิจกรรมสุนทรียสนทนา การถอดบทเรียน การสื่อสารเชิงบวก การฟังอย่างลึกซึ้ง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลตัวอย่างในวิชาชีพครูใน ลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

2. **ตระหนักในความรู้** เป็นขั้นตอนการกระตุ้นความรู้เดิม และเสริมความรู้ใหม่ให้กับผู้สอนในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ ในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ระหว่างผู้สอน การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ (Feed - up) การให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด (Feed - forward)

3. **นำสู่ปฏิบัติ** เป็นขั้นตอนการนำความรู้ความเข้าใจจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนประสบการณ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองในโรงเรียน โดยมีผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) และผู้ฝึกสอน (Coaching) มีการเสริม

พลัง (Empower) การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

4. จัดให้แลกเปลี่ยน เป็นขั้นตอนการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยการใช้สุนทรียสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง การเสริมพลัง การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ต่อยอด แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองต่อไป

5. เรียนรู้และพัฒนา เป็นขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้สอน โดยใช้การนำเสนอ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สุนทรียสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด

วิเชียร ไชยบัง (2558 : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวไว้ว่า การทำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ว่าการสร้างระบบให้ครูได้เรียนรู้ร่วมกัน หรือการสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) เป็นแนวทางใหม่ที่จะพัฒนาครูให้มีคุณภาพด้วยการสร้างพลังการเรียนรู้ร่วมกัน PLC จะช่วยยกระดับความรู้ความเข้าใจของครูแต่ละคน ทั้งมิติความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนและความรู้ความเข้าใจต่อการสอน เช่น หลักสูตร จิตวิทยาการสอน การออกแบบกิจกรรม การวัดและประเมินผล เป็นต้น PLC ช่วยยกระดับทักษะของครูแต่ละคน เช่น ทักษะการออกแบบการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร ทักษะ ICT ทักษะการวัดและประเมินผล ตลอดจนทักษะชีวิต เช่น ทักษะการจัดการความขัดแย้ง ทักษะการจัดการอารมณ์ทักษะการอยู่ร่วมกัน เป็นต้น PLC ช่วยให้ครูแต่ละคนค้นพบความหมายของชีวิต ความหมายของการเป็นครู รู้ลึกถึงคุณค่าของงานครู เห็นเป้าหมายที่สำคัญร่วมกัน เป็นบุคคลและองค์กรการเรียนรู้ ทำงานเป็นทีม มีความเป็นกัลยาณมิตร นั่นคือความมีอุดมการณ์นั่นเอง โดยกระบวนการ PLC มีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมองค์กร เตรียมสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย และสัปปายะ
2. ก่อรูปวัฒนธรรมองค์กรใหม่ เป็นการร่วมกันกำหนดเป้าหมายองค์กรและข้อตกลงเบื้องต้น การออกแบบกิจกรรมเพื่อลดลำดับขั้นให้น้อยลงเป็นองค์กรระดับราบมากขึ้น และสร้างกลไกให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่เสมอ ทั้งเป็นกลไกที่ดึงดูดผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาอยู่ในกระบวนการด้วย เช่น การกำหนดช่วงเวลา สถานที่ หัวข้อ ผู้เข้าร่วม และผู้นำวงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ซึ่งผู้นำหรือผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญมากในขั้นตอนนี้

3. กิจกรรม PLC เช่น Dialogue หรือ กระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้กันและกันด้วยการคุยกันในระดับราบ เน้นการฟังอย่างรู้เท่าทันจิตใจของตนเอง เพื่อการจัดการตัดสินใจที่เกิดขึ้นขณะฟัง การฟังนั้นก็จะเต็มไปด้วยความกรุณาต่อกัน ทุกคนจะมีโอกาสรับเนื้อความได้อย่างครบถ้วนทั้งมิติและเนื้อหา ตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ Dialogue เช่น ห้าปีที่แล้วเรา

เห็นองค์กรเราเป็นอย่างไร อีกห้าปีข้างหน้าเราอยากเห็นองค์กรเราเป็นอย่างไร อะไรที่หล่อหลอมให้เรากลายเป็นคนแบบนี้ เราอยู่ตรงไหนของจักรวาล เราเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างไร เป็นต้น

S&L (Share & Learn) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ความสำเร็จหรือความล้มเหลวจากหน้างานของกันและกัน เน้นอภิปรายร่วมกันอย่างสร้างสรรค์โดยมีเจตจำนงที่ดีต่อการทำให้งานพัฒนาขึ้นหรือเด็ก ๆ ได้รับการพัฒนาขึ้น อาจทำเป็นคู่ เป็นกลุ่มย่อย และ เป็นกลุ่มใหญ่ ทั้งองค์กรตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ S&L เช่น อะไรคือปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนา ทำอะไรบ้าง ทำอย่างไร ผลเป็นอย่างไร อะไรที่ยืนยันว่าเราได้พบผลเช่นนั้น เราสามารถทำอะไรต่อได้บ้าง เป็นต้น

AAR (After Action Review) เป็นการร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม เพื่อทำให้เกิดการใคร่ครวญหรือการทบทวนต่อเรื่องนั้น ๆ ตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ AAR เช่น เห็นอะไร รู้สึกหรือคิดอย่างไร อะไรที่เราได้เรียนรู้ เป็นต้น

Lesson Study เป็นกระบวนการร่วมกันพัฒนากิจกรรมการสร้างการเรียนรู้ของกลุ่มครู ตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ Lesson Study เช่น ทำอย่างไรที่จะให้องค์กร (โรงเรียน) พัฒนาปัญญาภายในให้กับผู้เรียน กิจกรรมฝึกฝนการรู้ตัวมีอะไรบ้าง ทำอย่างไรบ้างกับเด็กแต่ละวัย การฝึกให้เด็กได้ใคร่ครวญควรมีกิจกรรมใดบ้าง การฝึกฝน Dialogue มีกระบวนการอย่างไร เป็นต้น Lesson study จะทำให้ครูได้เรียนรู้การเรียนการสอนเพื่อค้นหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีกว่า ซึ่งวิธีนี้ต้องเกิดขึ้นที่โรงเรียนผ่านกระบวนการวางแผนร่วมกัน ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

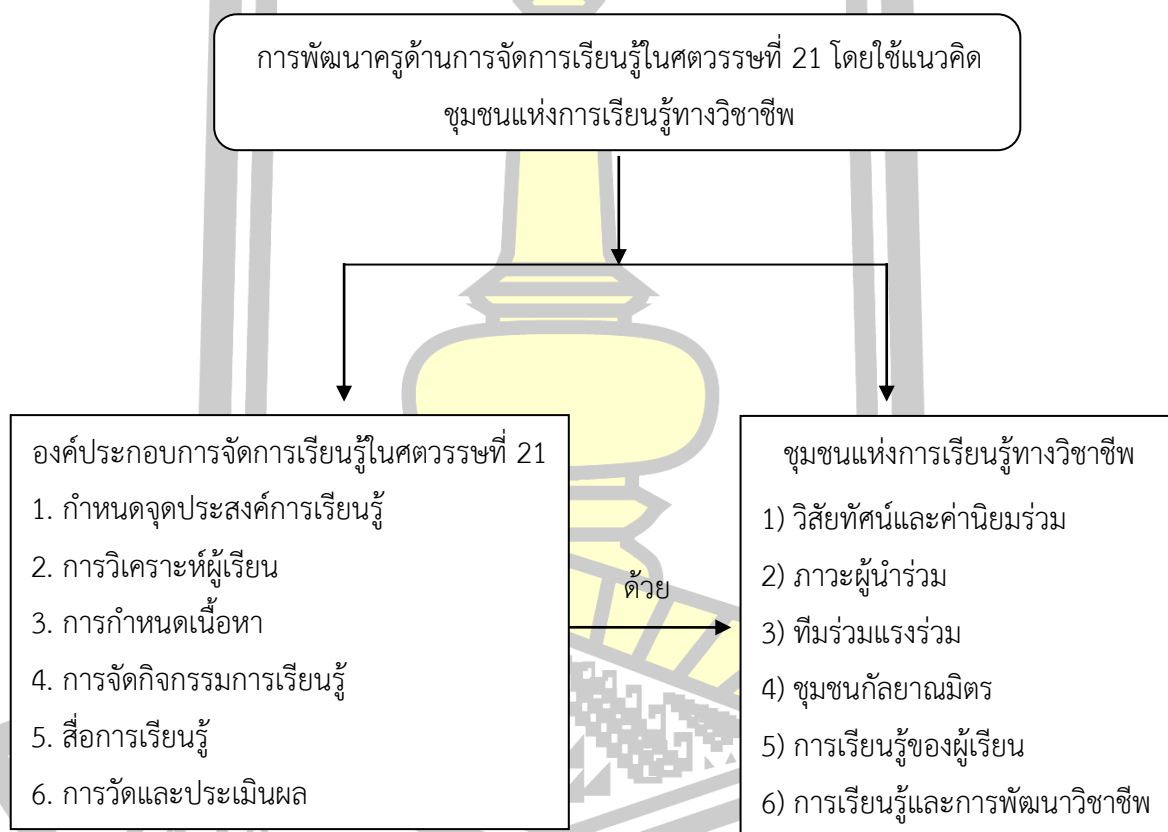
1. ค้นหาประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคหรือเนื้อหาที่ผู้เรียนเข้าใจยาก ครูร่วมกันระดมความคิดเพื่อแยกอะไรคือสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง และอะไรคืออาการที่แสดงออก ให้ชัดเจน ครูทุกคนต้องร่วมกันคิด ร่วมกันแลกเปลี่ยน ปัญหาของแต่ละคน ซึ่งปัญหานั้นอาจมาจากทั้งนักเรียนหรือคุณครู และ เป็นไปได้ทั้งในนักเรียนกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่หรือทั้งชั้นเรียน ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาที่ครูต้องการพัฒนา ตัวอย่างปัญหาในการสอนคณิตศาสตร์ ตัวอย่างหัวข้อที่หา Lesson study เช่น การหา ครน. หรม. ของเศษส่วนในระดับชั้น ป.6 การแก้โจทย์ปัญหาโดยการวาดภาพในชั้น ป.4 การแก้โจทย์ปัญหาร้อยละในชั้น ป.5 เส้นขนานกับ Perspective ในชั้นมัธยม 2 ซึ่งสุดท้ายแล้วเราต้องการให้เข้าใจเนื้อหานั้น และรู้วิธีที่จะสร้างการเรียนรู้สำหรับเนื้อหานั้น

2. ครูร่วมกันวางแผน ออกแบบวิธีการ หรือนวัตกรรม ในกระบวนการนี้จะเป็นการ BAR และ Share and Learn

3. ตัวแทนคุณครูอาสาที่จะสอนและให้เพื่อนครูเป็นผู้ร่วมสังเกตกระบวนการและผลที่เกิดกับผู้เรียน หรือถ้าเป็นปัญหาเดียวกันของหลายชั้นเรียน ครูหลายคนสามารถนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้กับนักเรียนชั้นของตนเองแบบคู่ขนาน เพื่อจะได้ได้แง่มุมมองความสำเร็จหรือไม่สำเร็จเพื่อมาแลกเปลี่ยนกันในขั้นต่อไป

4. Reflection เพื่อสะท้อนอย่างเป็นกัลยาณมิตร ในการสะท้อนเราจะให้ความสำคัญที่ผลที่เกิดกับผู้เรียน ระยะเวลาที่ใช้ ไม่มุ่งเน้นไปที่ตัวครู มุ่งเพื่อพัฒนากระบวนการวิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก ขั้นนี้จะทำครูทั้งกลุ่มจะมีความเข้าใจในเนื้อหาและเข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้นอีก

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การพัฒนาการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การศึกษาผู้เรียน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการใช้ข้อมูลย้อนกลับ ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังแสดงในภาพประกอบ 12 ดังนี้

ภาพประกอบ 12 การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สรุปได้ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ (Sergiovanni. 1994 : unpagged ; Hord. 1997 : unpagged ; Hargreaves. 2003 : unpagged ; Schmoker. 2005 : unpagged ; DuFour. 2006 : 6-8 ; Vescio. 2008 : unpagged ; Council. 2009 : unpagged ; สุรพล ธรรมรัตน์ และคณะ. 2553 : ไม่มีเลขหน้า ; วิจารณ์ พานิช. 2554 : 133-193 ; วราลักษณ์ ชูกำเนิด. 2557 ก : 69-100 ; สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน. 2560 : 10) ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	1.1 ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน 1.2 ครูทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการกำหนดความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนของตนเอง 1.3 ผู้บริหารจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ 1.4 ครูร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 1.5 ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย 1.6 ครูวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้
2. การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	2.1 ครูศึกษาผู้เรียนของตนเองเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลผู้เรียนไปช่วยเหลือ พัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ เสริมสร้างความมั่นใจก่อนเรียนในชั้นจริง 2.2 ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาผู้เรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
	2.3 ครูมีหลักฐานแสดงการประเมินจากการเรียนครั้งก่อนหน้า แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2.4 ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
3. การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	3.1 ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับเดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการกำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน 3.2 ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันเลือกเนื้อหาที่จะวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3.3 ครูร่วมกันค้นหาเนื้อหาที่ผ่านมาผู้เรียนเข้าใจได้ยาก แล้ววิเคราะห์แยกสาเหตุของปัญหา พร้อมหาแนวทางแก้ไข 3.4 ครูทุกคนร่วมกันคิด ร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.1 ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความถนัดของผู้เรียน 4.2 ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน 4.3 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน 4.4 ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งานคู่หรืองานกลุ่มตามความเหมาะสม 4.5 ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อนำมาประกอบการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 4.6 ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4.7 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างหลากหลาย 4.8 ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
5. สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	5.1 ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผน ออกแบบ ไปใช้กับผู้เรียนชั้นของตนเอง 5.2 มีการเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้ 5.3 ใช้สื่อการสอนขยายขอบเขตความรู้ของผู้เรียนให้ก้าวหน้า และเจริญงอกงามทั้งในด้านความกว้างและความลึกของภูมิปัญญา 5.4 ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการ 5.5 ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิดสร้างสรรค์ (Control and Creativity)
6. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	6.1 ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 6.2 ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม 6.3 ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้เหมาะสมกับกิจกรรมต่างนั้นๆ 6.4 ครูร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียน ที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม 6.5 ครูมีการประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง 6.6 ครูนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	7.1 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูบูรณาการเนื้อหาสาระภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ 7.2 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง 7.3 ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 7.4 ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู 7.5 ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ 7.6 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร 7.7 ครูรู้สึกว่าจะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน 7.8 ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการ วิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก

จากตาราง 5 สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 7 องค์ประกอบ 41 ตัวชี้วัด

บริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ประวัติความเป็นมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยให้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่ที่ บริเวณโรงเรียนวีรวัฒน์โยธิน อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ บุคลากรครูผู้สอน จำนวน 2,987 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 196 คน รวม 3,183 คน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2559) มีโรงเรียนมัธยมในสังกัด จำนวน 85 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. 2560)

1.2 วิสัยทัศน์

"การมัธยมศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีคุณภาพได้มาตรฐานสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย"

1.3 พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
2. ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนเก่งตามหลักทฤษฎี 6C มีทักษะชีวิต มีเป้าหมายชีวิตและมีทักษะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21
3. ส่งเสริม พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่างมืออาชีพ
4. ส่งเสริม พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย
5. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการตามแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยุคไทยแลนด์ 4.0
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และสถานศึกษามีคุณภาพการบริหารจัดการที่เป็นเลิศตามหลักธรรมาภิบาล โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ที่มุ่งเน้นตามหลักความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

1.4 เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง
2. ผู้เรียนทุกคนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนเก่งตามหลักทฤษฎี 6C มีทักษะชีวิต มีเป้าหมายชีวิตและมีทักษะวิชาชีพในศตวรรษที่ 21
3. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่างมืออาชีพ
4. สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง มีหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากลที่เน้นวิชาการและอาชีพ บนพื้นฐานของความเป็นไทย

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง
ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการตามแนวทางการจัดทักษะการ
เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยุคไทยแลนด์ 4.0

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง มี
การกระจายอำนาจการบริหารจัดการที่เป็นเลิศตามหลักธรรมาภิบาลและมีคุณภาพเทียบเคียง
มาตรฐานสากล

1.5 กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพและเพิ่มโอกาสผู้เรียนเทียบเคียงมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.6 จุดเน้น

ด้านที่ 1 ด้านผู้เรียน

1. มีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์
และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระหลัก (O-NET ชั้น ม.3 และชั้น ม.6)
เพิ่มขึ้นร้อยละ 3

3. สามารถอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้

4. มีทักษะพื้นฐานด้านอาชีพ

5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และภาษาเพื่อนบ้านในภูมิภาคอย่างน้อย

2 ภาษา

ด้านที่ 2 ด้านครูและบุคลากร

6. เพิ่มศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นมืออาชีพ

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ

7. ส่งเสริม สนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

8. สร้างความเข้มแข็งระบบการนิเทศภายในให้สถานศึกษา

9. ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็งและยั่งยืน

10. ส่งเสริม สนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อบริหารจัดการและการเรียนรู้ (DLIT)

11. สร้างเสริมการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

12. การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา “รับผิดชอบ มีน้ำใจ ให้บริการ ประสานงานอย่างกัลยาณมิตร”

1.7 ค่านิยมองค์กร

“รับผิดชอบ มีน้ำใจ ให้บริการ ประสานงานอย่างกัลยาณมิตร”

1.8 วัฒนธรรมองค์กร

“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ”

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553 : 216-225) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านปัจจัย ประกอบด้วย 1) ทักษะทางวิชาการและกลไกการเรียนรู้ 2) โครงสร้างและสิ่งสนับสนุน องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การร่วมมือร่วมพลัง 4) การเปิดรับการชี้แนะในการปฏิบัติงาน 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และองค์ประกอบด้านผลลัพธ์ คือ 1) ผลการปฏิบัติงานตามที่คาดหวัง 2) การเป็นสมาชิกและเครือข่าย หลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน มี 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การร่วมมือร่วมพลัง 4) การเปิดรับการชี้แนะในการปฏิบัติงาน และ 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบหลักประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ย่อย ระดับคุณภาพและเกณฑ์ตัดสินผลการปฏิบัติ กำหนดเป็น 4 ระดับ คือ ต่ำกว่ามาตรฐานทั่วไป เท่ากับมาตรฐานทั่วไป สูงกว่ามาตรฐานทั่วไป สูงกว่ามาตรฐานทั่วไปในขั้นเป็นเลิศและคุณภาพของหลักเทียบ พบว่า 1) มีความตรงเชิงโครงสร้างตามผลการวิเคราะห์ไหมเดลความสัมพันธ์แบบพหุระดับแบ่งเป็นระดับบุคคลและระดับหน่วยงานหรือโรงเรียน

2) มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูงและ 3) มีการยอมรับในด้านความตรงประเด็นและความสอดคล้องกันอยู่ในระดับสูง

กัมพล ไชยนันท์ (2554 : 155-157) ได้ศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาคเหนือตอนบน พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย บุคคลแห่งการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน องค์ความรู้ในชุมชน และการจัดการความรู้ในชุมชน การกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์หลักพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมการแสวงหาความรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ส่งเสริมการเข้าถึงและใช้แหล่งเรียนรู้ ยุทธศาสตร์หลักพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ ส่งเสริมการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชน พัฒนาเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ในชุมชน พัฒนาแหล่งเรียนรู้มีชีวิต ยุทธศาสตร์หลักพัฒนาองค์ความรู้ในชุมชน ได้แก่ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวตั้ง ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และยุทธศาสตร์หลักการจัดการความรู้ในชุมชน ได้แก่ พัฒนาระบบจัดเก็บความรู้ในชุมชน ส่งเสริมการสร้างความรู้ในชุมชน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน และการประเมินยุทธศาสตร์การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาคเหนือตอนบนพบว่าด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์ (2556 : ไม่มีเลขหน้า) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดตปัญญาศึกษา โดยทำการศึกษาค้นคว้าเป็น 3 ระยะ โดยศึกษากับกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 พบว่า การที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนละส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข เป็นคนดี มีความรับผิดชอบ สนใจกระตือรือร้นในการเรียนนั้นมีความจำเป็นต้องทำให้มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดตปัญญาศึกษาในการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน คุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ต้องการพัฒนามากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลขด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ ส่วนคุณภาพจิต ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้พบว่ามีค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

จิราภา เพียรเจริญ (2556 : 101-103) ได้ศึกษาวิจัยศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานีพบว่า ผู้บริหารและครูมีระดับการรับรู้ในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนสูงสุด ด้านการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูมีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับต่ำ ส่วนด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูมีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนต่ำสุด ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ในการปฏิบัติของผู้บริหารและครูมีระดับการรับรู้ในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามข้อมูลภูมิสังคมคือตำแหน่งที่ตั้งและขนาดของโรงเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นผลการเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียนรายด้านพบว่าด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครูที่มีระดับการรับรู้ในการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชรอยรรณ ประเสริฐผล (2556 : 201-205) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือองค์ประกอบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยส่วนที่ 1 ความรู้/ทักษะ 6 สมรรถนะ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และส่วนที่ 2 คุณลักษณะครูใหม่ที่จะต้องมียู่ทุกสมรรถนะ 6 คุณลักษณะ มี 14 ข้อ คือ 1) มีหลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 2) มีความตั้งใจมุ่งมั่น เสียสละและอุทิศตนเพื่อผู้เรียนและสถานศึกษา 3) มีความขยันอดทน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน 4) มีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาอุปสรรค 5) เป็นผู้นำทางความคิด 6) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 7) เป็นผู้ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ 8) ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา 9) มีศรัทธาในวิชาชีพครู 10) เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนทั้งด้านการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงาน 11) มีความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องยากเป็นเรื่องง่าย 12) มีจิตวิญญาณความเป็นครู 13) มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ 14) มีสัมมาคารวะองค์ประกอบวิธีการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ มี 9 วิธี ประกอบด้วย 1) ให้ครูได้เรียนรู้ตามคู่มือปฏิบัติงาน 2) จัดให้มีระบบพี่เลี้ยง 3) จัดให้มีการฝึกอบรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง 4) ให้ครูร่วมศึกษาคูณกับหน่วยงานปฏิบัติ 5) จัดเวทีเสวนาให้ครูสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6) ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อ 7) ฝึกให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอน 8) จัดให้มีการสุนทรีสนทนาเพื่อเป็นภาพพัฒนาการเรียนการสอนของครู 9) นิเทศครูให้ได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้และองค์ประกอบเงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ มี 6 ประการประกอบด้วย 1) การสนับสนุนจากนโยบาย และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารระดับสูง 2) การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกคนในสถานศึกษา 3) การสนับสนุน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทุกด้าน 4) การกระตุ้นให้เห็นความสำเร็จของครู ผู้เรียนและสถานศึกษา 5) การส่งเสริมข้อมูลข่าวสารและจิตใจให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 6) มุ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูอย่างเป็นขั้นตอนทั้งระบบ ผลการประเมินด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

วสันต์ ปานทอง (2556 : 197-201) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ประกอบด้วย 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ 9 ปัจจัย คือ เจตคติต่อวิชาชีพครู ความรู้ทางวิชาชีพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การพัฒนาตนเอง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ทีมงานวัฒนธรรมการเรียนรู้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) กระบวนการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การพัฒนา วิธีการพัฒนา บทบาทผู้พัฒนา และบทบาทผู้ได้รับการพัฒนา 3) ผลการพัฒนา ประกอบด้วยคุณลักษณะครูเพื่อศิษย์ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความรู้และทักษะ ด้านเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะและทักษะผู้เรียน วิธีการพัฒนามี 15 วิธี คือการฝึกอบรมการดูตัวอย่างโดยการฝังตัว การศึกษาจากคู่มือ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาตนเองให้มีหลักวิชา หลักคิด หลักปฏิบัติ การพัฒนาตนเองโดยแสวงหาความรู้รอบด้านแล้วสรุปข้อเท็จจริง การศึกษาความสำเร็จของผู้ร่วมงานและเพื่อนร่วมวิชาชีพ การจัดการความรู้ การเป็นที่ปรึกษา การสอนงาน การเป็นพี่เลี้ยง การเป็นกัลยาณมิตร รู้ทุกข์ รู้สุข กิจกรรมการคุยกับเพื่อนครู เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนการเสวนาเป็นเนืองนิตย์สร้างกลุ่มที่หลากหลายขยายสู่ชุมชน และกิจกรรมแลกเปลี่ยนภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ องค์ประกอบเชิงระบบกระบวนการพัฒนา และระดับการพัฒนา ในองค์ประกอบเชิงระบบนั้น มุ่งสู่ผลผลิตซึ่งเน้นคุณลักษณะครูเพื่อศิษย์ 3 ด้าน ได้แก่ด้านการปฏิบัติตน ด้านความรู้และทักษะ และด้านการปฏิบัติงาน ที่ส่งผลไปยังคุณลักษณะและทักษะผู้เรียน ส่วนกระบวนการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ มี 5 ขั้นตอน คือ วินิจฉัยความต้องการจำเป็น กำหนดจุดประสงค์และขอบข่าย กำหนดวิธีการพัฒนา ดำเนินการพัฒนา ประเมินผลการพัฒนา และระดับการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ 3 ระดับ ได้แก่ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

สุวิชา ศรีมงคล (2557 : ไม่มีเลขหน้า) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่องเซลล์และองค์ประกอบของเซลล์ด้วยสถานการณ์จำลอง การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะในการ

สื่อสารทางวิทยาศาสตร์และทักษะความร่วมมือในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเซลล์และองค์ประกอบของเซลล์ด้วยสถานการณ์จำลอง กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคาละเอะ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยแบบการวิจัยเป็นแบบไม่เข้าขั้นการทดลอง (Pre-Experimental Design) ซึ่งเป็นแบบแบบกลุ่มเดียว ที่มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation Techniques) จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลาสอน 14 ชั่วโมง และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดทักษะในการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ แบบสอบถามเพื่อวัดทักษะความร่วมมือในการทำงานของนักเรียน และแบบสังเกตทักษะความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์หลังการจัดการเรียนรู้ (15.85 คะแนน หรือ ร้อยละ 79.25) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ (7.70 คะแนน หรือ ร้อยละ 38.50) เมื่อทดสอบค่าสถิตินอนพาราเมตริกแบบวิลคอกซัน (Wilcoxon Singed-Rank Test) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง เรื่องเซลล์มีทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ทุกด้าน (การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยทักษะความร่วมมือในการทำงานทุกด้านของนักเรียน (ด้านการมีส่วนร่วม การปฏิบัติตน การแสดงความคิดเห็น และความรับผิดชอบ) หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง (11.10 คะแนนเท่ากับเกณฑ์ประเมินระดับดีมาก) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ (6.50 คะแนน เท่ากับเกณฑ์ประเมินระดับปานกลาง) เมื่อทดสอบค่าสถิตินอนพาราเมตริกแบบวิลคอกซัน (Wilcoxon Singed-Rank Test) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง มีทักษะความร่วมมือในการทำงานทุกด้านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุลลี ศรีชะโคตร (2557 : 88-91) ได้ศึกษาวิจัยบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วม ทีมและเครือข่ายการเรียนรู้การจัดการความรู้ และการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก โดยบรรยากาศองค์การทุกด้าน ได้แก่ โครงสร้างองค์การ ค่านิยมและพฤติกรรม มาตรฐานการปฏิบัติงาน ความเสี่ยง และสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่มีความสัมพันธ์ ระดับมาก คือด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับน้อย คือด้านโครงสร้างองค์การ และ

บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านค่านิยม และพฤติกรรม และด้านโครงสร้างองค์การ

ปลาวิ พิพัฒนลักษณ์ (2557 : 158-163) ได้ศึกษาวิจัยกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพคือ การตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ การสืบสานความสำเร็จ การคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม การให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ในอดีต การส่งเสริมความหลากหลาย การกระจายภาวะผู้นำ การอดทนเพื่อผลสำเร็จที่แท้จริง การมีความสามารถในการพัฒนาทรัพยากร การกระตือรือร้น และการเฝ้าระวังสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 3 กลยุทธ์คือ 1) กลยุทธ์การเสริมสร้างผู้บริหารเพื่อการเรียนรู้ทางวิชาชีพของบุคลากรครูอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ สร้างการตระหนักถึงความสำคัญและรักษาไว้ซึ่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ยั่งยืน สนับสนุนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างบุคลากรครูที่มีความถนัดทางวิชาชีพที่แตกต่างกัน ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ทางวิชาชีพของเพื่อนครู 2) กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของบุคลากรครู ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ สนับสนุนการใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมในบุคลากรทุกคน พัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากรครูในระดับหัวหน้าหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง และ 3) กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารเพื่อการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอกประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 2 กลยุทธ์ ได้แก่ สร้างความร่วมมือในระดับโรงเรียน เร่งสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกในเชิงรุกเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557 : 101-115) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา พบว่า แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยความร่วมมือในการเรียนรู้ร่วมกันและความร่วมมือในการทำงาน การเรียนรู้เป็นทีม 2) การคิด ประกอบไปด้วยลักษณะด้านการคิด 3 ลักษณะ ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา 3) แบบปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีรูปแบบวิธีการที่ชัดเจน เป็นแนวปฏิบัติที่ดีอย่างเห็นได้ชัด มีส่วนสำคัญที่ทำให้ผลการจัดการเรียนการสอนเป็นเลิศได้รับการยอมรับจากครูผู้ร่วมงาน และ 4) การพัฒนาเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง วิธีการที่ครูรักษาความรู้และทักษะของตนเองไว้ในเชิงวิชาชีพ มี 3 รูปแบบ คือ การพัฒนาแบบเป็น

ทางการ แบบไม่เป็นทางการ และแบบกึ่งทางการ การเสวนาสะท้อนคิด เป็นตัวขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยสนับสนุนให้เกิดการรวบรวมความคิดและการสื่อสาร ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ประกอบด้วย ขั้นเตรียมการ ประกอบด้วย ประเมินสมรรถนะครู วิเคราะห์ความต้องการ สร้างความตระหนักไว้วางใจ ปฐมนิเทศ ชี้แจง ขั้นวางแผน ครูจะต้องสามารถอธิบายถึงมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละบทเรียน ค้นหาและแบ่งปันแบบปฏิบัติที่ดี ตั้งเป้าหมายในกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพร่วมกัน ขั้นดำเนินการ ประกอบด้วย กิจกรรมการพัฒนาตนเอง กิจกรรมการทำงานเป็นทีม กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง กิจกรรมพัฒนาการคิด 3 ด้าน ขั้นประเมินผล ประเมินการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ขั้นสะท้อนผล มีการตั้งคำถามและเสวนาสะท้อนคิดเกี่ยวกับผลที่ได้อารมณ์ร่วมกันของทีม การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

มารุต พัฒนา (2557 ข : 690-692) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา พบว่ารูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีหลักการ คือ มุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติจริงอย่างสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ยึดหลักการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้กระบวนการพัฒนาไปพร้อมกับการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนและกิจกรรมมี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กระตุ้นความรัก ให้ครูเกิดความรักความศรัทธาในวิชาชีพครูและความรักที่มอบให้กับผู้เรียน โดยการทำกิจกรรมสุนทรีสนทนา การถอดบทเรียน การสื่อสารเชิงบวก การฟังอย่างลึกซึ้งและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลตัวอย่างในวิชาชีพครู 2) ตระหนักในความรู้ เป็นการกระตุ้นความรู้เดิม และเสริมความรู้ใหม่ให้กับครูโดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ระหว่างครู การให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และต่อยอด 3) นำสู่ปฏิบัติ นำความรู้ความเข้าใจจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนประสบการณ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองในโรงเรียน โดยมีผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และเพื่อนครู ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (mentoring) และผู้ฝึกสอน (coaching) 4) จัดให้แลกเปลี่ยน นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ 5) เรียนรู้และพัฒนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การนำเสนอ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองต่อไป

มินตรา ลายสนิทเสรีกุล (2557 : 397-401) ได้ศึกษาวิจัยกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานครด้วยกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ 3 ด้าน คือ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน

และการวัดและประเมินผล และกรอบแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของ Hord (1997) 5 มิติ คือ การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน การรวบรวมความคิดสร้างสรรค์ การแบ่งปันคุณค่าและ วิทยาลัย การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย และการแบ่งปันบทเรียนส่วนบุคคล พบว่า สภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียน มัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นด้วยดัชนี PNI_{modified} ได้เป็น 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วยกลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์ คือ ด้านหลักสูตร ประสานสัมพันธ์ในการพัฒนาหลักสูตรที่ เน้นความร่วมมือระดับสหวิทยาเขตด้านการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างบทบาทความร่วมมือใน การจัดการเรียนการสอนของครู ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ด้าน การวัดและประเมินผล เปลี่ยนกระบวนทัศน์ของการวัดและประเมินผลผู้เรียนบนความร่วมมือของ โรงเรียนและชุมชน โดยแต่ละกลยุทธ์หลักมีกลยุทธ์รอง 4 กลยุทธ์ รวมมีกลยุทธ์รอง 12 กลยุทธ์ และ วิธีดำเนินการ 29 วิธีดำเนินการ

วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557 ข : 123-134) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบของชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพครู บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีแนวทางการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 กับโรงเรียนในแต่ละภูมิภาคที่มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 แห่ง พบว่า ด้านรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย ประกอบด้วย จุดเปลี่ยนผ่านจากระบบปิดสู่ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่มี ด้วยการขับเคลื่อนผ่านองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อเนื่องกันอย่างเป็น เหตุและผลอย่างเป็นลำดับตามองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถี ไทยส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง 2) ภาวะผู้นำเร้าศักยภาพ ทำให้เกิดการเผยแพร่ของผู้นำการ เปลี่ยนแปลง 3) วิทยาลัยเชิงศรัทธาร่วม ทำให้เกิดพลังเข้มทิศ วิทยาลัยร่วม 4) ระบบเปิดแบบผนึก กำลังมุ่งสู่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเผยแพร่เป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ 5) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่วุฒิ ภาวะและจิตวิญญาณความเป็นครู ทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ 6) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรง ร่วมใจบนฐานงานจริงทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริงเมื่อแต่ละ พื้นที่มีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร

เฉลิมชาติ เมฆแดง (2558 : 175) ได้ศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการ เรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชน พบว่า ลักษณะความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ดีของสถานศึกษา ครอบคลุม 5 ลักษณะ คือ 1) สถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและมีส่วนร่วม 2) สถานศึกษาจัด

ให้มีการเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์การเรียนรู้ร่วมกัน 3) สถานศึกษามีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) สถานศึกษามีเงื่อนไขและสภาพการณ์ที่สนับสนุน และ 5) สถานศึกษามีแนวทางการปฏิบัติที่ตีร่วมกัน แนวทางในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชน มีความจำเป็นต้องพัฒนา สถานศึกษา ดังนี้ 1) พัฒนาภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและมีส่วนร่วม 2) จัดให้มีการเรียนรู้และประยุกต์ การเรียนรู้ร่วมกัน 3) สร้างค่านิยม วิสัยทัศน์ของความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน 4) สร้างการมี เงื่อนไข และสภาพการณ์ที่สนับสนุนความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน และ 5) สร้างแนวปฏิบัติที่ ตีร่วมกัน และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่ง การเรียนรู้ปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก

ทิฆัมพร บุญมาก (2558 : 287-291) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาระบบการพัฒนาครูใน การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า สภาพการพัฒนาครูในด้านการ จัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ปัญหา การพัฒนาครูโดยรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการพัฒนาครูโดยรวมมีความต้องการอยู่ ในระดับมากและความต้องการวิธีการพัฒนาครูจากความต้องการมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ การ ฝึกอบรมการศึกษาดูงาน การนิเทศภายใน การพัฒนาทีมงานครู การอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้ คำปรึกษา การวิจัย การพัฒนาตนเอง การสัมมนา การช่วยเหลือครูโดยตรง และการศึกษาต่อ ระบบ การพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้ามี องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 วิทยากร สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ งบประมาณ ด้านกระบวนการมีองค์ประกอบได้แก่ การกำหนด วัตถุประสงค์ การศึกษาคุณลักษณะผู้เรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การประเมินผลและการให้ข้อมูลป้อนกลับ ด้านผลผลิตมีองค์ประกอบได้แก่ ครูมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนรู้ ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้ และนักเรียนมีความพึง พอใจต่อการสอนของครู ด้านข้อมูลป้อนกลับมีองค์ประกอบได้แก่ การรายงานผลและข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ระบบพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาเป็นหน่วยระบบ ประกอบไปด้วยหน่วยระบบย่อย 7 หน่วยระบบ ดังนี้ 1) การ กำหนดวัตถุประสงค์ 2) การศึกษาคุณลักษณะผู้เรียน 3) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ 4) การกำหนดเนื้อหา 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การประเมินผล และ 7) การให้ข้อมูลป้อนกลับ

พิสิษฐ์ แก้ววรรณะ (2558 : 946-947) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาครูด้านการจัดการ เรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา พบว่า การพัฒนาครูโดยใช้ชุดฝึกอบรมครู ด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ประกอบไปด้วย กระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ ผล การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยปัญญา ด้านความรู้ ครูมีความรู้

ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านเจตคติ ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดการอบรมครู ที่ระดับมากที่สุด และด้านทักษะ ครูใช้กิจกรรม วิธีการหรือสื่อเทคโนโลยีกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ อยากรเรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจ มีการชี้แนะแนวทางการค้นคว้าในการหาความรู้ ฝึกให้นักเรียน เรียนรู้ด้วยตนเองทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล รวมทั้งฝึกให้นักเรียนรู้จักนำเสนอผลประสพการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจ เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและกระบวนการกลุ่มโดยผ่านสื่อและเทคโนโลยี และสามารถนำผลประสพการณ์จากการ เรียนรู้มาสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองอย่างเป็นระบบ ผลจากการวิจัยส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์มีความก้าวหน้า โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.98

ฉลิต ปาโส (2559 : 101-104) ได้ศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบพัฒนาครูในการจัดการ เรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง พบว่า สภาพปัจจุบันของการ พัฒนาครูผู้สอนเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นผู้นำนโยบายและกำหนดกิจกรรมการพัฒนาครู โดยมีเป้าหมายที่ คุณภาพผู้เรียนให้ไปไปตามความคาดหวังของหลักสูตร นักเรียน ครู ผู้บริหารไม่ได้สะท้อนปัญหาที่ เกิดขึ้นและความต้องการของโรงเรียน ปัญหา ครูไม่ได้วิเคราะห์สังเคราะห์หลักสูตร ผู้เรียนไม่มีส่วน ร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ขาดการบูรณาการ ยึดการสอนแบบบอก บรรยาย อธิบายสาระ ขาดการใช้สื่อการเรียนรู้ ครูไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจใน กระบวนการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้เน้นเฉพาะเนื้อหาสาระความรู้ตามตำรา ขาดการเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการอบรมบ่มนิสัยขัดเกลานักเรียน การ จัดการเรียนการสอนแยกเป็นรายวิชาเป็นเรื่อง ๆ เป็นส่วน ๆ ขาดการเชื่อมโยงและบูรณาการร่วมกับ รายวิชาอื่น ๆ การเรียนการสอนเป็นรายคาบตามตารางเรียนตารางสอน ไม่มีการยืดหยุ่นกิจกรรมการ เรียนรู้ ผู้เรียนไม่สามารถนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองได้ กระบวนการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ต่างคนต่างทำตามรายวิชาของตนเอง ไม่มีการวางแผนร่วมกัน ตลอดจนไม่มีการใช้ ทรัพยากรร่วมกันทั้งที่ผู้เรียนเป็นกลุ่มเดียวกันซึ่งทำให้เกิดความสิ้นเปลืองอย่างมาก รูปแบบการ พัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ 1) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน และ 2) การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 14 กิจกรรมย่อย ผลการ ประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Hilliard (2012 : 71-73) ได้ศึกษาการปฏิบัติและคุณค่าของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูในระดับอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษากำหนดความหมายหรือคำจำกัดความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู ลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู วิธีการปรับปรุงการเรียนการสอน การเรียนรู้ร่วมกันตามรูปแบบของการเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู ประสิทธิภาพผลของการเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู และการประเมินผลของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู ซึ่งชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูนั้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทีมผู้บริหารและอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาในการสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจใหม่ และการปรับความคิดที่แตกต่างในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสิบปีคณาจารย์จากหลากหลายมหาวิทยาลัยมีความคุ้นเคยกับการทำงานที่ค่อนข้างเป็นอิสระตามแบบแผนการปฏิบัติของตัวเอง แต่ในปัจจุบันผู้นำของมหาวิทยาลัยและคณาจารย์ได้มีการประชุมเพื่อปรึกษเกี่ยวกับประเด็นหรือความกังวลภายในองค์กรมากขึ้น โดยถือเป็นการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันในชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า จากข้อมูลในการทบทวนวรรณกรรม มีการนำแนวทางปฏิบัติของชุมชนแห่งการเรียนรู้ไปใช้ได้จริงในหลากหลายมหาวิทยาลัย และชุมชนแห่งการเรียนรู้มีประโยชน์และเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรการศึกษา เนื่องจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมของการแบ่งปันความคิด ความไว้วางใจ และความร่วมมือของคนในองค์กร ซึ่งถือเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน การเรียนรู้ และการจัดการในมหาวิทยาลัยด้วย โดยผู้บริหารของมหาวิทยาลัย คณาจารย์ พนักงานและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความสามารถในการทำงานร่วมกันในลักษณะการทำงานเป็นชุมชน ทำให้มีการปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้ของตัวเองในนักศึกษาแต่ละคน และเพื่อให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถเตรียมพร้อม มีทักษะความรู้และทัศนคติที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถแข่งขันในสังคมโลกได้

Leclerc และคณะ (2012 : 1-14) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความก้าวหน้าในการทำงานของโรงเรียนที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือการระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลในการส่งเสริมความก้าวหน้าในการทำงานของโรงเรียนที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการวิเคราะห์การเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยของความก้าวหน้าในโรงเรียนเหล่านี้ งานวิจัยนี้ได้รับการพัฒนาในบริบทของกระบวนการวิจัยและการแปลความหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง นักวิจัยได้ระบุระดับของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการของการพัฒนาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และชี้แจงปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลทางบวกกับความก้าวหน้าในการทำงานของโรงเรียน การสัมภาษณ์ประกอบด้วยรูปแบบที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบ Seidman และผู้วิจัยได้ทำการสังเกตโรงเรียนที่อยู่ในขั้นตอนที่สามของการพัฒนาที่ระบุไว้ในระดับของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLCOG) โดยสังเกตการเริ่มต้น

ในการดำเนินการ และขั้นตอนบูรณาการ ตามแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามตัวชี้วัดทั้ง 7 ตัวชี้วัดที่ระบุไว้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่โดดเด่นบางอย่างโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนในการเริ่มต้นการทำงานคือ การบูรณาการ ตามขั้นตอนและคำแนะนำ จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูดีขึ้น ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนตามแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) โดยครูผู้สอนจะได้ทำงานร่วมกันและส่งเสริมความก้าวหน้าในการทำงานในโรงเรียน

Prytula (2012 : 112-121) ได้ศึกษาอภิปัญญาของครูภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อทำความเข้าใจและอธิบายว่ามีสิ่งใดบ้างที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอภิปัญญาของครู และวิธีการที่อภิปัญญาจะมีอิทธิพลต่อการทำงานของครูภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นอย่างไร การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้จัดบริบทในการวิจัยเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่ครูจะได้รับการส่งเสริมให้เกิดอภิปัญญาและการรับรู้และยอมรับการเป็นผู้นำของตนเองด้านอภิปัญญา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของครูเอง และอาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของคนอื่น ๆ ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้องการให้ครูผู้สอนได้รับการเปลี่ยนแปลงในการทำความเข้าใจว่าการเรียนรู้ไม่ได้มาจากภายนอกสู่ภายในแต่เกิดจากภายในสู่ภายนอก ผลการวิจัยจากการวิจัยนี้เกี่ยวกับอภิปัญญาของครูเพื่อให้ครูนั้นสามารถเตรียมการจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียนโดยให้ความสำคัญในด้านการคิดมากกว่าการท่องจำ หรือทำให้นักเรียนเกิดอภิปัญญามากกว่าการเรียนรู้ทักษะ โดยครูทำหน้าที่กำหนดนโยบายและค้นหาวิธีการที่จะทำให้เกิดอภิปัญญาของนักเรียนเช่นเดียวกับการเกิดอภิปัญญาของครูภายในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Prytula และ Weiman (2012 : 1-19) ได้ศึกษาความร่วมมือในการพัฒนาด้านอาชีพโดยการตรวจสอบจากการเปลี่ยนแปลงของลักษณะเฉพาะของครูที่ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายการศึกษาลักษณะเฉพาะตนของครูที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ผ่านรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้กรอบแนวคิดของ Coldron และ Smith ในการอธิบายลักษณะเฉพาะตนของครูเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในการทำงาน คุณธรรม ศิลปะ และวิธีการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนการสอน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษากรณีศึกษาเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันของครู เพื่อตรวจสอบการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมการทำงานของครูที่มีอิทธิพลมาจากการทำงานร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูที่ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่าวิธีการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนการสอนส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในวิธีการทำงานของตนเองและครูผู้สอนคนอื่น อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมในการทำงานขององค์กรซึ่งเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Almanzar (2014 : 75-82) ได้ทำการศึกษาเพื่อตรวจสอบผลกระทบของการ สอดแทรกการวางแผนหรือการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในการออกแบบบทเรียนของผู้เรียน ที่มีผลต่อ ขวัญและกำลังใจของครู และการเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา โดยเก็บข้อมูลจากการสำรวจความ คิดเห็นประจำปีที่ทำโดยคณะกรรมการของโรงเรียนเพื่อตรวจสอบครู ผู้ปกครองและนักเรียน และ สสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของครู ผู้ปกครองและนักเรียน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน 93 คน โดยให้ครูที่เข้าร่วมทำแบบสอบถามที่เกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครูในการจัดการ เรียนรู้ และครูผู้สอนจำนวน 42 คน ที่เข้าร่วมการทดลองโดยการเข้าร่วมการเรียนรู้ตามแนวทางของ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจนเสร็จสมบูรณ์ครบวงจร เป็นระยะเวลา 4 เดือน โดยการร่วมกัน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้วิจัย 2 สัปดาห์ต่อหนึ่งครั้งเป็นเวลา 30 นาที ในการร่วมกัน พัฒนาบทเรียน สอนบทเรียน การสังเกตชั้นเรียน การนำเสนอ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เมื่อเข้าร่วม การทดลองจนครบวงจรผู้วิจัยจะทำการสำรวจขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อพิจารณาผลกระทบของการ สอดแทรกการออกแบบตามแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงขวัญ และกำลังใจในการทำงานและการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมในเมือง ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็น ว่าเมื่อครูผู้สอนได้รับโอกาสและเวลาในการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการ เรียนรู้จากชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ และร่วมกันแบ่งปันแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะที่ร่วมกัน ออกแบบจะส่งผลให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น โดยการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การ วิเคราะห์สถิติ t-test ผลการทดสอบพบว่า ผู้เข้าร่วมมีขวัญและกำลังใจในการทำงานสูงขึ้นอย่างมี นัยสำคัญ โดยกล่าวได้ว่าการร่วมกันทำงานของครู ความเป็นผู้นำร่วมกันในการสนับสนุนและการ กำหนดวิสัยทัศน์ของการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ และสนับสนุนซึ่งกันและกันและช่วยส่งผลในขวัญและกำลังใจของครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ ทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

Stewart (2014 : 28-33) ได้ศึกษาการปรับเปลี่ยนการพัฒนาวิชาชีพสู่วิชาชีพแห่ง การเรียนรู้ เป็นการวิเคราะห์การทำงานของครูที่มีความเชี่ยวชาญและการพัฒนาการทำงานที่นำไปสู่ การทำงานร่วมกันของครู ซึ่งการปฏิบัติงานที่จะเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนเพื่อบูรณาการทักษะ ทางวิชาการของผู้เรียนยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการทั้งทางด้านแรงงานของครู และความพร้อม ของสถาบันที่ผลิตครู ผลการศึกษพบว่าปรับเปลี่ยนการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ มากกว่าวิธีการพัฒนาวิชาชีพครูแบบดั้งเดิมจะต้องพัฒนาโดยอาศัยแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพครูซึ่งจะพัฒนาและเตรียมความพร้อมของครูเพื่อสู่ไปวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ ผู้เข้าร่วมประชุม ในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูสามารถให้โครงสร้างทางการศึกษาที่

จำเป็นในการส่งต่อการเรียนการสอนของครูไปสู่นักเรียน โอกาสในการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนกันเหล่านี้จะสอดคล้องกับความคิดริเริ่มที่กว้างขึ้นช่วยให้การเชื่อมต่อการปฏิบัติกับข้อเสนอแนะและการสะท้อนผลเข้าด้วยกันได้ เพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ครูผู้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู ควรเป็นครูผู้สอนที่สอนนักเรียนในระดับเดียวกันหรือสอนในเนื้อหาเดียวกันกิจกรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู ควรเป็นกิจกรรมเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำงานของนักเรียน วิธีการเรียนรู้ของนักเรียน และช่วงระยะเวลาที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งในวงจรของการพัฒนา การดำเนินงานของครูและการประเมินผลผู้เรียน ควรเน้นเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจง และมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ของการศึกษาชาติ เพื่อที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนเพื่อเป็นแรงงานของประเทศและเป็นการเตรียมมาตรฐานของสถาบันที่ผลิตครูต่อไป

Carpenter (2015 : 682-694) ได้ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรและภาวะผู้นำของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อสำรวจเกี่ยวกับการสนับสนุน นโยบายและกระบวนการของภาวะผู้นำร่วมในวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ดำเนินการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 3 โรงเรียน ใน Midwestern สหรัฐอเมริกา โดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนและการดำเนินงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสนับสนุนและมีภาวะผู้นำร่วมกับครูในองค์กรในเชิงบวก โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะส่งผลกระทบในการปรับปรุงองค์กร ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำงานร่วมกันโดยตรงกับครูในการสร้างนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดโครงสร้างความเป็นผู้นำ มีครูเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในการปรับปรุงชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การศึกษาค้นครั้งนี้มีความสำคัญต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกรณีเฉพาะที่อาจแจ้งผู้นำการศึกษาเกี่ยวกับกลไกการทำงานเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามนโยบายและขั้นตอนที่ได้วางรูปแบบไว้ในวัฒนธรรมองค์กรและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน

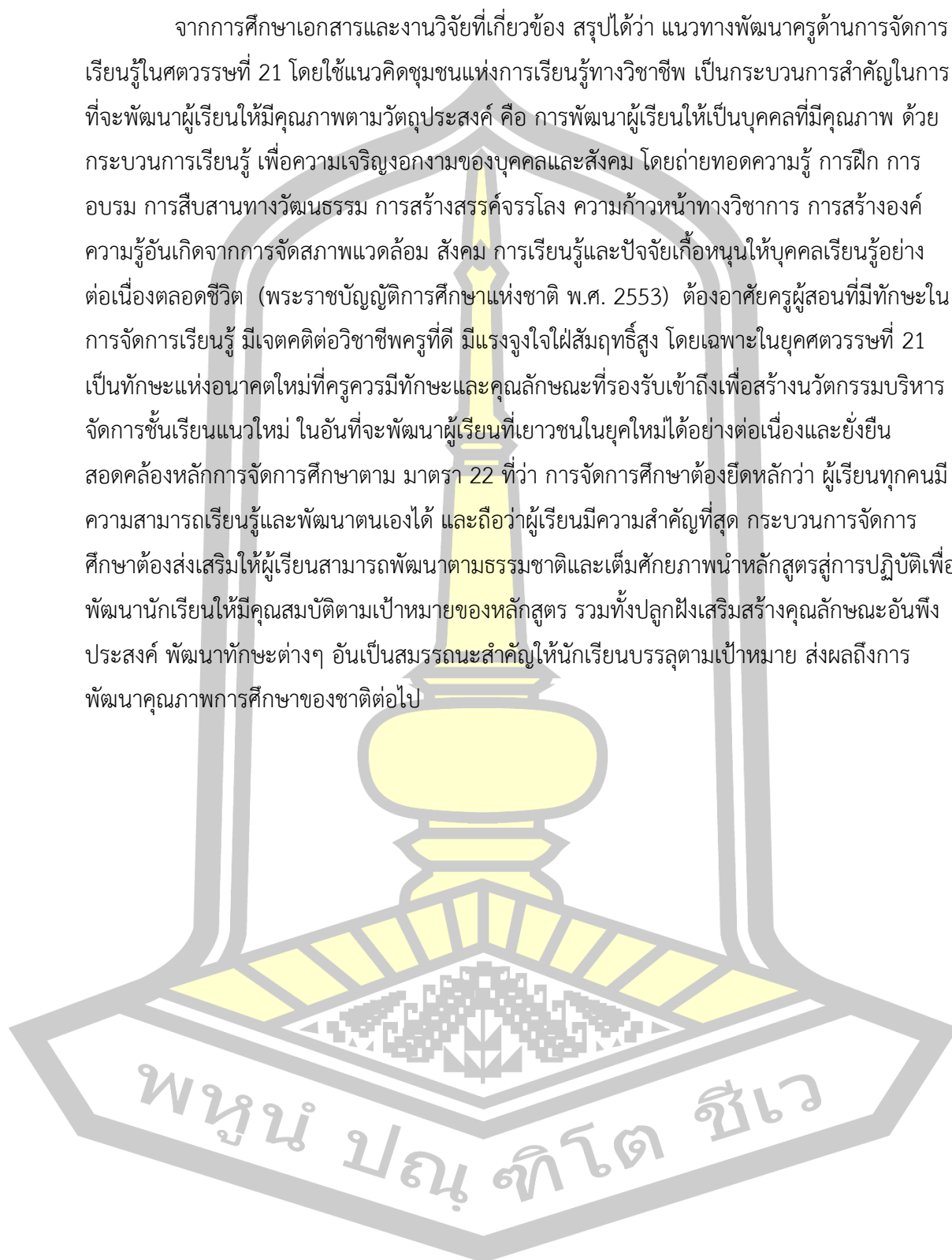
Flores และคณะ (2015 : 113-143) ได้ศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยศึกษาวิธีการการมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของเม็กซิกัน เป็นการศึกษากระบวนการการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง ในเมือง Monterrey ประเทศเม็กซิโก โดยมีครูเข้าร่วมการศึกษาค้นครั้งนี้จำนวน 7 คน คือ ครูผู้สอนผู้ริเริ่มกระบวนการ 3 คน และผู้เชี่ยวชาญ 4 คน ใช้การวิเคราะห์กรณีศึกษาจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ผลการศึกษพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในเมือง Monterrey มองเห็นความเป็นไปได้ของความสามารถในการสร้างพื้นที่ที่ครูสามารถสะท้อน แลกเปลี่ยนให้เห็นถึงการแก้ปัญหาในขณะที่ครูร่วมกันปฏิบัติการสอน ซึ่งพื้นที่ของการสะท้อนนี้ยังเปิดโอกาสให้ครูสร้างโครงการและพัฒนา

ความรู้สึกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ ทำให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในหลายโครงการของการสอน

Rachel และ Penny (2015 : 39-45) ได้ตรวจสอบความล้มเหลวในการดำเนินงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ในโรงเรียนที่ใช้รูปแบบต่าง ๆ ของการเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการปรับปรุงการปฏิบัติการทางการเรียนการสอน โดยอาศัยการสื่อสารของครูในการปฏิบัติการสอนที่เพิ่มขึ้นและการทำงานร่วมกันระหว่างครู การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ กรณีศึกษาเป็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตชานเมืองของรัฐเท็กซัส โดยวิเคราะห์ตรวจสอบโปรแกรมและผลกระทบต่อการวางแผนการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่ผ่านการสัมภาษณ์และการสังเกตที่โรงเรียนที่ได้ดำเนินการตามรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่าข้อบกพร่องที่สำคัญของโรงเรียนในกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพคือมีข้อจำกัดในการกิจของการปฏิบัติงานในโรงเรียน และการมุ่งเน้นตามตัวชี้วัดในชุดเดียวมากเกินไป นอกจากนี้ในการทำงานของครูยังขาดเวลาในการทำงานร่วมกันและการสนับสนุนที่จำเป็นของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นตัวช่วยในการทำงานตามรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้สามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทั้งด้านผู้เรียนและด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน

Kalkan (2016 : 1619-1637) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู กับโครงสร้างระบบราชการขององค์กรและความน่าเชื่อถือของโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ของครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูกับโครงสร้างระบบราชการขององค์กรและความน่าเชื่อถือของโรงเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูกับโครงสร้างระบบราชการขององค์กรและความน่าเชื่อถือของโรงเรียนประถมศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาผลกระทบของความน่าเชื่อถือที่มีต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูกับโครงสร้างระบบราชการขององค์กรในโรงเรียนประถมศึกษา วิธีการวิจัยจะอธิบายถึงสถานการณ์ในปัจจุบันหรือในอดีตที่ผ่านมา รูปแบบการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรอิสระคือโครงสร้างของระบบราชการ และตัวแปรตามคือความน่าเชื่อถือขององค์กรและชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูจำนวน 805 คน ที่ทำงานในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองของ Ankara วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณเชิงเส้น ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูกับโครงสร้างระบบราชการขององค์กรและความน่าเชื่อถือของโรงเรียนประถมศึกษามีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ความน่าเชื่อถือขององค์กรยังเป็นตัวแปรใกล้เคียงบางส่วนในความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครูกับโครงสร้างระบบราชการขององค์กร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการสำคัญในการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553) ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องหลักการจัดการศึกษาตาม มาตรา 22 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้นักเรียนบรรลุตามเป้าหมาย ส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Devolvement) โดยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพอันพึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงโดยแผนภาพ
ดังภาพประกอบ 13

ระยะการวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการ

ผลที่คาดหวัง

ภาพประกอบ 13 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.2 การสังเคราะห์ข้อมูลข้อ 1.1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.3 นำผลการศึกษาค้นคว้าและตัวชี้วัดการพัฒนาครูการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 3,391 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 350 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (1970 : 607-610) โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังนี้

2.2.1 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้สัดส่วนตามจำนวนประชากร จำแนกครูตามขนาดโรงเรียน 4 ขนาด คือโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ได้ครูจากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 18 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 126 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 66 คน โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 140 คน

ตาราง 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	10	148	18
โรงเรียนขนาดกลาง	50	1,228	126
โรงเรียนขนาดใหญ่	14	693	66
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	11	1,322	140
รวม	85	3,391	350

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 นี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้ในการสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check list) เรื่องเกี่ยวกับ เพศ สถานภาพ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type) เพื่อสอบถามระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3.2.2 ร่างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนให้ครอบคลุมเนื้อหาตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข ผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

- 1) อาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาหลักสูตรและการสอน มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก
- 2) อาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา หรือสาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีวุฒิทางการศึกษาในสาขาดังกล่าว ระดับปริญญาเอก
- 3) ผู้บริหารการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
- 4) ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป
- 5) ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

ผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือทั้งหมด 5 คน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิษฐ นามวรรณ วุฒิการศึกษา ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา) อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. ดร.ทศพร สมพันธ์ ปร.ด. (ฟิสิกส์) ผู้อำนวยการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
4. นายदनัย คำผุย ค.ม. (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร) ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
5. นางธัญพร ทองหล่อ กศ.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

3.2.5 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม แล้วนำไปหาค่าความดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์ค่า IOC (Index of Item Objective Consistency) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ปรากฏว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.4 -1.00

3.2.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่ตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 117) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ที่ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.978 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.989 และวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อตามวิธีการของ Item-Total Correlation (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 130) พบว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง 0.44-0.83 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง 0.41 – 0.97

3.2.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย พร้อมทั้งมีการประสานงานทางโทรศัพท์ถึงผู้ประสานงานเก็บข้อมูลของแต่ละสถานศึกษา

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างและขอรับคืนด้วยตนเองผ่านทางผู้ประสานงานการเก็บข้อมูลของแต่ละสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง

4.3 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

จากความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมแล้วทำการจัดกระทำและวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน นำข้อมูลแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ

(Percentage) โดยวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ ดังนี้

สภาพการดำเนินงานมากที่สุด/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด	คะแนนที่ได้ 5
สภาพการดำเนินงานมาก/สภาพที่พึงประสงค์มาก	คะแนนที่ได้ 4
สภาพการดำเนินงานปานกลาง/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง	คะแนนที่ได้ 3
สภาพการดำเนินงานน้อย/สภาพที่พึงประสงค์น้อย	คะแนนที่ได้ 2
สภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด	คะแนนที่ได้ 1

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 ป้อนคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และแปลความค่าเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 104)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วม/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วม/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับมาก
2.51 – 3.50	สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วม/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วม/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับน้อย
1.00 – 1.50	สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วม/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับน้อยที่สุด

5.2.2 วิเคราะห์และสรุประดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมและเป็นรายด้าน

5.2.3 วิเคราะห์ร้อยละสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากข้อคำถาม

5.2.4 ถ้ามีข้อเสนอเพิ่มเติมในส่วน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ได้รับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร P ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.

2554 : 104)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน ความถี่ทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัยทัยธนี. 2549 : 237-238)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

6.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมนึก ภัยพิยธนี. 2549 : 250-251)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum x$ แทน ผลรวม

6.2 สถิติที่ใช้ในหาคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัยพิยธนี. 2549 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6.2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ โดยใช้วิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555 : 115-116)

$$r_{xy} = \frac{n \sum X_i Y_i - (\sum X_i)(\sum Y_i)}{\sqrt{[n \sum X_i^2 - (\sum X_i)^2][n \sum Y_i^2 - (\sum Y_i)^2]}}$$

เมื่อ X แทน คะแนนรายข้อ
 Y แทน คะแนนรวมทั้งฉบับที่ตัดคะแนนข้อที่ X ออกแล้ว
 N แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

6.2.3 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 117)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ขั้นตอนดำเนินการ

ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการแยกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในระยะที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น ซึ่งคำนวณจากสูตรต่อไปนี้

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ I แทน สภาพที่คาดหวัง/สภาพที่พึงประสงค์

D แทน สภาพที่เป็นจริง/สภาพปัจจุบัน)

1.2 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 2 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การพิจารณาคือเป็นที่ประจักษ์ยอมรับโดยทั่วกัน รายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ครอบคลุมองค์ประกอบของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือมีดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 2) ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
- 3) สร้างแบบสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมองค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวนแนะนำ
- 4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วดำเนินการจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย และประสานงานทางโทรศัพท์ เพื่อบันทึกหมายวัน เวลา ในการศึกษา Best Practice และสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการสร้างข้อสรุปจากเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์

1.3 ออกแบบแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ดังต่อไปนี้

1.3.1 นำผลการศึกษาที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 มาใช้ในการปรับร่างแนวทางที่ได้จากการออกแบบเบื้องต้นไว้จากการ Review Literature

1.3.2 นำเสนอแนวทางให้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์

1.4 ประเมินแนวทางฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งให้คำแนะนำเพื่อความสมบูรณ์ของแนวทางและทำหน้าที่ประเมินแนวทาง จำนวน 7 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

2.1 อาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาหลักสูตรและการสอน มีวุฒิทางการศึกษาในสาขาดังกล่าว ระดับปริญญาเอก

2.2 ผู้บริหารการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 33

2.3 ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีวุฒิทาง
การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

2.4 ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้
แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 7 คน ประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูก่าแพง กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ ค.ด. (อุดมศึกษา) อาจารย์ประจำ
ภาควิชาบริหารการศึกษาและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3) นายสำเริง บุญโต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

4) นายจักรพงษ์ เจริญพร กศ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

5) นายพิศิษฐ์ ไพโรสินธุ์ วท.ม. (ชีววิทยา) ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

6) นางวิไลวรรณ เหมือนชาติ ค.ม. (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร)
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

7) นางสาวสุภารัตน์ ประกอบดี วท.ม. (เคมี) ครู/ครูชำนาญการ โรงเรียนนวมวิทย์
พิทยาคม ราชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

แบบประเมินเพื่อประเมินแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
33 ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
33 โดยมีแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ให้ผู้ตอบแบบประเมินพิจารณาความ
คิดเห็นต่อแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

เรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะและเพิ่มเติม

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับการประเมินแนวทาง นำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมิน

2) สร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

3) นำร่างแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

4) จัดพิมพ์แบบประเมินแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5) นำแบบประเมินเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมดจำนวน 7 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 ผู้วิจัยจัดส่งคู่มือแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และแบบประเมินให้กับผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองและติดต่อรับแบบประเมินด้วยตนเอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืน

5.1.2 ตรวจสอบการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.1.3 บันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5.2.2 วิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมิน ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อแนวทางพัฒนา
 ครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ต่อไปนี้ (บุญชม
 ศรีสะอาด. 2554 : 104)

ค่าเฉลี่ย	การแปลความ
4.51–5.00	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มากที่สุด
3.51–4.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มาก
2.51–3.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ ปานกลาง
1.51– 2.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ น้อย
1.00–1.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{Modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.2 ผลการศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice)

2.3 แนวทางการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.4 ผลการออกแบบแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 แสดงในตาราง 7 ถึงตาราง 14

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	4.04	0.56	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
2. การวิเคราะห์ผู้เรียน	4.01	0.61	มาก	4.86	0.29	มากที่สุด
3. การกำหนดเนื้อหา	4.00	0.65	มาก	4.86	0.29	มากที่สุด
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.11	0.55	มาก	4.88	0.27	มากที่สุด
5. สื่อการเรียนรู้	4.10	0.56	มาก	4.88	0.28	มากที่สุด
6. การวัดและการประเมินผล	4.05	0.55	มาก	4.89	0.24	มากที่สุด
7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับ	4.02	0.56	มาก	4.88	0.29	มากที่สุด
โดยรวม	4.05	0.58	มาก	4.88	0.28	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.88$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติการสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	4.15	0.71	มาก	4.87	0.36	มากที่สุด
2. ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	4.10	0.67	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด
3. ครูร่วมกันอภิปรายแนวทางการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	3.98	0.64	มาก	4.89	0.35	มากที่สุด
4. ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์	4.01	0.64	มาก	4.90	0.35	มากที่สุด
5. ครูร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้	3.97	0.71	มาก	4.89	0.34	มากที่สุด
6. ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	4.04	0.71	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด
โดยรวม	4.04	0.56	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 33 ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ครูสร้างแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลในรายวิชาที่สอน	4.10	0.47	มาก	4.89	0.35	มากที่สุด
2. ครูนำแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลที่สร้างขึ้นไปใช้กับผู้เรียนในรายวิชาที่สอน	4.01	0.73	มาก	4.82	0.42	มากที่สุด
3. ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน	4.05	0.70	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด
4. ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลไปแลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัดของผู้เรียนรายบุคคล	3.92	0.75	มาก	4.86	0.39	มากที่สุด
5. ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.97	0.83	มาก	4.86	0.37	มากที่สุด
โดยรวม	4.01	0.61	มาก	4.86	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต

33 ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับเดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการกำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	4.04	0.77	มาก	4.83	0.42	มากที่สุด
2. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน	3.99	0.76	มาก	4.85	0.38	มากที่สุด
3. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันเลือกเนื้อหาที่จะวางแผนการจัดการเรียนรู้	4.01	0.74	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด
4. ครูร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ	3.93	0.73	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. ครูร่วมกันคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา	3.97	0.79	มาก	4.90	0.33	มากที่สุด
6. ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อมหาแนวทางแก้ไข	4.05	0.77	มาก	4.85	0.38	มากที่สุด
โดยรวม	4.00	0.65	มาก	4.86	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความถนัดของผู้เรียน	4.18	0.73	มาก	4.88	0.34	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.11	0.67	มาก	4.86	0.36	มากที่สุด
3. ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน	4.02	0.71	มาก	4.86	0.37	มากที่สุด
4. ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งานคู่หรืองานกลุ่มตามความเหมาะสม	4.16	0.69	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
5. ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่คุณเรียนสนใจเพื่อนำมาเป็นแนวทางออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.07	0.66	มาก	4.87	0.37	มากที่สุด
6. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.06	0.67	มาก	4.89	0.34	มากที่สุด
7. ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย	4.13	0.68	มาก	4.90	0.33	มากที่สุด
8. ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.13	0.71	มาก	4.90	0.30	มากที่สุด
โดยรวม	4.11	0.55	มาก	4.88	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้าน

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านสื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านสื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผน ออกแบบ ไปใช้กับกับผู้เรียนชั้นของตนเอง	4.07	0.67	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด
2. ครูมีการเลือกใช้และแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้	4.08	0.64	มาก	4.88	0.36	มากที่สุด
3. ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการ	4.22	0.66	มาก	4.89	0.35	มากที่สุด
4. ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิดสร้างสรรค์ (Control and Creativity)	4.01	0.67	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด
โดยรวม	4.10	0.56	มาก	4.88	0.28	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านสื่อการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านสื่อการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.10	0.69	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด
2. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดประเมินผล	3.99	0.69	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด
3. ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม	4.13	0.71	มาก	4.90	0.32	มากที่สุด
4. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆ	4.05	0.67	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. ครูร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียน ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม	4.04	0.70	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด
6. ครูมีการประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง	4.02	0.68	มาก	4.90	0.30	มากที่สุด
7. ครูเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน	4.07	0.70	มาก	4.89	0.31	มากที่สุด
8. ครูใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจ การเรียนรู้ ปรัชญาหรือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน	4.01	0.71	มาก	4.90	0.36	มากที่สุด
9. ครูใช้ผลการประเมินจากกิจกรรมแต่ละวันเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.06	0.71	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด
10. ครูนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.02	0.62	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด
โดยรวม	4.05	0.55	มาก	4.89	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	4.07	0.72	มาก	4.87	0.36	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	3.96	0.70	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู	3.95	0.69	มาก	4.87	0.37	มากที่สุด
4. ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้	3.99	0.65	มาก	4.87	0.36	มากที่สุด
5. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร	4.05	0.67	มาก	4.87	0.37	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. ครูรู้สึกที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน	4.10	0.64	มาก	4.90	0.32	มากที่สุด
7. ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการวิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก	4.03	0.72	มาก	4.89	0.33	มากที่สุด
โดยรวม	4.02	0.56	มาก	4.88	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 15 ถึงตาราง 22

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น

องค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	4.04	4.89	0.210	4
2. การวิเคราะห์ผู้เรียน	4.01	4.86	0.212	3
3. การกำหนดเนื้อหา	4.00	4.86	0.215	1
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.11	4.88	0.187	7
5. สื่อการเรียนรู้	4.10	4.88	0.190	6
6. การวัดและการประเมินผล	4.05	4.89	0.207	5
7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับ	4.02	4.88	0.214	2

จากตาราง 15 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดเนื้อหา การใช้ข้อมูลย้อนกลับ การวิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้บริหารจัดการให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	4.15	4.87	0.173	6
2. ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	4.10	4.88	0.190	5
3. ครูร่วมกันอภิปรายแนวทางการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	3.98	4.89	0.229	2
4. ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์	4.01	4.90	0.222	3
5. ครูร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้	3.97	4.89	0.232	1
6. ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	4.04	4.9	0.213	4

จากตาราง 16 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้ ครูร่วมกันอภิปรายแนวทางการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน และผู้บริหารจัดการให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1.ครูสร้างแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลในรายวิชาที่สอน	4.10	4.89	0.193	5
2. ครูนำแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลที่สร้างขึ้นไปใช้กับผู้เรียนในรายวิชาที่สอน	4.01	4.82	0.202	4
3. ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน	4.05	4.88	0.205	3
4. ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลไปแลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัดของผู้เรียนรายบุคคล	3.92	4.86	0.240	1
5. ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.97	4.86	0.224	2

จากตาราง 17 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลไปแลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัดของผู้เรียนรายบุคคล ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน ครูนำแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลที่สร้างขึ้นไปใช้กับผู้เรียนในรายวิชาที่สอน และครูสร้างแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลในรายวิชาที่สอน ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับเดียวกัน เข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการกำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	4.04	4.83	0.196	6
2. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน	3.99	4.85	0.216	3
3. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันเลือกเนื้อหาที่จะวางแผนการจัดการเรียนรู้	4.01	4.86	0.212	4
4. ครูร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ	3.93	4.87	0.239	1
5. ครูร่วมกันคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา	3.97	4.90	0.234	2
6. ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อมหาแนวทางแก้ไข	4.05	4.85	0.198	5

จากตาราง 18 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ ครูร่วมกันคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันเลือกเนื้อหาที่จะ

วางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อมหาแนวทางแก้ไข และครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการกำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความถนัดของผู้เรียน	4.18	4.88	0.167	8
2. ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการวางแผนออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.11	4.86	0.182	6
3. ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน	4.02	4.86	0.209	1
4. ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งานคู่หรืองานกลุ่มตามความเหมาะสม	4.16	4.89	0.175	7
5. ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่คุณเรียนสนใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.07	4.87	0.197	3
6. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.06	4.89	0.204	2
7. ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย	4.13	4.9	0.186	4
8. ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.13	4.9	0.186	4

จากตาราง 19 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่คุณเรียนสนใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งานคู่หรืองานกลุ่มตามความเหมาะสม และครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความถนัดของผู้เรียน

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านสื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผนออกแบบ ไปใช้กับผู้เรียนชั้นของตนเอง	4.07	4.88	0.199	2
2. ครูมีการเลือกใช้และแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้	4.08	4.88	0.196	3
3. ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการ	4.22	4.89	0.159	4
4. ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิดสร้างสรรค์ (Control and Creativity)	4.01	4.87	0.214	1

จากตาราง 20 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านสื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิดสร้างสรรค์ (Control and Creativity) ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผนออกแบบ ไปใช้กับผู้เรียนชั้นของตนเอง ครูมีการเลือกใช้และแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้ และครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการ

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.10	4.89	0.193	9
2. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดประเมินผล	3.99	4.88	0.223	1
3. ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม	4.13	4.90	0.186	10
4. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆ	4.05	4.89	0.207	6

ตาราง 21 (ต่อ)

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
5. ครูร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์การประเมิน กระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียน ที่ชัดเจนและเป็น รูปธรรม	4.04	4.89	0.210	4
6. ครูมีการประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของ ผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง	4.02	4.90	0.219	3
7. ครูเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน	4.07	4.89	0.201	7
8. ครูใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจตัดสินการเรียนรู้ ปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ มาตรฐานในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน	4.01	4.90	0.222	2
9. ครูใช้ผลการประเมินจากกิจกรรมแต่ละวันเพื่อ ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.06	4.87	0.200	8
10. ครูนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.02	4.86	0.209	5

จากตาราง 21 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดประเมินผล ครูใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจตัดสินการเรียนรู้ ปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน ครูมีการประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง ครูร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียน ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ครูนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับ

เดียวกัน ร่วมกันออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆ ครูเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน ครูใช้ผลการประเมินจากกิจกรรมแต่ละวันเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	4.07	4.87	0.197	6
2. ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.96	4.86	0.227	2
3. ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู	3.95	4.87	0.233	1
4. ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้	3.99	4.87	0.221	3
5. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร	4.05	4.87	0.202	5
6. ครูรู้สึกว่าจะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน	4.10	4.90	0.195	7
7. ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการวิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก	4.03	4.89	0.213	4

จากตาราง 22 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแ่งมุ่มหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการ วิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง และครูรู้สึกต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของนักเรียน

2.2 ผลการศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) สรุปได้ดังนี้

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

“...โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ได้ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนโดยจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ในการดำเนินจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการสอนที่เป็น Active Learning เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานชิ้นงาน ตามแนวทางสะเต็มศึกษา สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย ใช้เทคนิคกลยุทธ์ต่างๆ ใช้สื่อหรือนวัตกรรม DLIT ที่ทำให้บทเรียนน่าสนใจ เข้าใจมากขึ้น พัฒนาการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงองค์ความรู้กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยยึดตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งสาระการเรียนรู้ ทักษะและกระบวนการรวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน รวมถึงการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม จากการทำงานร่วมกันของผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 โดยใช้นวัตกรรม คือ CWS – MODEL หรือ CHUMPHONWITTAYASAN – MODEL เป็นนวัตกรรมหลักในการดำเนินงาน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้...”

“...ครูได้รวมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ตามหลักการข้อที่ 1 หลักการข้อที่ 1 C= Comprehension การสร้างความรู้ความเข้าใจ คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียนที่ปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 มาขับเคลื่อนพัฒนากระบวนการเรียนของผู้เรียน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 2562 : สัมภาษณ์)

“...ถ้าครูไม่เข้าใจความหมายของคำว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดีพอจะทำให้กำหนดจุดประสงค์ไม่บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นสิ่งแรกที่ต้องทำ ควรทำให้ครูเข้าใจอย่างลึกซึ้งกับคำว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ

- 1) ควรหาโค้ชในการร่วมคิดร่วมทำ อาจเป็นนักวิชาการ ผู้รู้ ศึกษานิเทศน์ ครูชำนาญการ เป็นผู้อำนวยการในกระบวนการ PLC
- 2) ครูทุกท่านกำหนดจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นผู้เรียนได้คิดเอง ทำเอง และสามารถนำความรู้เดิมมาผนวกกับความรู้ใหม่ และใช้ IT ให้เกิดประโยชน์
- 3) ครูนำจุดประสงค์ที่ได้มา PLC ในกลุ่มที่มีผู้อำนวยการในข้อ 1 ร่วมฟัง และเสนอแนะแนวทาง โดยให้ครูเป็นผู้คิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความรู้กันก่อน
- 4) ถอดบทเรียนจากการเรียนรู้ ของครูแต่ละคน...”

(ครูที่มนำโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาโรงเรียนที่ 2. 2562 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่า

1. ประชุมชี้แจงฝ่ายบริหารเพื่อวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ในระดับโรงเรียนและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีหัวหน้าแผนงานดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ระดับโรงเรียน วางแผนกำหนดปฏิทินการดำเนินงานระดับโรงเรียน
2. ดำเนินการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21
3. แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ดำเนินการขับเคลื่อนประชุมชี้แจงครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเตรียมการดำเนินการจัดกิจกรรมตามปฏิทิน และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องการปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดทักษะกระบวนการต่อผู้เรียนของโรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ ซึ่งใช้หลักการ 3Rs 8Cs ต่อไปนี้

หลักการของ 3Rs มีองค์ประกอบดังนี้

1. Reading - อ่านออก
2. Writing - เขียนได้
3. Arithmetic - มีทักษะในการคำนวณ

หลักการของ 8Cs

1. Critical Thinking and Solving Problem : ทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการแก้ไขปัญหา
2. Creativity and Innovation : ทักษะคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดเชิงนวัตกรรม
3. Collaboration Teamwork and Leadership : ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ
4. Communication Information and Media Literacy : ทักษะในการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ
5. Cross-cultural Understanding : ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม กระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม
6. Computing and ICT Literacy : ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยี
7. Career and Learning Skills : ทักษะทางอาชีพ และการเรียนรู้
8. Compassion : มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย

ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

“...โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ได้ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนโดยจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามหลักการ 21 โดยใช้นวัตกรรม คือ CWS – MODEL หรือ CHUMPHONWITTAYASAN – MODEL เป็นนวัตกรรมหลักในการดำเนินงาน หลักการข้อที่ 2 W = Work การลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นตอนลงมือดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม โดยยึดหลักตามหลักวงจรคุณภาพของเดมมิง PDCA นำมาประยุกต์ ชั้น Plan ชั้นที่ 1 PROBLEM...”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 2562 : สัมภาษณ์)

“...ให้ครูตระหนักถึงหลักที่ว่า ผู้เรียนแต่ละคนนี้มีการเรียนรู้ที่ต่างกัน ครูควรมีเครื่องมือที่สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนที่หลากหลาย และวิธีการที่จะสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

- 1) ครูผู้สอนทุกท่านจับกลุ่มและร่วมกันคิด แลกเปลี่ยนกันวิเคราะห์ผู้เรียนแต่ละคน
- 2) นำเครื่องมือที่ได้ให้ครูทุกคนในกลุ่มวิเคราะห์ โดยแต่ละคนจะมีผลวิเคราะห์ของแต่ละคน

3) นำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนแต่ละคนมารวบรวมกันคิดแลกเปลี่ยน ถอดตัวตนของนักเรียนเป็นรายบุคคล...”

(ครูทีมนำโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาโรงเรียนที่ 2. 2562 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ดังนี้

การประชุมกลุ่ม วิเคราะห์สภาพปัญหา ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน หาสาเหตุ หาแนวทางแก้ไข แล้วสรุปแนวทางการแก้ปัญหาจากนั้น แบ่งหน้าที่กันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา พบว่าครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เร้าความสนใจทำให้ผู้เรียนเบื่อไม่สนใจเรียนมีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เร้าความสนใจ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกิจกรรมที่เป็นการสอนแบบ Active Learning, STEM,โครงการ

ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

“...โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ได้ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนโดยจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้นวัตกรรม คือ CWS – MODEL หรือ CHUMPHONWITTAYASAN – MODEL เป็นนวัตกรรมหลักในการดำเนินงาน หลักการข้อที่ 2 W = Work การลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นตอนลงมือดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโดยยึดหลักตามหลักวงจรคุณภาพของเดมมิง PDCA นำมาประยุกต์ ขั้นที่ 2 Planning...”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 2562 : สัมภาษณ์)

“...มุ่งเน้นไปที่การให้โอกาสสำหรับการใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ในเนื้อหาและวิธีการตามความสามารถในการเรียนรู้ ช่วยให้การเรียนรู้นวัตกรรมที่บูรณาการการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนแนวทางเพิ่มเติมในการใช้ปัญหาเป็นฐาน และทักษะการคิดขั้นสูง สนับสนุนให้ร่วมทรัพยากรของชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นหลักสูตรเนื้อหาที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง พหุปัญญา เทคโนโลยีและมัลติมีเดีย ความรู้พื้นฐานเชิงพหุสำหรับศตวรรษที่ 21 และการประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้งการเรียนรู้จากการให้บริการ ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ...”

(ครูทีมนำโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาโรงเรียนที่ 2. 2562 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ดังนี้

1. เน้นทักษะชีวิตการปรับตัวให้อยู่อย่างมีความสุข
2. เน้นทักษะทางอาชีพที่หลากหลายทันต่อยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง
3. เน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
4. เน้นให้มีเจตคติในการพัฒนาศักยภาพเรียนรู้ตลอดชีวิต

การวางแผน สร้างจัดทำแผนปฏิบัติงาน ปฏิทินปฏิบัติงานร่วมของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดมแนวคิดในการแก้ปัญหาของครูทุกคน กำหนดกิจกรรมโดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning สะเต็มศึกษา โครงการ ร่วมกับการสร้างสื่อนวัตกรรม DLI

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

“...โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ได้ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนโดยจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้นวัตกรรม คือ CWS – MODEL หรือ CHUMPHONWITTAYASAN – MODEL เป็นนวัตกรรมหลักในการดำเนินงาน หลักการข้อที่ 2 W = Work การลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นตอนลงมือดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโดยยึดหลักตามหลักวงจรคุณภาพของเดมมิง PDCA นำมาประยุกต์ ชั้น Do ชั้นที่ 3 Active Learning...”

กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติใช้กระบวนการคิดของผู้เรียนตามแผนงาน ปฏิทิน โดยการจัดกิจกรรมเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดทักษะกระบวนการต่อผู้เรียนของโรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ ซึ่งใช้หลักการ 3Rs 8Cs ต่อไปนี้

หลักการของ 3Rs มีองค์ประกอบดังนี้

1. Reading - อ่านออก
2. Writing - เขียนได้
3. Arithmetic - มีทักษะในการคำนวณ

มีโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 จนทำให้เกิดทักษะกระบวนการต่อผู้เรียน ดังนี้

1. โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
 - กิจกรรมทำแบบทดสอบ Pisa ม.1-3
 - กิจกรรมสัปดาห์วันภาษาไทยแห่งชาติ
 - กิจกรรมสัปดาห์วันสุนทรภู่
2. โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพิ่มศักยภาพสู่มาตรฐานสากล
 - กิจกรรมสัปดาห์ภาษาอังกฤษและวันคริสต์มาส
 - กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษและภาษาจีน
 - กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อก้าวทันสากลโลก
3. โครงการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
 - กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศทางคณิตศาสตร์

- กิจกรรมค่ายคณิตศาสตร์
- กิจกรรมคลินิกคณิตศาสตร์

หลักการของ 8Cs

1. Critical Thinking and Solving Problem : ทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการแก้ไขปัญหา
2. Creativity and Innovation : ทักษะคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดเชิงนวัตกรรม
3. Collaboration Teamwork and Leadership : ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ
4. Communication Information and Media Literacy : ทักษะในการสื่อสาร และการรู้เท่าทันสื่อ
5. Cross-cultural Understanding : ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม กระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม
6. Computing and ICT Literacy : ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยี
7. Career and Learning Skills : ทักษะทางอาชีพ และการเรียนรู้
8. Compassion : มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย

มีโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 จนทำให้เกิดทักษะกระบวนการต่อผู้เรียน ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมศึกษา ต้นกล้าความรู้ มุ่งสู่ศตวรรษที่ 21
2. โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มศักยภาพสู่มาตรฐานสากล
3. โครงการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์
4. โครงการเสริมสร้างสุนทรียภาพ ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์
5. โครงการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
6. โครงการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
7. โครงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้
8. โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
9. โครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ

เทคโนโลยี

10. โครงการโรงเรียนเสริมสร้างสุขภาวะในโรงเรียนด้วยโครงการคุณธรรม

11. โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 2562 : สัมภาษณ์)

“...กิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ใช้ IT ในการเรียนรู้ และมีแนวทางให้นักเรียนได้รู้จักนำความรู้เดิมมาสังเคราะห์กับความรู้ใหม่ สร้างการเรียนรู้วิถีปฏิบัติที่สนับสนุนความต้องการของมนุษย์และสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่จะสนับสนุนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยทักษะในศตวรรษที่ 21 สนับสนุนการเรียนรู้ชุมชนมีอาชีพที่ช่วยให้การศึกษาเพื่อการทำงานร่วมกันแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีและบูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21 ในการปฏิบัติในชั้นเรียน ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในงานที่เกี่ยวข้องในโลกศตวรรษที่ 21 แวดล้อมจริง (เช่น ปฏิบัติจริงหรือผ่านการทำงานที่ใช้ตามโครงการหรืออื่น ๆ) เรียนรู้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการทำงานสำหรับการเรียนรู้เป็นกลุ่มทีมและรายบุคคล สนับสนุนการติดต่อกับชุมชนและการมีส่วนร่วมระหว่างต่างชาติในการเรียนรู้โดยตรงและออนไลน์...”

(ครูที่มนำโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาโรงเรียนที่ 2. 2562 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงให้มากที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอมีการเตรียมการจัดการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม กิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบร่วมกับครู จัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะ สมรรถนะ และศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ด้านสื่อการเรียนรู้การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

“...โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์มีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC จากหน่วยงานภายนอกที่ทำ MOU ร่วมกัน

1. โรงเรียนได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ KKU Smart Learning การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2561-2562

2. โรงเรียนได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณภาพวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี SMT จาก สสวท. ประจำปีการศึกษา 2561-2562

จากการอบรมพัฒนาให้ความรู้การใช้และผลิตสื่อทาง ICT จากกลุ่มงาน โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning สะเต็มศึกษา โครงการ ร่วมกับการสร้างสื่อนวัตกรรม DLIT...”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 2562 : สัมภาษณ์)

“...สื่อการสอนที่หลากหลายทันสมัย นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา สร้างนวัตกรรมหรือสื่อการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น สื่อการสอนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาการเรียนรู้ สื่อต้องมีความเหมาะสมกับวิธีการสอนใช้ได้สะดวก สื่อควรคุ้มค่ากับเวลาและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียน (ครูที่มนำโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาโรงเรียนที่ 2. 2562 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ดังนี้

สามารถในการเลือกและใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม สอดคล้องกับ ICT Literacy ดังนั้นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Content) เป็นการเรียนรู้หลายทาง หรือการบูรณาการความรู้ต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับผู้สอน สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ได้ โดยเฉพาะการใช้ ICT มาใช้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และการเรียนรู้การใช้ ICT ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ทักษะชีวิต

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

“...การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 มีประโยชน์ คือทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทักษะ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน สามารถแก้ปัญหา สถานการณ์ปัญหาในชีวิตจริง (Project based learning) โดยสามารถคิดวิเคราะห์วิจารณ์ในการแก้ปัญหา และปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารและการทำงานประสานงานร่วมกันได้เป็นอย่างดีได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน...”

“...ครูมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรและตัวชี้วัดจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดตัวชี้และมาตรฐานการเรียนรู้ ทั้งสาระการเรียนรู้ทักษะและกระบวนการรวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้มีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวัน เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย มีการตรวจสอบเชื่อมโยงหรือทบทวนความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนผ่านการถาม-ตอบ การปฏิบัติกิจกรรมจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียนมีการสร้างแนวคิดหลัก มีการตรวจสอบแนวคิดหรือความเข้าใจคลาดเคลื่อนเพื่อให้การเรียนการสอนไม่หลุดแนวคิดหลักและเพิ่มเติมกิจกรรมที่

ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด พัฒนาทักษะทั้งการแก้ปัญหาการให้เหตุผลว่าทำไมถึงได้คำตอบ หรือเป็นเช่นนั้น การเชื่อมโยงสาระที่เรียนกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน การสื่อสารของผู้เรียนกับผู้เรียนหรือผู้เรียนกับครูการให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ อย่างหลากหลาย มีการใช้คำถาม เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันและกัน มีการใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่ทำให้บทเรียนน่าสนใจและผู้เรียนเข้าใจมากขึ้นรวมถึงการสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรมไปในการจัดการเรียนรู้ด้วย ใช้การประเมินผลระหว่างทำกิจกรรมเพื่อตรวจสอบ แนวคิดหรือความเข้าใจคลาดเคลื่อน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 2562 : สัมภาษณ์)

“...ควรวัดตามสภาพจริงโดยเครื่องมือที่หลากหลายบนพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนมีความ แตกต่าง ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ การเรียนรู้สามารถเกิดได้ทุกที่ วัดครบถ้วนตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ได้จริง วัดความสามารถทางความรู้ความคิดได้จริง วัดความสามารถในการปฏิบัติได้จริง วัด คุณลักษณะทางจิตใจทางจิตใจได้จริง วัดได้ตรงความจริง ครูร่วมกันเลือกสรรคิดค้นเครื่องมือและ เทคนิคการวัดผล...”

(ครูที่มนำโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาโรงเรียนที่ 2. 2562 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ดังนี้

การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้น ไม่ได้ใช้เพื่อการชี้ได้ - ตก แต่ควรใช้ เพื่อการประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดสมดุลเชิงคุณภาพที่ สอดคล้องพัฒนาดีขึ้นไปทิศทางเดียวกันทั้งด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะการทำงาน และด้าน เจตคติและบุคลิกภาพต่อการทำงาน ดังนั้นจึงควรนำผลการวัดมาประเมินความสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน จะมีความขัดแย้งด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ ถือเป็นความผิดปกติที่คณะครูจำเป็นต้องประชุมหา วิธีการแก้ไขเร่งส่งเสริมด้านที่ไม่พัฒนาให้มีพัฒนาการดีขึ้น

ด้านการใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

“...โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ได้ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการกระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนโดยจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณลักษณะผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้นวัตกรรม คือ CWS – MODEL หรือ CHUMPHONWITTAYASAN – MODEL เป็นนวัตกรรมหลักในการดำเนินงาน ขึ้น See...”

“...ขั้นที่ 4 REFLECTION โรงเรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้สะท้อนผลหลังจากดำเนิน กิจกรรม โดยวิเคราะห์จากรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไป แล้วในแต่ละปีการศึกษา นำผลจากการสะท้อนผลมาแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนา เพื่อใช้

ในห้องเรียนอื่น หรือในปีการศึกษาหน้า และนำข้อมูลที่ได้มาวางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในปีการศึกษาต่อไปในแผนงานโครงการในปีการศึกษาถัดไป...”

หลักการข้อที่ 3 S=Smart Student & Share 2 กระบวนการ คือ

1. Smart Student คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะสู่ศตวรรษที่ 21 และมีทักษะกระบวนการตามหลักการของ 3Rs 8Cs
2. Share การนำเสนอผลการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการนำผลการดำเนินงานจากกิจกรรมทั้งหมดซึ่งอยู่ในรูปแบบรายงานผลการดำเนินงานที่สามารถแก้ปัญหาของผู้เรียน เกี่ยวกับวิธีการ กลยุทธ์ต่างๆที่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันมานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนระดับชั้น ระดับโรงเรียน และนำผลการดำเนินงานที่เป็นงานวิจัยชั้นเรียนมานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการดำเนินการแก้ปัญหาจากการใช้กระบวนการพัฒนาการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยทางคณะทีมงานกรรมการกลางในการดำเนินงานขับเคลื่อน พิจารณาให้เกียรติบัตรรางวัล เป็นการชื่นชมยกย่องเกียรติคุณผลงานในระดับคุณภาพ และในระดับโรงเรียนและระดับโรงเรียนคู่ร่วมพัฒนา และนำเสนอระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป...

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 2562 : สัมภาษณ์)

“...การใช้ข้อมูลย้อนกลับสำคัญมากคล้ายกับเป็นการประเมินผลว่าการดำเนินการบรรลุเป้าหมายหรือไม่ เมื่อขั้นตอนของการประเมินผลเสร็จสิ้นลงแล้วก็จะทำให้ทราบว่าได้ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ถ้าได้ผลที่เกิดขึ้นนั้นไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ก็ต้องทำการวิเคราะห์ผลหรือย้อนกลับมาพิจารณาว่าในการดำเนินงานตั้งแต่มีข้อบกพร่องอะไรบ้างเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุง ดังนั้นการใช้ข้อมูลย้อนกลับควรเน้นข้อมูลรอบด้านและเป็นจริง ฉะนั้นครูทุกคนควรรวมกลุ่ม PLC แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างซื่อสัตย์ มองภาพจริง เพื่อให้ได้ผลการจัดการเรียนรู้ได้ถูกต้องตามแนวทางที่วางไว้...”

(ครูที่มนำโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาโรงเรียนที่ 2. 2562 : สัมภาษณ์)

สรุปได้ดังนี้

การใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปพัฒนา ผู้ที่ให้สารสนเทศคือ ผู้สอน ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน โดยก่อนเริ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ครูผู้สอนต้องทำการวิเคราะห์ความรู้ ความสามารถ/ทักษะ ตลอดจนความคิดเห็นของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกต การบันทึก การสอบถาม การสร้างชุมชนการเรียนรู้เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน เพื่อไปสู่การวางแผนดำเนินงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนและมอบหมายงานที่ตรงตามความต้องการและความสามารถ มีการ ดัง

เป้าหมายและเกณฑ์การประเมินร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนที่มีความชัดเจนซึ่งจะช่วยให้กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น

2.3 แนวทางการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ผู้วิจัยแนวทางการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่ใช้ทักษะ 4 ทักษะ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนบรรลุในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ได้ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน โดยอาจพาไปศึกษาดูงาน อบรมและการนิเทศ การเป็นพี่เลี้ยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน แนะนำแนวคิดหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวีดิทัศน์ พุดคุยเสวนาปรึกษาหารือ แนะนำบทความหรือหนังสือเพื่อกระตุ้นการคิด
2. จัดครูให้ทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ดำเนินการตามการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีการระบุเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการกำหนดหลักสูตร และกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละสาระการเรียนรู้ มีหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความจา เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์

- 1) ผู้บริหารจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้
- 2) ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน
- 3) ครูร่วมกันอภิปรายแนวทางการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน
- 4) ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์
- 5) ครูร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้

6) ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับ
ผู้เรียน

การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูมีการวิเคราะห์
ประเมิน คุณลักษณะความพร้อมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู
นักเรียนและผู้ปกครองให้ครูเข้าใจพื้นฐานความเป็นอยู่ของแต่ละคน ร่วมมือพัฒนาเป็นรายกรณีแก้ไข
ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน มีการกำหนดวิธีการ
ประเมินเกณฑ์และเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดเพื่อให้
ผู้เรียนบรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์

- 1) ครูสร้างแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลในรายวิชาที่สอน
- 2) ครูนำแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลที่สร้างขึ้นไปใช้กับผู้เรียนในรายวิชาที่สอน
- 3) ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการ

ออกแบบการจัดการเรียนการสอน

4) ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคล
ไปแลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัดของผู้เรียนรายบุคคล

5) ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียน
อย่างต่อเนื่อง

การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ บริบทของวิชาหลัก
และ รูปแบบสหวิทยาการในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นไปที่การให้โอกาสสำหรับการใช้ทักษะในศตวรรษที่
21 ในเนื้อหาและวิธีการตามความสามารถในการเรียนรู้ ช่วยให้อาชีพการเรียนรู้วัดกรรมที่บูรณาการ
การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนแนวทางเพิ่มเติมในการใช้ปัญหาเป็นฐาน ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ
เนื้อหาเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ ตรงจุดประสงค์ สัมพันธ์กับบริบททางสังคม ผู้เรียนทุกกลุ่ม
ระดับสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ สนับสนุนให้รวมทรัพยากรของชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านและ
แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การ
ร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีกิจกรรมหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตาม
คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับ
การกำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

2) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันรวบรวมข้อมูลเพื่อ
กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน

3) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันเลือกเนื้อหาที่จะวาง
แผนการจัดการเรียนรู้

4) ครูร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาที่
ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ

5) ครูร่วมกันคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการ
พัฒนา

6) ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อมหาแนวทางแก้ไข

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีแนวทางการสอนมี

ความสามารถสำหรับการบูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21 เครื่องมือและกลยุทธ์การเรียนการสอน
ไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนของนักเรียน การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการทำงาน แสดงให้เห็นว่า
มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจริงสามารถเพิ่มการแก้ปัญหาการคิดเชิงวิพากษ์และอื่น ๆ ทักษะใน
ศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติในชั้นเรียน ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในงานที่เกี่ยวข้องในโลกศตวรรษที่ 21
เรียนรู้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการทำงานสำหรับการเรียนรู้เป็น
กลุ่มทีมและรายบุคคล

1) ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ตามความถนัดของผู้เรียน

2) ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้

3) ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน

4) ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว
งานคู่หรืองานกลุ่มตามความเหมาะสม

5) ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางออกแบบกิจกรรม
การเรียนรู้

6) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบวิธีการในการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้

7) ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย

8) ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่
เสมอ

สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูนั้นสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ให้กับนักเรียน ครูมีความรู้มากขึ้นในการจัดหาแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหาเหมาะสมแก่การเรียนรู้
ตามจุดมุ่งหมายในการสอน ช่วยครูในด้านการคุมพฤติกรรมการเรียนรู้และสามารถสนับสนุนการ
เรียนรู้ของนักเรียน สื่อการสอนจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมหลายๆรูปแบบ ครูผู้สอนได้
สอนตรงตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนและยังช่วยในการขยายเนื้อหาที่เรียนทำให้การสอนง่ายขึ้น

และได้มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ใช้เทคโนโลยีการสอนเข้ามามีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนและก่อให้เกิดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติของวัตกรรมการสอน สามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1) ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผน ออกแบบ ไปใช้กับผู้เรียนชั้นของตนเอง

2) ครูมีการเลือกใช้และแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้

3) ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการ

4) ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิดสร้างสรรค์ (Control and Creativity)

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีการกำกับติดตาม และวินิจฉัย เพื่อประเมินผลตัดสิน การทดสอบมาตรฐานที่มีคุณภาพสูงพร้อมกับการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ เน้นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ถูกฝังลงในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การประเมินการใช้เทคโนโลยีให้มีความสมดุล ความชำนาญของนักเรียน ซึ่งเป็นการวัดทักษะในศตวรรษที่ 21 และช่วยให้การพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่แสดงให้เห็นการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อการศึกษาและการทำงานในอนาคต รวมทั้งช่วยให้มาตรการการประเมินประสิทธิภาพระบบการศึกษาในระดับที่สูงประเมินถึงสมรรถนะของนักเรียนด้านทักษะในศตวรรษที่ 21

1) ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล

3) ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม

4) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการประเมินผล การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆ

5) ครูร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียน ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

6) ครูมีการประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง

7) ครูเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน

8) ครูใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจการเรียนรู้อีก หรือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน

9) ครูใช้ผลการประเมินจากกิจกรรมแต่ละวันเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

10) ครูนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ **การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21** คือ ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปพัฒนา ครูต้องทำการวิเคราะห์ความรู้ ความสามารถทักษะ ตลอดจนความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้วิธีที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่การวางแผน การดำเนินงานเพื่อพัฒนานักเรียน และมอบหมายงานที่ตรงตามความต้องการและความสามารถ มีการตั้งเป้าหมายและเกณฑ์ประเมินร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนที่มีความชัดเจนซึ่งจะช่วยให้กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานสู่การจัดการเรียนการสอนและทักษะในศตวรรษที่ 21

1) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

2) ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู

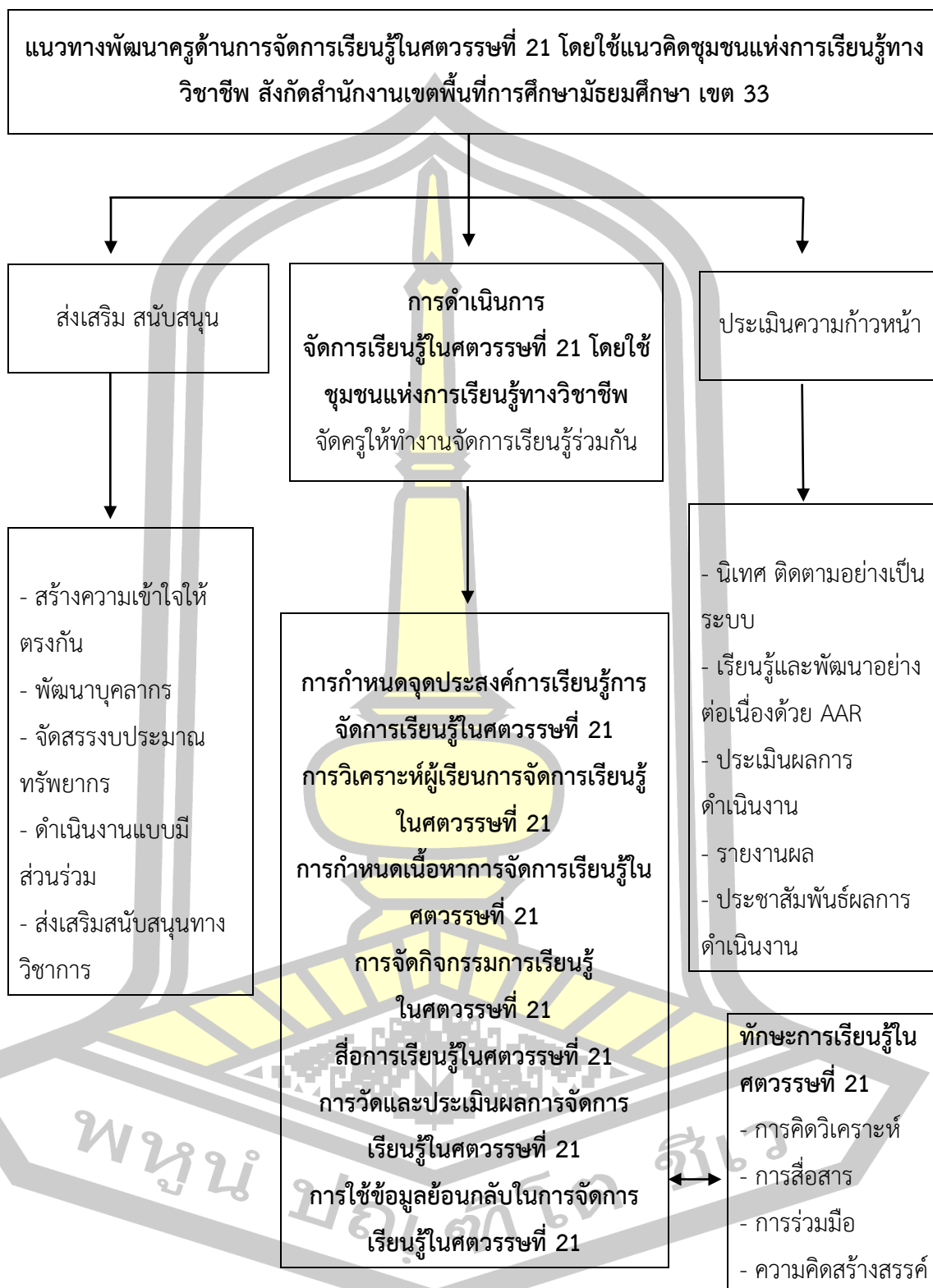
4) ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

5) การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร

6) ครูรู้สึกต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน

7) ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการ วิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก

3. ประเมินความก้าวหน้าการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนิเทศติดตาม การทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกันของครูอย่างเป็นระบบ ใช้การเสวนาสะท้อนผลหลังการปฏิบัติงานหรือ AAR (After Action Review) เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ประเมินผลการดำเนินงานเป็นรายเดือน รายภาคเรียน และปีการศึกษา รายงานผลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 14 แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2.4 ผลการประเมินแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ดังแสดงใน ตาราง 23

ตาราง 23 แสดงผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
แนวทางการบริหารจัดการ	4.70	0.35	มากที่สุด	4.25	0.32	มาก
1. ส่งเสริม สนับสนุน สร้างความเข้าใจให้ตรงกัน/พัฒนาบุคลากร/จัดสรรงบประมาณทรัพยากร/ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม/ส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ	4.43	0.79	มากที่สุด	3.86	0.69	มาก
2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.71	0.34	มากที่สุด	4.26	0.32	มาก
การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.60	0.40	มากที่สุด	4.19	0.49	มาก
การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.74	0.36	มากที่สุด	4.31	0.34	มาก
การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.83	0.37	มากที่สุด	4.29	0.37	มาก
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.63	0.38	มากที่สุด	4.16	0.42	มาก
สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.82	0.37	มากที่สุด	4.50	0.56	มาก
การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.70	0.40	มากที่สุด	4.24	0.51	มาก
การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.71	0.40	มากที่สุด	4.29	0.37	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. ประเมินความก้าวหน้าการดำเนินงาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ/เรียนรู้และพัฒนา อย่างต่อเนื่องด้วย AAR/ประเมินผลการ ดำเนินงาน/รายงานผล/ประชาสัมพันธ์ผล การดำเนินงาน	4.57	0.53	มากที่สุด	4.14	0.69	มาก
การประเมินผล	4.80	0.37	มากที่สุด	4.39	0.46	มาก
1. หลักการ	4.76	0.37	มากที่สุด	4.33	0.47	มาก
2. วิธีการ	4.71	0.49	มากที่สุด	4.14	0.69	มาก
3. เครื่องมือ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.52	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.71	0.35	มากที่สุด	4.27	0.32	มาก

จากตาราง 23 พบว่า แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้
แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ยกเว้น เครื่องมือที่มีความ
เป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

พูน ปณ ภิโต ชีเว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

สรุปผล

แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การกำหนด

จุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ

2. แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

2.1 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน อบรมและการนิเทศ การเป็นพี่เลี้ยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน โดยอาจพาไปศึกษาดูงาน แนะนำแนวคิดหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวีดิทัศน์ พุดคุยเสวนาปรึกษาหารือ แนะนำบทความหรือหนังสือเพื่อกระตุ้นการคิด

2.2 จัดครูให้ทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ดำเนินการตามการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

1. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีการระบุเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการกำหนดหลักสูตร และกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละสาระการเรียนรู้ มีหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความจา เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ครูร่วมกันอภิปรายแนวทางการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ ครูร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้ ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูมีการวิเคราะห์ ประเมิน คุณลักษณะความพร้อมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครองให้ครูเข้าใจพื้นฐานความเป็นอยู่ของแต่ละคน ร่วมมือพัฒนาเป็นรายกรณีแก้ไขทั้งที่โรงเรียน และที่บ้านให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน มีการกำหนดวิธีการประเมิน เกณฑ์และเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดเพื่อให้ผู้เรียน บรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ครูสร้างแบบประเมิน ผู้เรียนรายบุคคลในรายวิชาที่สอน ครูนำแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลที่สร้างขึ้นไปใช้กับผู้เรียนใน รายวิชาที่สอน ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการ จัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลไป แลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัดของผู้เรียนรายบุคคล ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3. การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ บริบทของวิชาหลักและ รูป แบบสหวิทยาการในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นไปที่การให้โอกาสสำหรับการใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ใน เนื้อหาและวิธีการตามความสามารถในการเรียนรู้ ช่วยให้อาจารย์เรียนรู้วัฒนธรรมที่บูรณาการการใช้ เทคโนโลยีสนับสนุนแนวทางเพิ่มเติมในการใช้ปัญหาเป็นฐาน ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เนื้อหาเป็น พื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ ตรงจุดประสงค์ สัมพันธ์กับบริบททางสังคม ผู้เรียนทุกกลุ่มระดับ สามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ สนับสนุนให้รวมทรัพยากรของชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านและแหล่ง เรียนรู้นอกห้องเรียน สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีกิจกรรมหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการกำหนด เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันรวบรวม ข้อมูลเพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกัน เลือกเนื้อหาที่จะวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ผ่านมาที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ ครูร่วมกันคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ ต้องการพัฒนา ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อมหาแนวทางแก้ไข

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีแนวทางการสอนมีความสามารถ สำหรับการบูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21 เครื่องมือและกลยุทธ์การเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติ ในชั้นเรียนของนักเรียน การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการทำโครงงาน แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ความ เข้าใจในเรื่องจริงสามารถเพิ่มการแก้ปัญหาการคิดเชิงวิพากษ์และอื่น ๆ ทักษะในศตวรรษที่ 21 การ ปฏิบัติในชั้นเรียน ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในงานที่เกี่ยวข้องในโลกศตวรรษที่ 21 เรียนรู้การใช้

เครื่องมือเทคโนโลยีและทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ รู้จักการทำงานสำหรับการเรียนรู้เป็นกลุ่มทีมและรายบุคคล ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความถนัดของผู้เรียน ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งานคู่หรืองานกลุ่มตามความเหมาะสม ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

5. สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูนั้นสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครูมีความรู้มากขึ้นในการจัดหาแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหาเหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอน ช่วยครูในด้านการคุมพฤติกรรมการเรียนรู้และสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน สื่อการสอนจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมหลายๆรูปแบบ ครูผู้สอนได้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนและยังช่วยในการขยายเนื้อหาที่เรียนทำให้การสอนง่ายขึ้นและได้มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ใช้เทคโนโลยีการสอนเข้ามามีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนและก่อให้เกิดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติของวัตกรรมการสอน สามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผน ออกแบบ ไปใช้กับผู้เรียนชั้นของตนเอง ครูมีการเลือกใช้และแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้ ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการ ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิดสร้างสรรค์ (Control and Creativity)

6. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีการกำกับ ติดตาม และวินิจฉัย เพื่อประเมินผลตัดสิน การทดสอบมาตรฐานที่มีคุณภาพสูงพร้อมกับการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ เน้นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ถูกฝังลงในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การประเมินการใช้เทคโนโลยีให้มีความสมดุล ความชำนาญนักเรียนซึ่งเป็นการวัดทักษะในศตวรรษที่ 21 และช่วยให้การพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่แสดงให้เห็นการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อการศึกษาและการทำงานในอนาคต รวมทั้งช่วยให้มาตรการการประเมินประสิทธิภาพระบบการศึกษาในระดับที่สูงประเมินถึงสมรรถนะของนักเรียนด้านทักษะในศตวรรษที่ 21 ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับ

เดียวกัน ร่วมกันออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆ ครูร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียน ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ครูมีการประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง ครูเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน ครูใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจตัดสินใจการเรียนรู้ ปรีกษาหาหรือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน ครูใช้ผลการประเมินจากกิจกรรมแต่ละวันเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ครูนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้

7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปพัฒนา ครูต้องทำการวิเคราะห์ความรู้ ความสามารถทักษะ ตลอดจนความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้วิธีที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่การวางแผน การดำเนินงานเพื่อพัฒนานักเรียน และมอบหมายงานที่ตรงตามความต้องการและความสามารถ มีการตั้งเป้าหมายและเกณฑ์ประเมินร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนที่มีความชัดเจนซึ่งจะช่วยให้กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานสู่การจัดการเรียนการสอนและทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร ครูรู้สึกว่าจะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียนครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการ วิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก

2.3 ประเมินความก้าวหน้าการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนิเทศติดตาม การทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกันของครูอย่างเป็นระบบ ใช้การเสวนาสะท้อนผลหลังการปฏิบัติงานหรือ AAR (After Action Review) เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ประเมินผลการดำเนินงานเป็นรายเดือน รายภาคเรียน และปีการศึกษา รายงานผลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการประเมินแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดย

ผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีประเด็นข้อค้นพบที่น่าสนใจ เห็นควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 7 องค์ประกอบ อาจเนื่องมาจากเมื่อพิจารณาในบริบทของการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า ความพยายามในการทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นงานส่วนหนึ่งของการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่ได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการสื่อสารมีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. 2560 : 45-48) การปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยให้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาประกอบด้วย พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 43) ครูเป็นผู้ให้การศึกษาและการเรียนรู้ ทั้งในด้านวิชาการ และประสบการณ์ ตลอดจนเป็นผู้มีความเสียสละ ดูแลเอาใจใส่ สอนอบรมให้ผู้เรียนได้พบกับแสงสว่างแห่งปัญญา อันเป็นหนทางแห่งการประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเอง รวมทั้งนำพาสังคมประเทศชาติ ก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง (ประชิด สกฤษะพัฒน์ และอุดม เขยกิจวงศ์. 2549 : 22) ครูผู้สอนจึงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และเรียนรู้เทคนิควิธีการที่จะพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย

(ไกศิษฐ์ เพลรินทร์. 2552 : ไม่มีเลขหน้า) การจัดการเรียนรู้ต้องเน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูจึงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และเมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ทั้งนี้โดยภาพรวมพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาของ มารุต พัฒนา (2557 ก : 690-692) ที่เสนอว่าหนึ่งในขั้นตอนของกิจกรรมการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้คือเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้การนำเสนอ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองต่อไปที่ อย่างไรก็ตามพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดศึกษาไทยเป็นระบบศูนย์รวมสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด หลักสูตรและตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นจากส่วนกลาง ซึ่งไม่สะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้จัดทำหลักสูตร ไม่เข้าใจกระบวนการของการพัฒนาเนื้อหาในหลักสูตร มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการพัฒนาหลักสูตร ไม่ยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร เนื้อหา มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอที่จะพัฒนาหลักสูตรเนื้อหา ขาดการทำงานร่วมกัน ที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูขาดอิสระที่จะกำหนดเนื้อหาหลักสูตร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูมีพฤติกรรมการทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมมือกันน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rachel และ Penny (2015 : 39-45) พบว่า ในภารกิจของการปฏิบัติงานในโรงเรียน การทำงานของครูยังขาดเวลาในการทำงานร่วมกัน สภาพการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ ไม่น่าสนใจ ส่วนกลางต้องการให้โรงเรียนเพิ่มเติมเนื้อหาใหม่เข้าไปในหลักสูตร เช่น ให้นักเรียนเรียนภาษาที่ใช้สื่อสารในประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น เช่น ภาษาจีน ภาษาบาฮาซา เป็นต้น หรือมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของประชากรนักเรียนที่เป็นชาวต่างชาติมากขึ้นอันเนื่องจากแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาการจัดการเรียนการสอนในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม (สมจิต จันทรฉาย. 2557 : 123) และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 7 องค์ประกอบ อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญและควรดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการหรือวิธีการแก้ปัญหาในการทำงาน การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของครูให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ (2550 : 1-10) ที่

กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูต้องตระหนักถึงแนวทางการศึกษาที่ชัดเจน ครูจะต้องปรับแนวคิด และวิธีการเรียนการสอนเพื่อให้คนรุ่นใหม่ พร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ และปัญหาใหม่ ๆ รวมทั้งสามารถพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุล ยั่งยืน (ไพฑูรย์สินลาธน์. 2554 : 23) คณะครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ส่วนหนึ่งตระหนักถึงความสำคัญและต้องการการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในอีกมิติที่แตกต่างไปจากรูปแบบและวิธีการเดิมที่เคยปฏิบัติ โดยเน้นความสอดคล้องกับภารกิจงานปฏิบัติงานบนฐานการทำงานและพื้นที่การปฏิบัติจริงหรือการพัฒนาจากงานประจำของตน ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรวิชาชีพ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพจากการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในหลายประเทศ ต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพที่มุ่งให้ครู ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือรวมพลังกันพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติบนฐานการทำงานจริงที่อิงพื้นที่การปฏิบัติงานมากกว่าการพัฒนาในรูปแบบอื่นเป็นสำคัญ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคลคือ การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมทางบวกแก่ครู ผู้บริหาร ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง ให้เป็นคนคุณภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพการศึกษา และยังก่อให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานที่ดีคนในสถานศึกษา ในองค์กร และในหน่วยงานต่างร่วมมือรวมพลังเรียนรู้ ในการวิพากษ์วิจารณ์ ร่วมสะท้อนคิด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพมากขึ้น จึงส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมมือรวมพลังกันเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ที่มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาวิชาชีพสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ตนเอง แก่วิชาชีพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน รวมทั้งสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่สมาชิก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 1-2) สอดคล้องกับแนวทางแก้ปัญหาและอภิวุฒนาการเรียนการสอนทักษะกระบวนการสำหรับรัฐ สถาบัน หน่วยงาน องค์กร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของ (ทิศนา แคมมณี (2557 : 23-24) เกี่ยวกับการพัฒนาครูว่าการพัฒนาโดยใช้วิธีการอบรมให้ความรู้ไม่เพียงพอที่จะช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้และทักษะที่ต้องการได้ จำเป็นต้องแสวงหาวิธีการอื่น ๆ มาใช้เพิ่มเติม เช่นการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการให้ครูทำงานและเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมจากการลงมือปฏิบัติ เป็นการดำเนินการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะช่วยให้ครูเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ มารุต พัฒนาผล (2557 ก : 578) สรุปว่า แนวทางการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้าไปกับงานประจำ เป็นการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ออกแบบให้ครูได้พัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กับการทำหน้าที่ปกติในลักษณะที่

เป็นวงจรการพัฒนา ให้ครูมองไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของตนเอง และควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู

2. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน โดยอาจพาไปศึกษาดูงาน แนะนำแนวคิดหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ อบรมและการนิเทศ การเป็นพี่เลี้ยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน แนะนำแนวคิดหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวีดิทัศน์ พุดคุยเสวนาปรึกษาหารือ แนะนำบทความหรือหนังสือ เพื่อกระตุ้นการคิด 2) จัดครูให้ทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ดำเนินการตามการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม ภาวะผู้นำ ทีมร่วมแรงร่วมใจ ชุมชน วิทยาลัยมิตร การเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ และการสนับสนุน และ 3) ประเมินความก้าวหน้าการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนิเทศติดตาม การทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกันของครูอย่างเป็นระบบ ใช้การเสวนาสะท้อนผลหลังการปฏิบัติงานหรือ AAR เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ประเมินผลการดำเนินงานเป็นรายเดือน รายภาคเรียน และปีการศึกษา รายงานผลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิฆัมพร บุญมาก (2558 : 287-291) ได้วิจัยและพัฒนาระบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ระบบพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นหน่วยระบบ ประกอบไปด้วยหน่วยระบบย่อย 7 หน่วยระบบ ได้แก่ การ

กำหนดวัตถุประสงค์ การศึกษาคุณลักษณะผู้เรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล และการให้ข้อมูลป้อนกลับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557 : 101-115) พบว่า ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ประกอบด้วย ขั้นเตรียมการคือ ประเมินสมรรถนะครู วิเคราะห์ความต้องการ สร้างความตระหนักไว้วางใจ ปฐมนิเทศ ชี้แจง ชี้แจงวางแผน ครูจะต้องสามารถอธิบายถึงมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละบทเรียน ค้นหาและแบ่งปันแบบปฏิบัติที่ดี ตั้งเป้าหมายในกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพพร้อมกัน ขั้นดำเนินการ โดยกิจกรรมการพัฒนาตนเอง กิจกรรมการทำงานเป็นทีม กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง กิจกรรมพัฒนาการคิด 3 ด้าน ขั้นประเมินผล ประเมินการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ขั้นสะท้อนผล มีการตั้งคำถามและเสวนาสะท้อนคิดเกี่ยวกับผลที่ได้ร่วมกันของทีม การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มินตรา ลายสนิทเสรีกุล (2557 : 397-401) พบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานครด้านหลักสูตร ประสานสัมพันธ์ในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นความร่วมมือระดับสหวิทยาเขต โดยสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพิ่มความสำคัญของภาระงานพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตร สร้างเครือข่ายข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสำหรับการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างบทบาทความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ โดยเสริมสร้างระบบเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูล สนับสนุนนวัตกรรมการสอนที่เน้นความร่วมมือระหว่างครู เพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ด้านการวัดและประเมินผล เปลี่ยนกระบวนทัศน์ของการวัดและประเมินผลผู้เรียนบนความร่วมมือของโรงเรียนและชุมชน โดยร่วมจัดทำรูปแบบการวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐาน สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการวัดและประเมินผลตามศักยภาพของตนเอง เพิ่มบทบาทของชุมชนในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนผ่านการวัดและประเมินผล ออกแบบการวัดและประเมินผลผ่านกิจกรรมบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชะรอยวรรณ ประเสริฐผล (2556 : 201-205) พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนความรู้ทักษะ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉลาด ปาโส (2559 : 148) พบว่า รูปแบบที่จะนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษามีลักษณะ หลักการจัดต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มียุทธศาสตร์ที่อยู่บนพื้นฐานการรู้จักตนเอง การช่วยเหลือตนเองการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการ

สร้างเครือข่าย โรงเรียนต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีมาตรฐานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดองค์การยึดหลักการมีส่วนร่วม และเน้นการทำงานเป็นทีม การดำเนินการโดยการบริหารและการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การนิเทศติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และการประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่าย

จากที่กล่าวมาได้นำทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้สำเร็จและบรรลุเป้าหมายใน 7 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับไทเลอร์ (Tyler, 1950) ไทเลอร์ได้เสนอองค์ประกอบของระบบการจัดการเรียนรู้ที่เรียกว่า ไทเลอร์ลูป (Tyler Loop) ไว้ 3 ส่วน ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน 2) กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ในชั้นสอนจำเป็นต้องเลือกจัดเนื้อหาและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และ 3) การประเมินผล การจัดการเรียนรู้ ต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้และการจะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพนั้น จุดสำคัญอยู่ที่การนำข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551 : 35) ที่ได้นำแนวคิดการสอนมาใช้ในการพัฒนากระบวนการสอน พบว่า การวางแผนหรือการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ควรคำนึงถึงการวางแผนตามขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งควรกำหนดให้ครบทั้งด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (A) 2) กำหนดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องหรือลือไปกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละวัตถุประสงค์ สาระที่ระบุอาจเป็นข้อเท็จจริง (Fact) มโนทัศน์ (Concept) คำนิยาม (Definition) หลักการ (Principle) กฎ (Law) และทฤษฎี (Theory) 3) กำหนดยุทธศาสตร์การสอนว่า ต้องการใช้หรือเน้นทฤษฎีการเรียนรู้หลักการเรียนรู้หรือแนวคิดใด ที่เหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน บริบทของแหล่งการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นครูเป็นศูนย์กลางบ้าง เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางบ้าง หรือเน้นสื่อเป็นศูนย์กลางบ้าง โดยถือประโยชน์นักเรียนเป็นสำคัญ จากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน หรือวิธีสอนเทคนิคการสอน หรือให้ใช้แบบผสมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและบริบท และ 4) กำหนดวิธีวัดผลการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือผู้วัด เป็นการวัดผลที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับ วิจารย์ พาณิช (2555 : 16-21) ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ

โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) ซึ่งได้พัฒนากรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำงานร่วมมือกัน วิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายและการปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับตัวชีวิตของหลักสูตร แกนกลาง ประยุกต์ใช้วิธีการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสถานศึกษาโดยผู้บริหารมีการจัดครูทำงานร่วมมือกัน อาจเริ่มจากร่วมมือกันในแต่ละทีม สร้างความเข้มแข็ง ต่อเนื่องเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและความสำเร็จของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ผลจากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านที่ต้องการให้เกิดขึ้นหรือต้องการพัฒนาสูงสุดคือ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ครูผู้สอนควรกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุ ซึ่งมีทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ จุดประสงค์การเรียนการสอน มีความจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย การประเมินตามสภาพจริง เช่น การใช้ระบบแฟ้มสะสมงาน โครงการการสอบวัดความรู้ และการแก้ไขปัญหาในชีวิตจริงในทางที่ช่วยพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนซึ่งเป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และควรใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยให้การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้จัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยสนับสนุนกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งระดับสถานศึกษา และเครือข่ายระดับกลุ่มสมาชิกครูที่รวมตัวกันเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสถานศึกษาโดยผู้บริหารให้การสนับสนุน

การดำเนินงานต่าง ๆ ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สร้างวัฒนธรรมการทำงาน ตลอดจนส่งเสริมเกื้อหนุนสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูจนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้

1.3 สถานศึกษาควรศึกษาและประยุกต์ใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีบุคลากรและทรัพยากรที่จำกัด การดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวอาจต้องมีการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านบุคลากรและด้านทรัพยากร เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงควรมีการศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาการบริหารจัดการ

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลที่เกิดจากการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในสถานศึกษาทุกระดับ

2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ดียิ่งขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- _____. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2547.
- กัมพล ไชยนันท์. ยุทธศาสตร์การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2554.
- กาญจนา รุ่งแจ้ง. การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบึงพลาญชัย สำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2551.
- โกศิษฐ์ เปลรินทร์. การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
- จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพจิตทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2556.
- จิราภา เพียรเจริญ. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2556.
- จุลลี ศรีชะโคตร. บรรยายการองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557.
- ฉลาด ปาโส. การพัฒนารูปแบบพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559.
- เฉลิมชาติ เมฆแดง. “แนวทางการพัฒนาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชน,” วารสารบริหารการศึกษาบัวบานจิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 15(ฉบับพิเศษ) : 171-179 ; ตุลาคม-ธันวาคม, 2558.
- ชรอยวรรณ ประเสริฐผล. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2556.

- จิ๋มพร บุญมาก. การพัฒนาระบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. การบริหารผลงานเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2551.
- ทิตนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- _____. “ปลูกการสอนให้มีชีวิตสู่ห้องเรียนแห่งศตวรรษใหม่,” ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ อภิวัตน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย. หน้า 20-24. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557.
- ธีรวิ ทองเจือ และปรีดี ทูมเมฆ. “แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 : มิติด้านการศึกษา,” วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 ; กันยายน-ธันวาคม, 2560.
- ธีระ รุญเจริญ และคณะ. กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2554.
- นพพร ชลารักษ์. “บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21,” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์. 9(1) : 64-71 ; พฤษภาคม-กรกฎาคม, 2558.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2554.
- ปภาวิ พิพัฒน์ลักษณ์. กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.
- ประชิด สกฤษพัฒน์ และอุดม เขยกิจวงศ์. 76 จังหวัด. กรุงเทพฯ : ภูมิปัญญา, 2549.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์. การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2557.
- พัทธนันท์ รชตะไพโรจน์. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 2559.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. “การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21,” ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ อภิวัตน์การเรียนรู้ สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย. หน้า 24-25. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557.

- พิภพ วังเงิน. จริยธรรมวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : บริษัท รวมสาส์น (1977) จำกัด, 2551.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- _____. “ครู TPCK : ครูเก่งของไทย,” ใน เหลียวหลังแลหน้า ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบการเสวนาการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน. หน้า 79-81. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558.
- พิสิษฐ์ แก้ววรรณะ. “การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา,” รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ (Proceeding) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15. 23 กรกฎาคม 2558. < <http://gs.nsrui.ac.th/gnru/index-pro.php?page=template-1> > 20 ธันวาคม 2558.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. ปฏิรูปการเรียนรู้ : ปฏิรูปการศึกษากลับทางจากล่างขึ้นบน,” ใน เหลียวหลังแลหน้า ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบการเสวนาการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน. หน้า 105-132. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558.
- ภัทราวรรณ ศรีโพธิ์น้อย. สภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดลพบุรี. ลพบุรี : บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2551.
- ภิญญาดา เกิดศิลป์. การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2552.
- มารุต พัฒนาผล. การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์, 2557 ก.
- _____. “รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา,” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ. 7(3) : 682-699 ; กันยายน-ธันวาคม, 2557 ข.
- มินตรา ลายสินทสรกุล. “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร,” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED). 9(3) : 397-401 ; กรกฎาคม-กันยายน, 2557.
- <<http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V93/v93d0032.pdf>> 10 ตุลาคม 2558.
- ยนต์ ชุ่มจิต. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2553.

- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. “แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู,” วารสาร
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 10(1) : 34-46 ; กันยายน, 2556.
- ฤทธิไกร ไชยงาม. “ครูเพ็ญศรี ใจกล้า_04 : PBL ในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ณ เชียงยืนพิทยาคม (จบ),”
มุมมองเชิงชื่นชมสำหรับ Best Practices. 6 กันยายน 2557.
<<https://www.gotoknow.org/posts/575733>> 7 มกราคม 2559.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. “โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้น
ผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ,” วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 25(1) : 93-
102 ; มกราคม-เมษายน, 2557 ก.
- _____. “รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียน ใน
ประเทศไทย,” วารสารหาดใหญ่วิชาการ. 12(2) : 123-134 ; กรกฎาคม-ธันวาคม,
2557 ข.
- วสันต์ ปานทอง. “รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อศิษย์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ปีที่ 15 ฉบับที่พิเศษ
2556 : 193-205, 2556.
- วิจารณ์ พานิช. วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : ตลาดนัด ปับลิเคชั่น
จำกัด, 2555.
- _____. การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสยาม
กัมมาจล, 2557.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา : กระบวนทัศน์ใหม่การพัฒนา.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์, 2552.
- วิเชียร ไชยบัง. จิตศึกษาพัฒนาปัญญาภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : เรือนนอกกะลา,
2558.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. ความเป็นครูและปรัชญาการศึกษา. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา, 2560.
- สกวรัตน์ นิลเพชรพลอย. พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูการศึกษา
สภาพปัญหา การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองในจังหวัดราชบุรี.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา. ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
หมู่บ้านจอมบึง, 2554.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานฉบับสมบูรณ์ การจัดหายุทธศาสตร์การปฏิรูป การศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา ประเทศไทย, 2556.

สมจิต จันทรฉาย. การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม : เพชรเกษมพรินต์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2557.

สมนึก ภัยทิพย์. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2549

สมบัติ ท้ายเรือคำ. ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2560 - 2564.

สุรินทร์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33, 2560.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. รายงานประจำปี 2558 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรินทกราฟฟิค, 2545.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2560.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ : พริน ทกราฟฟิค, 2560.

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อน กระบวนการ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ”สู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนา ครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560.

สุรพล ธรรมรัตน์ และคณะ. การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวจิตปัญญา. นครปฐม : ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553.

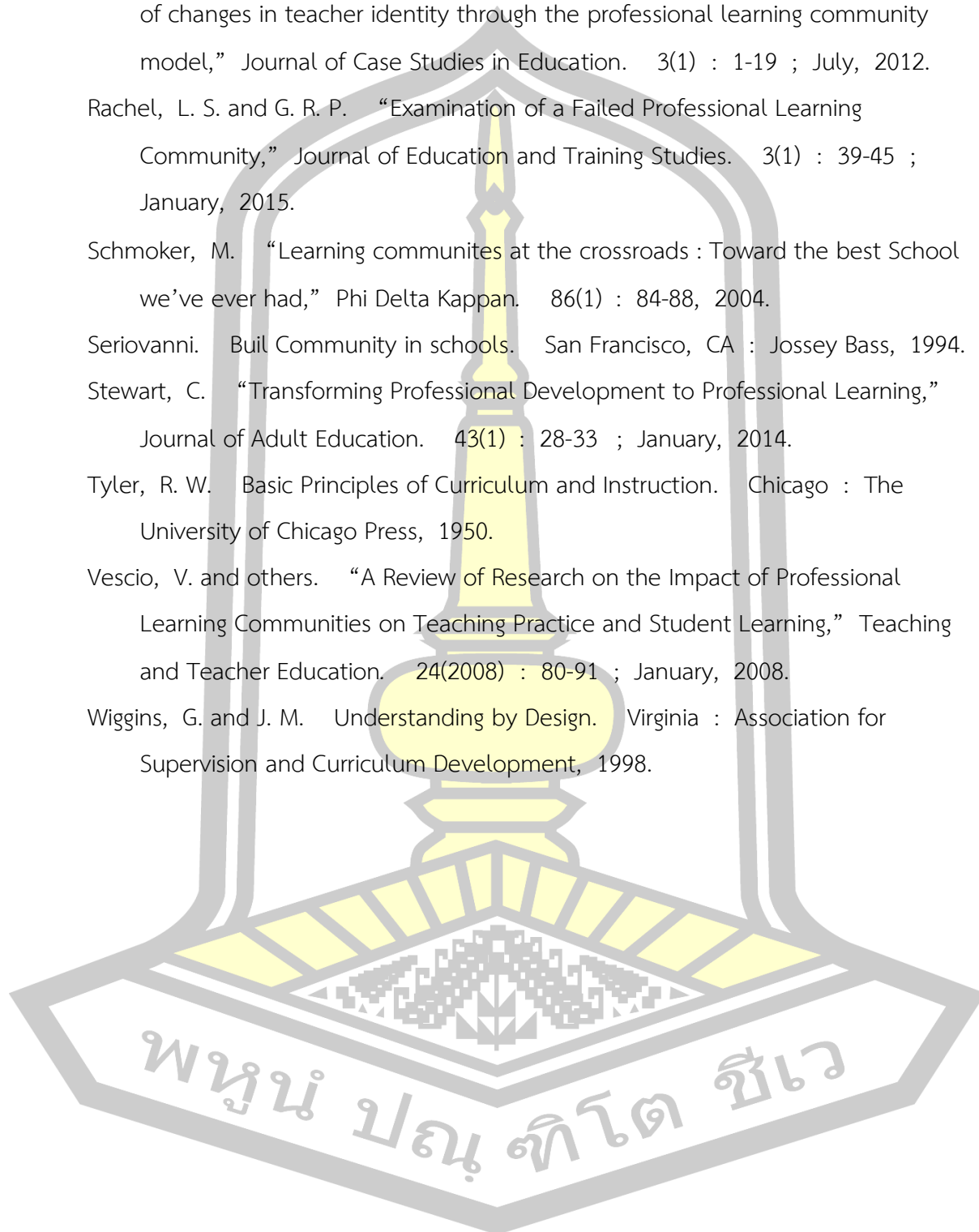
สุรศักดิ์ ปาเฮ. “ห้องเรียนกลับทาง ห้องเรียนมิติใหม่ในศตวรรษที่ 21,” เอกสารประกอบประชุม ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.แพร่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2, 2556.

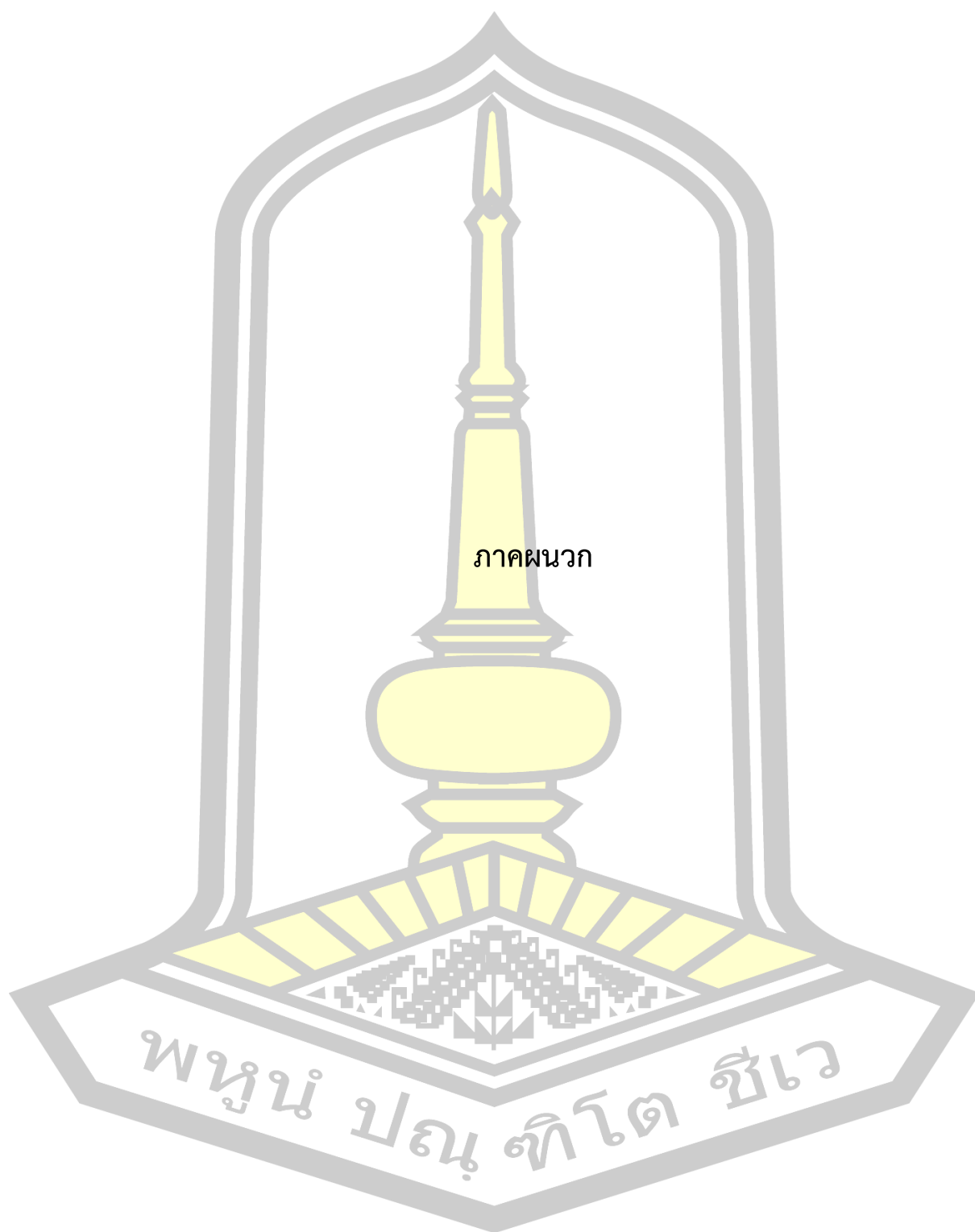
สุวิชา ศรีมงคล. การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: ทักษะการสื่อสาร และความ ร่วมมือในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่องเซลล์และองค์ประกอบของ เซลล์ด้วยสถานการณ์จำลอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557.

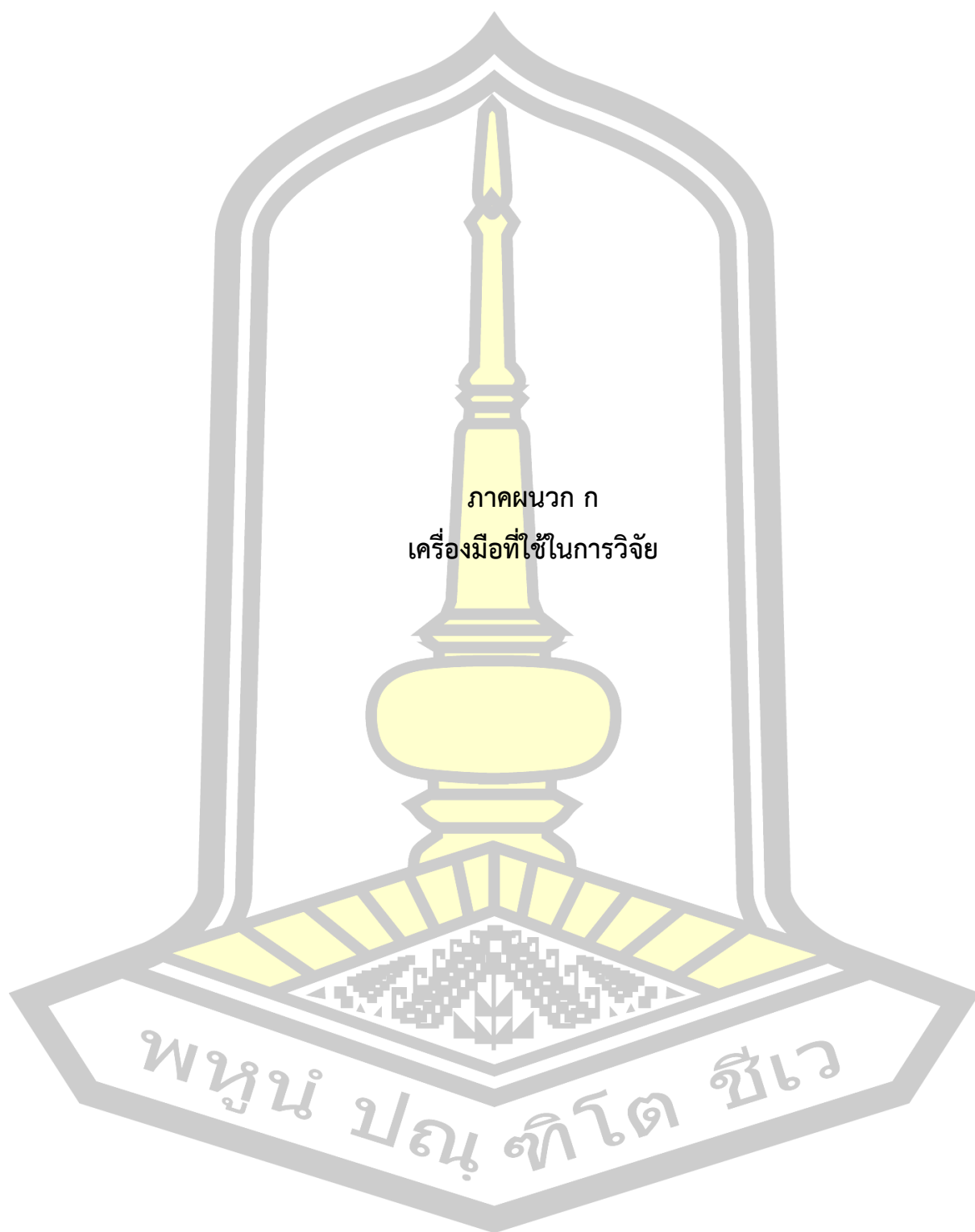
- เอียน สมิธ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. “การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ = Facilitating student-Centered learning,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 18(2) : 1-10 ; พฤศจิกายน-มีนาคม, 2549-2550.
- Almanzar, A. Impact of Professional Learning Community Practices on Morale of Urban High School Teachers. Doctor’s Thesis, Florida : Nova Southeastern University, 2014.
- Brown, J. W. and others. Administering Education Media : Instruction Technology and Library Services. New York : McGraw-Hill Book, 1977.
- Carpenter, D. “School Culture and Leadership of Professional Learning Communities,” International Journal of Educational Management. 29(5) : 682-694 ; August, 2015.
- Castetter, W. B. The Personnel Function in Educational Administration. 2nd ed. New York : McGraw-Hill, 1976.
- Council, O. P. S. The Principal as Professional Learning Community Leader. Thousand Oaks, CA : Corwin Press, 2009.
- DuFour, R. “What is professional learning community?,” Educational Leadership. 61(18) : 6-11 ; May, 2004.
- DuFour, R. and others. Learning by Doing. A Handbook for Professional Learning Communities at Work. Bloomington : Solution Tree, 2006.
- Flores, M., G. M. B. and G. M. Q. “Building a Professional Learning Community : A Way of Teacher Participation in Mexican Public Elementary School,” International Journal of Educational Leadership and Management. 3(2) : 113-143 ; July, 2015.
- Gerlach, Ver S. and D.P. Ely. Teaching and Media : A Systematic Approach. New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1980.
- _____. Teaching and Media : A Systematic Approach. 2nd ed. Boston, MA : Allyn and Bacon, 1971.
- Glasser, A. Adaptive Education : Individual Diversity and Learning Case Studies in Cultural Anthropology Principles of Educational Psychology Series. Minnesota : Holt, Rinehart and Winston, 1965.

- Glasser, R. Adaptive Education : Individual Diversity and Learning. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1960.
- Hargreaves, A. Teaching in the Knowledge society : Education in the age of insecurity. New York : Teacher College Press, 2003.
- Hilliard, T. A. "Practices and Value of a Professional Learning Community in Higher Education," Contemporary Issues in Education Research. 5(2) : 71-73 ; 2012.
- Hord, S. M. "Professional Learning Communities : Communities of Continuous Inquiry And Improvement," Southwest Educational Development Laboratory., 1997. <website: <http://www.seld.org/siss/plccredit.html>>
- Kalkan, F. "Relationship between Professional Learning Community, Bureaucratic Structure and Organisational Trust in Primary Education Schools," Educational Sciences : Theory and Practice. 16(5) : 1619-1637 ; October, 2016.
- Kemp, J. E. Instructional Design : A Plan for Unit and Course Development. California : Fearon-Pitman Publishers, Inc., 1997.
- Klausmeier, H. J. and R. E. R. Learning and Human Abilities : Educational Psychology. New York : Harper and Row, 1971.
- Krejcie, V. R. and W. D. M. "Determining sample size for research activities," Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 608-609 ; October, 1970.
- Leclerc, M. and others. "Factors that promote Progression in Schools Functioning as Professional Learning Community," International Journal of Education Policy & Leadership. 7(7) : 1-14 ; 10 December, 2012.
- Metiri Group. Learning and Innovation Skills. 21st Century Skills Learning for Life In Our Times. San Francisco : Jossey-Bass, 2003.
- Partnership for 21st Century Skills. A state Leaders Action Guide to 21st Century Skills : A New Vision for Education. Tucson, AZ : Author, 2006.
- Prytula, M. "Teacher Metacognition within the Professional Learning Community," International Education Studies. 5(4) : 112-121 ; August, 2012.

- Prytula, M. and K. W. “Collaborative professional development : An examination of changes in teacher identity through the professional learning community model,” *Journal of Case Studies in Education*. 3(1) : 1-19 ; July, 2012.
- Rachel, L. S. and G. R. P. “Examination of a Failed Professional Learning Community,” *Journal of Education and Training Studies*. 3(1) : 39-45 ; January, 2015.
- Schmoker, M. “Learning communities at the crossroads : Toward the best School we’ve ever had,” *Phi Delta Kappan*. 86(1) : 84-88, 2004.
- Seriovanni. *Buil Community in schools*. San Francisco, CA : Jossey Bass, 1994.
- Stewart, C. “Transforming Professional Development to Professional Learning,” *Journal of Adult Education*. 43(1) : 28-33 ; January, 2014.
- Tyler, R. W. *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago : The University of Chicago Press, 1950.
- Vescio, V. and others. “A Review of Research on the Impact of Professional Learning Communities on Teaching Practice and Student Learning,” *Teaching and Teacher Education*. 24(2008) : 80-91 ; January, 2008.
- Wiggins, G. and J. M. *Understanding by Design*. Virginia : Association for Supervision and Curriculum Development, 1998.

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
เรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ชื่อ - สกุล (ผู้ประเมิน) ตำแหน่ง

สังกัด อำเภอ จังหวัด

คำชี้แจง การประเมินความสอดคล้องมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสำหรับการวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-Objective Congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์/ เนื้อหา	ข้อคำถาม	ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึง ประสงค์ในด้านการ กำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21	1. ผู้บริหารจัดการให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้				
	2. ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน				
	3. ครูร่วมกันอภิปรายแนวทางการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน				
	4. ครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน				
	5. ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์				
	6. ครูร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้				
	7. ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน				

วัตถุประสงค์/ เนื้อหา	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ใน ด้านการวิเคราะห์ ผู้เรียนในการ จัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21	1. ครูสร้างแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลใน รายวิชาที่สอน				
	2. ครูนำแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลที่สร้าง ขึ้นไปใช้กับผู้เรียนในรายวิชาที่สอน				
	3. ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเป็น รายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบ การจัดการเรียนการสอน				
	4. ครูผู้สอนแต่ละรายวิชารวบรวมกันนำข้อมูล ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลไป แลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัดของผู้เรียน รายบุคคล				
	5. ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อน ระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่อง				
ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ใน ด้านการกำหนด เนื้อหาการจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	1. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับ เดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการ กำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน				
	2. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับ เดียวกัน ร่วมกันรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนด ขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน				
	3. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับ เดียวกัน ร่วมกันเลือกเนื้อหาที่จะวางแผนการ จัดการเรียนรู้				
	4. ครูร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่เคยจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาที่ผู้เรียน ยังไม่เข้าใจ				

วัตถุประสงค์/ เนื้อหา	ข้อความ	ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
	5. ครูร่วมกันคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็น ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา				
	6. ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา พร้อมหาแนวทางแก้ไข				
ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึง ประสงค์ในการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	1. ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความถนัดของผู้เรียน				
	2. ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการ วางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
	3. ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่ เชื่อมโยงความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน				
	4. ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือ เรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งานคู่ หรืองานกลุ่มตามความเหมาะสม				
	5. ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อ นำมาเป็นแนวทางออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้				
	6. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับ เดียวกัน ร่วมกันออกแบบวิธีการในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้				
	7. ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียนอย่างหลากหลาย				
	8. ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ				

วัตถุประสงค์/ เนื้อหา	ข้อคำถาม	ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและ สภาพที่พึง ประสงค์ในด้าน สื่อการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21	1. ครุณาวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผน ออกแบบ ไปใช้กับผู้เรียนชั้นของตนเอง				
	2. ครูมีการเลือกใช้และแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ตาม รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้				
	3. ครูร่วมกันวางแผน การใช้สื่อการสอนเพื่อขยาย ขอบเขตความรู้ของผู้เรียนให้ก้าวหน้าและเจริญ งอกงามทั้งในด้านความกว้างและความลึกของภูมิ ปัญญา				
	4. ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการ จัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ ต้องการ				
	5. ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและ พัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิด สร้างสรรค์ (Control and Creativity)				
ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและ สภาพที่พึง ประสงค์ในด้าน การวัดและ ประเมินผลการ เรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21	1. ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน				
	2. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและ ประเมินผล				
	3. ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและ ประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม				
	4. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้เหมาะสม กับกิจกรรมนั้นๆ				

วัตถุประสงค์/ เนื้อหา	ข้อคำถาม	ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
	5. ครูร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์การประเมิน กระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียน ที่ชัดเจนและเป็น รูปธรรม				
	6. ครูมีการประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของ ผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง				
	7. ครูเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน				
	8. ครูใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจการเรียนรู้ ปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ มาตรฐานในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน				
	9. ครูใช้ผลการประเมินจากกิจกรรมแต่ละวันเพื่อ ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน				
	10. ครูนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้				
ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและ สภาพที่พึง ประสงค์ในด้าน การใช้ข้อมูล ย้อนกลับในการ จัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21	1. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูบูรณาการเนื้อหาสาระ ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและต่างกลุ่ม สาระการเรียนรู้				
	2. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของ ตนเอง				
	3. ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันใน การพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน				
	4. ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการ สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู				

วัตถุประสงค์/ เนื้อหา	ข้อความ	ความ สอดคล้อง			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
	5. ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้				
	6. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร				
	7. ครูรู้สึกต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน				
	8. ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการ วิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
 - ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ ตามความคิดเห็นของท่าน และการตอบแบบสอบถามนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อ ใดๆ ต่อตัวท่าน แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ออกแบบแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อโดยตรงที่ นายธนาพล บัวคำโคตร หมายเลขโทรศัพท์ 095-861-5413 และ E - mail Address : Tanapon6602@gmail.com

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายธนาพล บัวคำโคตร

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ จิต ชีวะ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
44. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็น แบบกัลยาณมิตร										
45. ครูรู้สึกว่าจะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการ โดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็น กลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน										
46. ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจาก เสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการ วิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก										

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามผู้วิจัย

พูน ปรณ จิตโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....โรงเรียน.....

เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้
แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้สัมภาษณ์ นายธนาพล บัวคำโคตร

สถานที่สัมภาษณ์.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. เริ่มเวลา..... น. ถึง..... น.

เกริ่นนำ

ท่านมีความคิดเห็นว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิด
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ควรดำเนินการอย่างไร จึงจะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในประเด็น
คำถามเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ 7 ด้าน ต่อไปนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

.....

.....

.....

.....

2. การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

.....

.....

.....

.....

3. การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5. สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

6. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

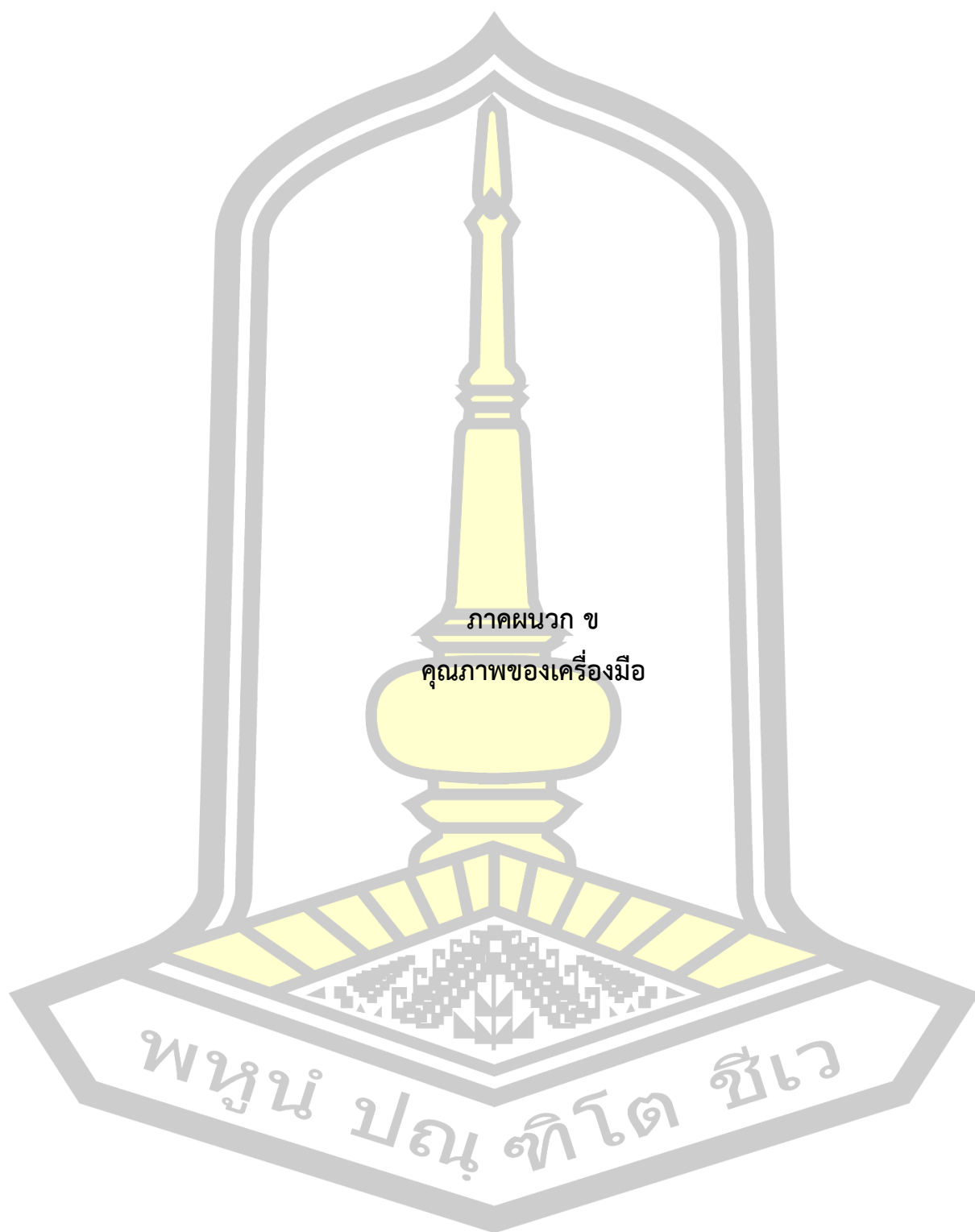
7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสัมภาษณ์

[illegible]

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21										
1) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับ เดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการกำหนด เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน										
2) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดขอบเขตของ เนื้อหาที่ใช้เรียน										
3) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันเลือกเนื้อหาที่จะวางแผนการจัดการเรียนรู้										
4) ครูร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ผ่านมาที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ										
5) ครูร่วมกันคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็น ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา										
6) ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อม หาแนวทางแก้ไข										
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21										
1) ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความถนัด ของผู้เรียน										
2) ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้										
3) ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยง ความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน										
4) ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือ เรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งานคู่หรืองาน กลุ่มตามความเหมาะสม										

[illegible]

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.978	46

Item-Total Statistics สภาพปัจจุบัน

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1. ผู้บริหารจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	175.60	536.248	.752	.977
2. ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	175.70	533.597	.727	.977
3. ครูร่วมกันอภิปรายแนวทางการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	175.80	545.062	.473	.978
4. ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์	175.67	540.644	.676	.978
5. ครูร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้	175.77	534.599	.716	.978
6. ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	175.73	546.616	.443	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
7.ครูสร้างแบบประเมินผู้เรียน รายบุคคลในรายวิชาที่สอน	175.63	537.964	.676	.978
8. ครุณาแบบประเมินผู้เรียน รายบุคคลที่สร้างขึ้นไปใช้กับ ผู้เรียนในรายวิชาที่สอน	175.67	537.885	.620	.978
9. ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของ ตนเองเป็นรายบุคคลเพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ในการออกแบบ การจัดการเรียนการสอน	175.70	533.597	.727	.977
10. ครูผู้สอนแต่ละรายวิชา ร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลไป แลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัด ของผู้เรียนรายบุคคล	175.67	534.851	.706	.978
11. ครูมีการส่งต่อข้อมูลของ ผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อ เป็นการศึกษาผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่อง	175.80	528.441	.672	.978
12. ครูที่สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้ / ระดับเดียวกันเข้า ร่วมและให้ความสำคัญกับ การกำหนดเนื้อหาในการ จัดการเรียนรู้ร่วมกัน	175.63	537.964	.676	.978
13. ครูที่สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกัน รวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนด ขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน	175.63	546.240	.500	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
14. ครูที่สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกัน เลือกเนื้อหาที่จะวางแผนการ จัดการเรียนรู้	175.57	533.771	.799	.977
15. ครูร่วมกันวิเคราะห์ เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนที่ผ่านมาที่ ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ	175.70	535.666	.762	.977
16. ครูร่วมกันคิดร่วมกัน แลกเปลี่ยนประเด็นปัญหา เกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการ พัฒนา	175.63	531.206	.830	.977
17. ครูร่วมกันวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหาพร้อมหา แนวทางแก้ไข	175.63	540.447	.648	.978
18. ครูมีอิสระในการเลือกใช้ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม ความถนัดของผู้เรียน	175.43	542.254	.588	.978
19. ครูเข้าร่วมและให้ ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	175.73	539.789	.618	.978
20. ครูสามารถจัดการเรียน การสอนที่เชื่อมโยงความรู้ หลายแขนงไว้ด้วยกัน	175.63	538.309	.666	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
21. ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำ กิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งานคู่หรือ งานกลุ่มตามความเหมาะสม	175.60	535.697	.674	.978
22. ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่ผู้เรียน สนใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทาง ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	175.67	532.575	.771	.977
23. ครูที่สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกัน ออกแบบวิธีการในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	175.70	540.700	.604	.978
24. ครูออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่าง หลากหลาย	175.57	533.909	.702	.978
25. ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ใน การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	175.53	534.671	.745	.977
26. ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรม ที่ร่วมกันวางแผน ออกแบบ ไป ใช้กับผู้เรียนชั้นของตนเอง	175.67	539.747	.605	.978
27. ครูมีการเลือกใช้และ แลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่ หลากหลาย ตามรูปแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้	175.53	541.016	.597	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
28. ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการ	175.40	536.041	.770	.977
29. ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิดสร้างสรรค์ (Control and Creativity)	175.60	539.972	.633	.978
30. ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	175.53	540.120	.678	.978
31. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล	175.67	535.057	.746	.977
32. ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม	175.57	537.220	.693	.978
33. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆ	175.63	536.516	.721	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
34. ครูร่วมกันคิดกำหนด เกณฑ์การประเมิน กระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์ การทดสอบความรู้ รวมถึง เจตคติของนักเรียน ที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม	175.77	529.289	.821	.977
35. ครูมีการประเมิน พัฒนาการในการเรียนรู้ของ ผู้เรียนแต่ละคนอย่าง ต่อเนื่อง	175.57	535.426	.748	.977
36. ครูเลือกใช้วิธีการและ เครื่องมือที่หลากหลายและ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการ ประเมิน	175.53	531.913	.778	.977
37. ครูใช้ผลการประเมินใน การตัดสินใจการเรียนรู้ ปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานใน โรงเรียนและระหว่าง โรงเรียน	175.60	534.386	.757	.977
38. ครูใช้ผลการประเมิน จากกิจกรรมแต่ละวันเพื่อ ตรวจสอบความก้าวหน้าของ นักเรียน	175.70	527.941	.799	.977
39. ครูนำข้อมูลผลการ ประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้	175.53	537.292	.715	.978

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
40. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	175.67	537.885	.711	.978
41. ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	175.73	536.409	.722	.978
42. ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู	175.57	540.116	.711	.978
43. ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้	175.57	538.323	.710	.978
44. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร	175.67	534.506	.820	.977
45. ครูรู้สึกที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน	175.50	541.707	.726	.978
46. ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการวิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก	175.60	536.248	.752	.977

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.989	46

Item-Total Statistics สภาพที่พึงประสงค์

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1. ผู้บริหารจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	218.13	179.637	.533	.989
2. ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	218.07	183.444	.419	.989
3. ครูร่วมกันอภิปรายแนวทางการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน	218.20	179.476	.584	.989
4. ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์	218.07	183.444	.419	.989
5. ครูร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้	218.23	175.426	.924	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
6. ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	218.23	175.426	.924	.988
7. ครูสร้างแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลในรายวิชาที่สอน	218.20	179.476	.584	.989
8. ครูนำแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลที่สร้างขึ้นไปใช้กับผู้เรียนในรายวิชาที่สอน	218.17	181.592	.412	.989
9. ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน	218.17	181.592	.412	.989
10. ครูผู้สอนแต่ละรายวิชา ร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลไปแลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัดของผู้เรียนรายบุคคล	218.23	177.220	.754	.989
11. ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	218.23	177.220	.754	.989
12. ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ / ระดับเดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการกำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	218.27	175.444	.871	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
13. ครูที่สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกัน รวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนด ขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน	218.23	175.357	.931	.988
14. ครูที่สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกัน เลือกเนื้อหาที่จะวางแผนการ จัดการเรียนรู้	218.23	175.357	.931	.988
15. ครูร่วมกันวิเคราะห์ เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนที่ผ่านมาที่ ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ	218.23	175.357	.931	.988
16. ครูร่วมกันคิดร่วมกัน แลกเปลี่ยนประเด็นปัญหา เกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการ พัฒนา	218.27	175.444	.871	.988
17. ครูร่วมกันวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหาพร้อมหา แนวทางแก้ไข	218.17	177.316	.881	.988
18. ครูมีอิสระในการเลือกใช้ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม ความถนัดของผู้เรียน	218.13	179.085	.780	.989
19. ครูเข้าร่วมและให้ ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	218.17	177.454	.866	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
20. ครูสามารถจัดการเรียน การสอนที่เชื่อมโยงความรู้ หลายแขนงไว้ด้วยกัน	218.17	177.454	.866	.988
21. ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียน ทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วย ตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งาน คู่หรืองานกลุ่มตามความ เหมาะสม	218.17	177.454	.866	.988
22. ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่ ผู้เรียนสนใจ เพื่อนำมาเป็น แนวทางออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้	218.10	181.197	.628	.989
23. ครูที่สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกัน ออกแบบวิธีการในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	218.17	177.454	.866	.988
24. ครูออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่าง หลากหลาย	218.13	179.430	.737	.989
25. ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	218.13	179.568	.720	.989
26. ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผน ออกแบบ ไปใช้กับผู้เรียนชั้น ของตนเอง	218.23	175.357	.931	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
27. ครูมีการเลือกใช้และ แลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่ หลากหลาย ตามรูปแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้	218.13	179.430	.737	.989
28. ครูมีทักษะในการใช้ เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการ จัดการเรียนการสอนส่งเสริม ความรู้และทักษะที่ต้องการ	218.13	179.430	.737	.989
29. ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริม ผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนา ตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมี ความคิดสร้างสรรค์ (Control and Creativity)	218.20	175.683	.968	.988
30. ครูทุกคนรับผิดชอบใน การสร้างเครื่องมือการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียน	218.17	177.316	.881	.988
31. ครูที่สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้ / ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย ของการวัดและประเมินผล	218.23	175.771	.891	.988
32. ครูมีอิสระในการเลือกใช้ วิธีการวัดและประเมินผล ผู้เรียนอย่างเหมาะสม	218.20	177.407	.792	.989

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
33. ครูที่สอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้/ระดับเดียวกัน ร่วมกัน ออกแบบการประเมินผลการ เรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติ ของวิชา และให้เหมาะสมกับ กิจกรรมนั้นๆ	218.23	175.771	.891	.988
34. ครูร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์ การประเมินกระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียน ที่ ชัดเจนและเป็นรูปธรรม	218.23	175.771	.891	.988
35. ครูมีการประเมิน พัฒนาการในการเรียนรู้ของ ผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง	218.13	179.085	.780	.989
36. ครูเลือกใช้วิธีการและ เครื่องมือที่หลากหลายและนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน	218.13	179.085	.780	.989
37. ครูใช้ผลการประเมินในการ ตัดสินใจการเรียนรู้ ปรัชญาหรือ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ มาตรฐานในโรงเรียนและ ระหว่างโรงเรียน	218.17	177.454	.866	.988
38. ครูใช้ผลการประเมินจาก กิจกรรมแต่ละวันเพื่อ ตรวจสอบความก้าวหน้าของ นักเรียน	218.20	175.683	.968	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach' s Alpha if Item Deleted
38. ครูใช้ผลการประเมินจากกิจกรรมแต่ละวันเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	218.20	175.683	.968	.988
39. ครูนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้	218.20	175.683	.968	.988
40. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	218.20	175.683	.968	.988
41. ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	218.17	177.316	.881	.988
42. ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู	218.17	177.316	.881	.988
43. ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้	218.17	177.454	.866	.988
44. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร	218.23	175.426	.924	.988
45. ครูรู้สึกที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน	218.23	175.426	.924	.988
46. ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการ วิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก	218.23	175.426	.924	.988

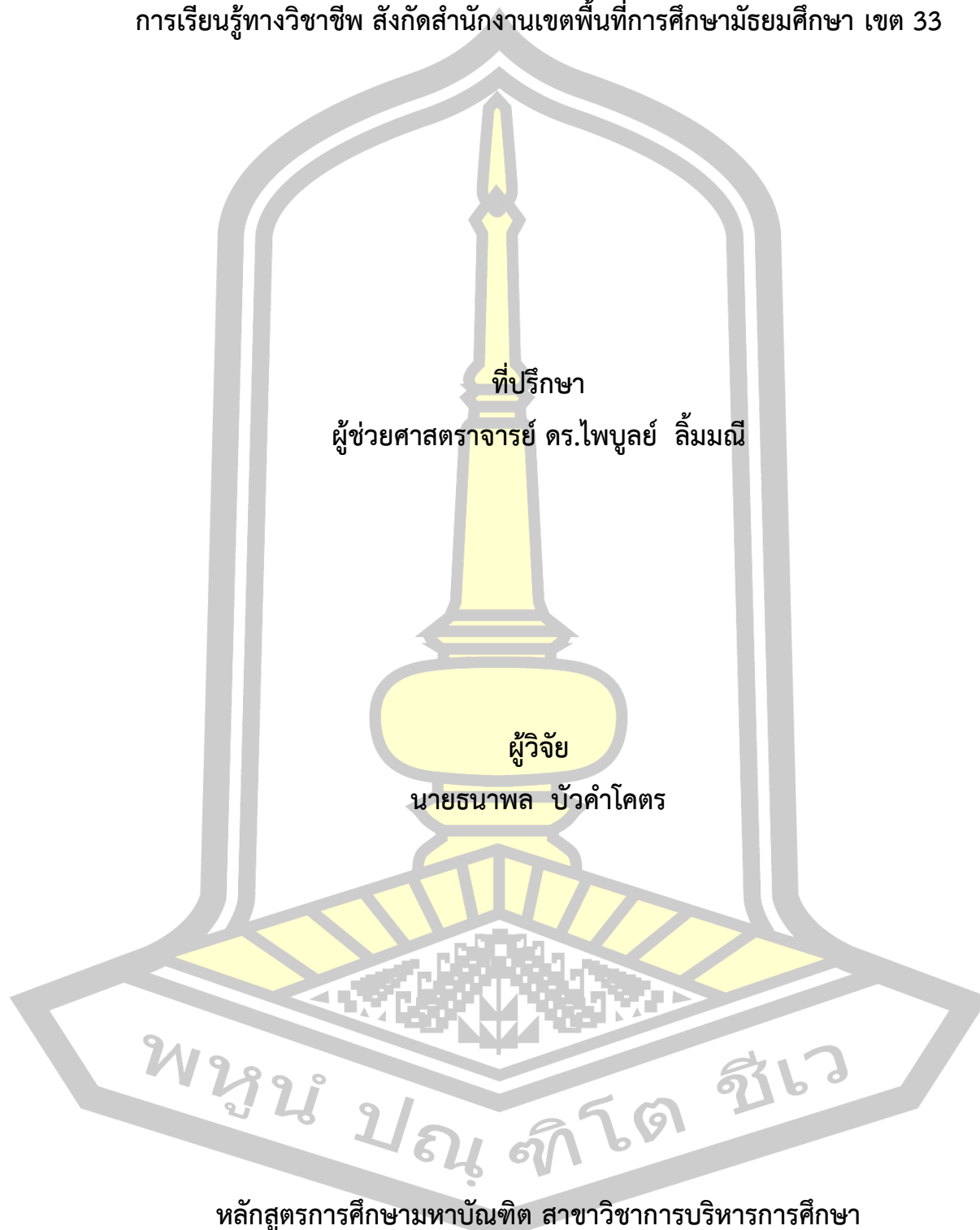

ภาคผนวก ค

คู่มือแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้
แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 33

พูน ปณ จิโต ชีเว

คู่มือแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนา ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วย เดิมการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเพียงอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับอีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้าม “สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” โดยครูจะออกแบบการเรียนรู้ฝึกฝนให้ตัวเองเป็นโค้ช และอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ของนักเรียนสิ่งที่เป็นตัวช่วยของครูในการจัดการเรียนรู้คือชุมชนแห่งการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Communities : PLC) ซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ของครูแต่ละคน

คู่มือแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระคือที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการบริหารจัดการ การประเมินผล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของแนวทาง โดยหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับสามารถนำไปใช้ตามความเหมาะสมและตามความต้องการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพครูและพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนทำให้คู่มือแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นายธนาพล บัวคำโคตร

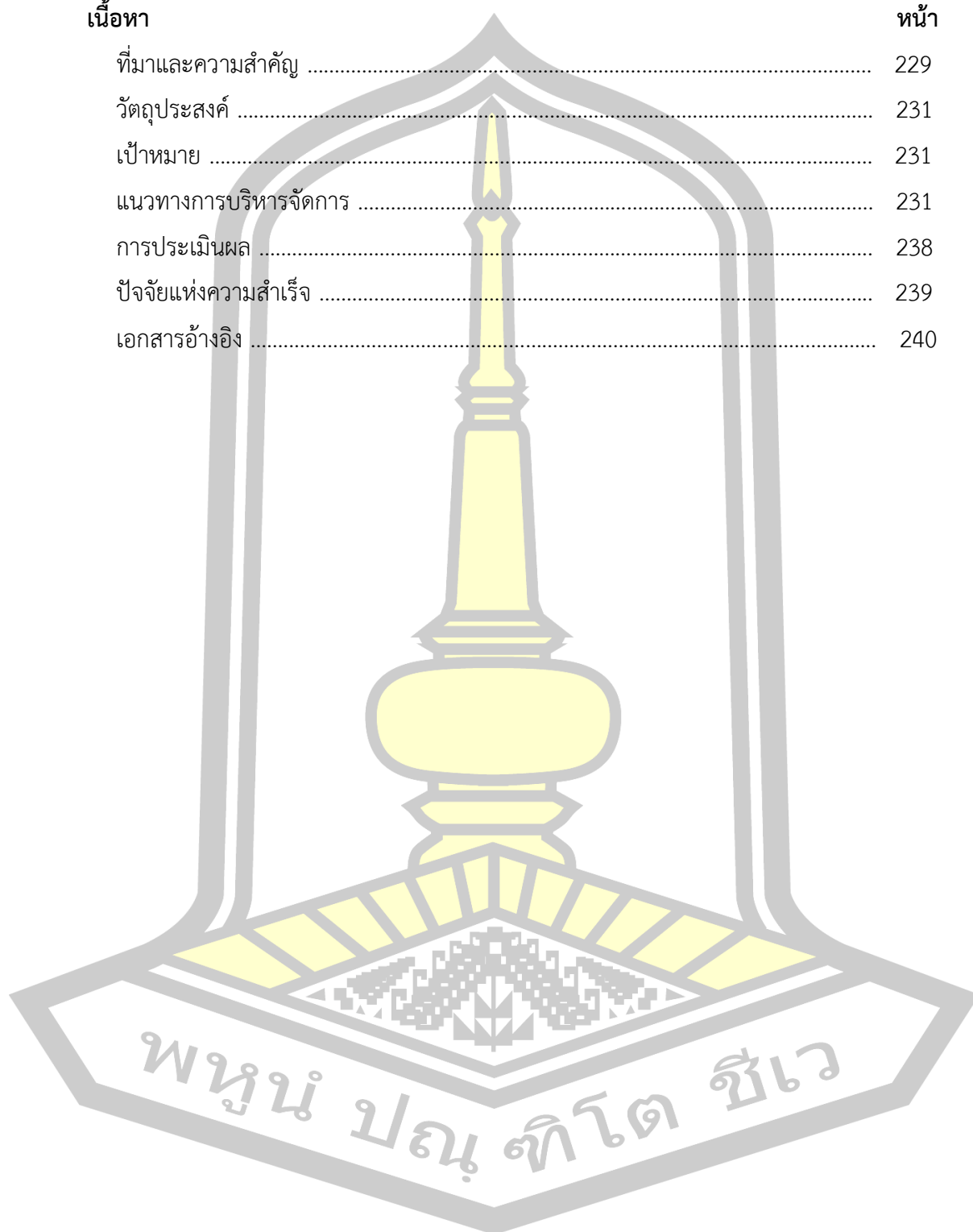
พูน ปณ จิต โส

สารบัญ

เนื้อหา

หน้า

ที่มาและความสำคัญ	229
วัตถุประสงค์	231
เป้าหมาย	231
แนวทางการบริหารจัดการ	231
การประเมินผล	238
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	239
เอกสารอ้างอิง	240

แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ที่มาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 29)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 16) ในอดีตหน้าที่ของครูผู้สอนมีบทบาทมากในด้านการเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ครูเป็นผู้พูด นักเรียนต้องเป็นผู้ฟัง ครูเป็นคนสั่ง นักเรียนต้องทำตาม แต่ในยุคศตวรรษที่ 21 หัวใจสำคัญของการเรียนการสอนของครูต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมโดยสิ้นเชิง คือ ต้องเปลี่ยนจากคำว่าครูสอนมาเป็นครูผู้อำนวยความสะดวก ต้องเปลี่ยนจากห้องสอนมาเป็นห้องทำงาน ต้องเปลี่ยนจากการสอนของครู มาเป็นการเน้นการเรียนรู้ของนักเรียน ต้องเปลี่ยนจากการเรียนรายบุคคล มาเป็นการเรียนร่วมกลุ่ม ต้องเปลี่ยนจากการเรียนแบบแข่งขัน มาเป็นการเรียนแบบช่วยเหลือแบ่งปันกัน ครูเปลี่ยนจากการบรรยายเนื้อหาสาระ มาทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความท้าทาย ความสนุกในการเรียนแก่ศิษย์ โดยเน้นออกแบบโครงงานให้นักเรียนแบ่งกลุ่มการลงมือทำ (ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. 2560 : ไม่มีเลขหน้า) ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะที่สำคัญ

ที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) ที่มุ่งเน้นความรู้ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการแข่งขันทางสังคมค่อนข้างสูง ส่งผลต่อการปรับตัวให้ทัดเทียมและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน ดังนั้น การเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และสมรรถนะของการรู้เท่าทัน (Literacy) จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน (นวพร ชลารักษ์. 2558 : 66) ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้และสมรรถนะ เพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 42) โดยแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมความเป็นมืออาชีพดังกล่าว คือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมตัวกันเป็นกลุ่มของครูผู้สอนเพื่อร่วมมือร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกันและสะท้อนผลการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักคือเพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (เรวณี ชัยเชาวรัตน์. 2556 : 34)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกัน วางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและ ผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560 : 1) ในการทำงาน เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน การมีคุณค่าร่วม และวิสัยทัศน์ร่วมกัน ไปถึงการเรียนรู้ร่วมกันและการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ (วิจารณ์ พานิช. 2555 : 18) การรวมตัว ร่วมใจร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง ส่งคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (วรลักษณ์ ชูกำเนิด. 2557. : 95)

ผู้วิจัยเห็นว่า แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่เข้ามามีบทบาทหลักต้น เพื่อพัฒนาครู เป็นแนวทางใหม่ มิติใหม่ ในการปฏิรูปการศึกษา ครูต้องมีความรู้และปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้โดยมุ่งมั่นให้เกิดผลลัพธ์ต่อสมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับครู และการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับเป้าประสงค์ กลยุทธ์ตลอดจนจุดเน้นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องการพัฒนาครูผ่านการปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาครูในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นมืออาชีพ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

เป้าหมาย

เพื่อให้ครูผู้สอน มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

แนวทางการบริหารจัดการ

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน โดยอาจพาไปศึกษาดูงาน อบรมและการนิเทศ การเป็นพี่เลี้ยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน แนะนำแนวคิดหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวีดิทัศน์ พุดคุยเสวนาปรึกษาหารือ แนะนำบทความหรือหนังสือเพื่อกระตุ้นการคิด

2. จัดครูให้ทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ดำเนินการตามการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีการระบุเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการกำหนดหลักสูตร และกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละสาระการเรียนรู้ มีหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความจา เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์

- 1) ผู้บริหารจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้
- 2) ครูทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดประสงค์ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน
- 3) ครูร่วมกันอภิปรายแนวทางการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน
- 4) ครูมีการนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนครั้งที่ผ่านมามาใช้ในการกำหนด

จุดประสงค์

- 5) ครูร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้
 - 6) ครูร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
- การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูมีการวิเคราะห์ ประเมิน คุณลักษณะความพร้อมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครองให้ครูเข้าใจพื้นฐานความเป็นอยู่ของแต่ละคน ร่วมมือพัฒนาเป็นรายกรณีแก้ไขทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน มีการกำหนดวิธีการประเมิน เกณฑ์และเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์

- 1) ครูสร้างแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลในรายวิชาที่สอน
- 2) ครูนำแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคลที่สร้างขึ้นไปใช้กับผู้เรียนในรายวิชาที่สอน
- 3) ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน
- 4) ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลไปแลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัดของผู้เรียนรายบุคคล
- 5) ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ บริบทของวิชาหลักและ รูปแบบสหวิทยาการในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นไปที่การให้โอกาสสำหรับการใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ในเนื้อหาและวิธีการตามความสามารถในการเรียนรู้ ช่วยให้วิธีการเรียนรู้วัตรกรรมที่บูรณาการการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนแนวทางเพิ่มเติมในการใช้ปัญหาเป็นฐาน ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เนื้อหาเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ ตรงจุดประสงค์ สัมพันธ์กับบริบททางสังคม ผู้เรียนทุกกลุ่มระดับสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ สนับสนุนให้รวมทรัพยากรของชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีกิจกรรมหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการกำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
- 2) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน
- 3) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันเลือกเนื้อหาที่จะวางแผนการจัดการเรียนรู้
- 4) ครูร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ
- 5) ครูร่วมกันคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา
- 6) ครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อมหาแนวทางแก้ไข

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีแนวทางการสอนมีความสามารถสำหรับการบูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21 เครื่องมือและกลยุทธ์การเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนของนักเรียน การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการทำโครงงาน แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจริงสามารถเพิ่มการแก้ปัญหาการคิดเชิงวิพากษ์และอื่น ๆ ทักษะในศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติในชั้นเรียน ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในงานที่เกี่ยวข้องในโลกศตวรรษที่ 21 เรียนรู้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการทำงานสำหรับการเรียนรู้เป็นกลุ่มทีมและรายบุคคล

- 1) ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความถนัดของผู้เรียน
- 2) ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3) ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน

4) ครูจัดเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นงานเดี่ยว งานคู่หรืองานกลุ่มตามความเหมาะสม

5) ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

6) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7) ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย

8) ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเสริมทักษะ ความรอบรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูนั้นสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครูมีความรู้มากขึ้นในการจัดหาแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหาเหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอน ช่วยครูในด้านการคุมพฤติกรรมการเรียนรู้และสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน สื่อการสอนจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมหลายๆรูปแบบ ครูผู้สอนได้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนและยังช่วยในการขยายเนื้อหาที่เรียนทำให้การสอนง่ายขึ้นและได้มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ใช้เทคโนโลยีการสอนเข้ามามีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนและก่อให้เกิดวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติของวัตกรรมการสอน สามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1) ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผน ออกแบบ ไปใช้กับผู้เรียนชั้นของตนเอง

2) ครูมีการเลือกใช้และแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้

3) ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการ

4) ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิดสร้างสรรค์ (Control and Creativity)

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีการกำกับ ติดตาม และวินิจัย เพื่อประเมินผลตัดสิน การทดสอบมาตรฐานที่มีคุณภาพสูงพร้อมกับการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ เน้นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ถูกฝังลงในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การประเมินการใช้เทคโนโลยีให้มีความสมดุล ความชำนาญนักเรียนซึ่งเป็นการวัดทักษะในศตวรรษที่ 21 และช่วยให้การพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่แสดงให้เห็นการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อการศึกษาและการทำงานในอนาคต รวมทั้งช่วยให้มาตรการการประเมิน

ประสิทธิภาพระบบการศึกษาในระดับที่สูงประเมินถึงสมรรถนะของนักเรียนด้านทักษะในศตวรรษที่ 21

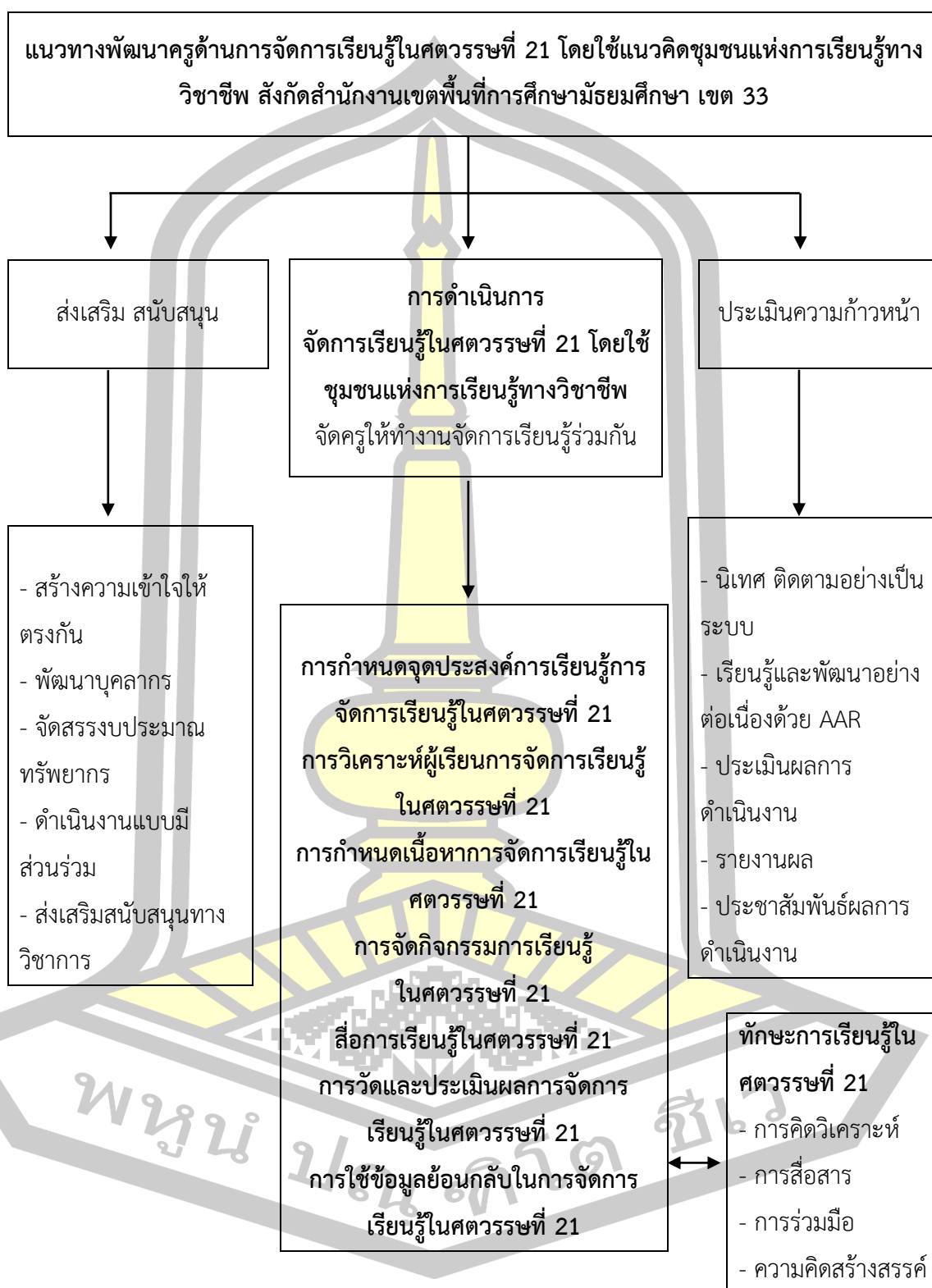
- 1) ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 2) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล
 - 3) ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม
 - 4) ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆ
 - 5) ครูร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียน ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม
 - 6) ครูมีการประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง
 - 7) ครูเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน
 - 8) ครูใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจการเรียนรู้อีกครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน
 - 9) ครูใช้ผลการประเมินจากกิจกรรมแต่ละวันเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน
 - 10) ครูนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปพัฒนา ครูต้องทำการวิเคราะห์ความรู้ ความสามารถทักษะ ตลอดจนความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้วิธีที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่การวางแผน การดำเนินงานเพื่อพัฒนานักเรียน และมอบหมายงานที่ตรงตามความต้องการและความสามารถ มีการตั้งเป้าหมายและเกณฑ์ประเมินร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนที่มีความชัดเจนซึ่งจะช่วยให้กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานสู่การจัดการเรียนการสอนและทักษะในศตวรรษที่ 21
- 1) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง
 - 2) ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 3) ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 4) ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการ

จัดการเรียนรู้

- 5) การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร
- 6) ครูผู้สอนต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน
- 7) ครูร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการ วิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก

3. ประเมินความก้าวหน้าการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนิเทศติดตาม การทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกันของครูอย่างเป็นระบบ ใช้การเสวนาสะท้อนผลหลังการปฏิบัติงานหรือ AAR (After Action Review) เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ประเมินผลการดำเนินงานเป็นรายเดือน รายภาคเรียน และปีการศึกษา รายงานผลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

การประเมินผล

หลักการ

การประเมินผลการดำเนินงานมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานในภาพรวม
2. เป็นการประเมินความก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน
3. เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้มี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในการประเมินควรร่วมกันออกแบบการประเมินความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ ของการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 7 องค์ประกอบ รายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัดการปฏิบัติ
2. การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัดการปฏิบัติ
3. ด้านการกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัดการปฏิบัติ
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัดการปฏิบัติ
5. สื่อการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัดการปฏิบัติ
6. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัดการปฏิบัติ
7. การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัดการปฏิบัติ

เครื่องมือ

เครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งควรร่วมกันออกแบบและพัฒนาประกอบด้วย

1. แบบนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. แบบประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. แบบบันทึกการสะท้อนผลการดำเนินงานการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

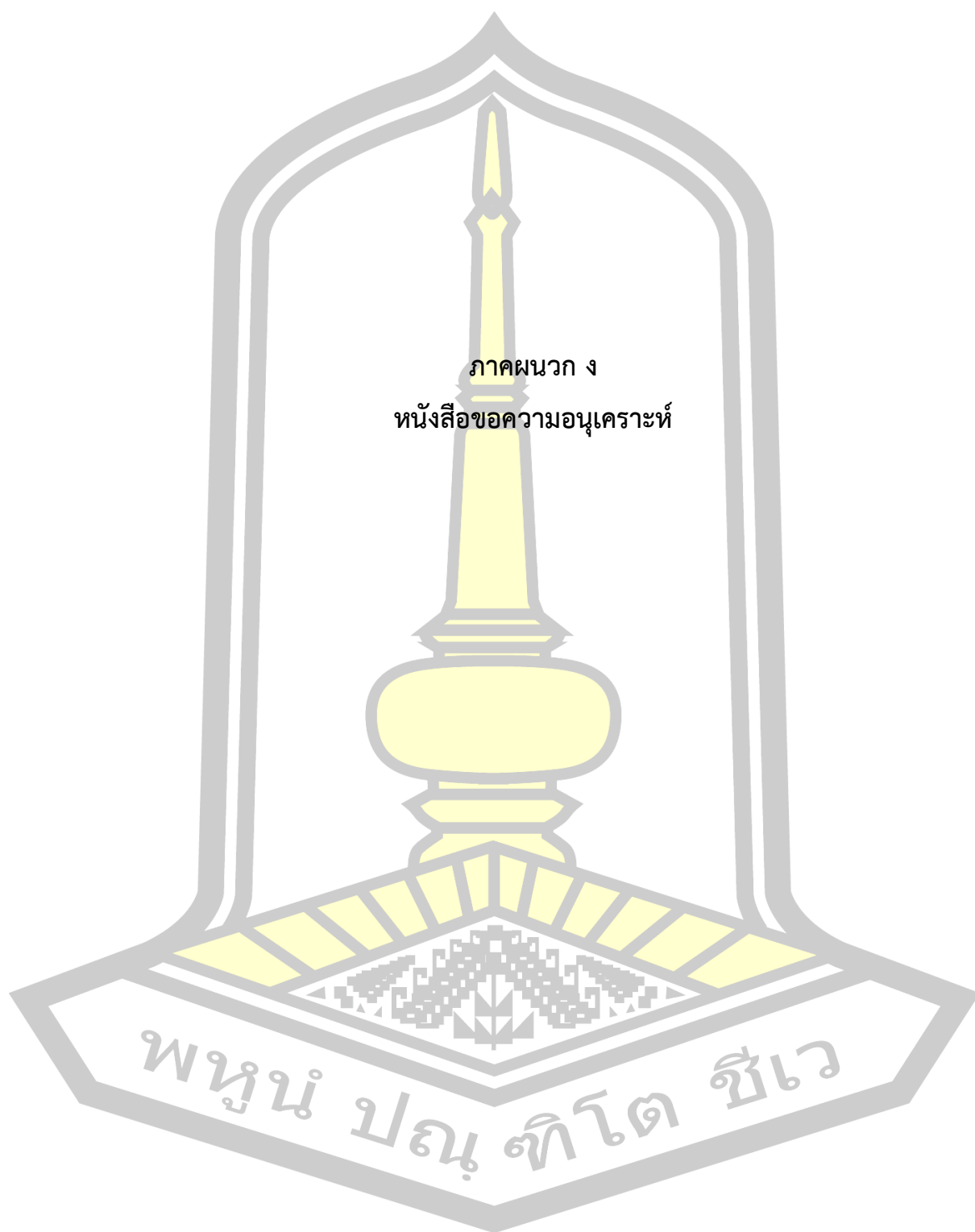
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประสบความสำเร็จ คือ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้การสนับสนุนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง และควรมีการช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ
2. โรงเรียนที่มีความสนใจในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ควรศึกษาและเรียนรู้จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ให้มีความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนการดำเนินงาน
3. ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำด้วยความมุ่งมั่นในการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พยายามทำให้ครูเปิดใจมาทำงานร่วมกัน เอาใจใส่และตระหนักในการจัดการการเปลี่ยนแปลง บริหารจัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนิเทศ ติดตามเป็นประจำในลักษณะกัลยาณมิตร
4. ครูมีเป้าหมายร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
5. ผู้บริหารและครูร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถานการณ์จริงของชั้นเรียนร่วมเรียนรู้และรวมพลัง หนุนเสริมให้เกิดการสร้างการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย
6. มีการวิพากษ์ สะท้อนผลการทำงานพัฒนาผู้เรียน ยึดข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นและให้การเคารพกันอย่างจริงใจ เลือกรสรสิ่งที่ดีที่สุดให้ผู้เรียนและพร้อมเปิดเผย เปิดใจเรียนรู้จากผู้อื่น พัฒนาความอดทนและความมุ่งมั่นทุ่มเทพยายามจนเกิดผลชัดเจน
7. ครูมีการพัฒนาตามกรอบ PLC ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- นวพร ชลารักษ์. “บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21,” วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์. 9(1) : 64-71 ; พฤษภาคม 2558–กรกฎาคม, 2558.
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. “แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู,” วารสาร ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 10(1) : 34-46 ; กันยายน, 2556.
- พัทธนันท์ รชตะไพโรจน์. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอมือเมือง จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์, 2559.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. “โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้น ผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ,” วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 25(1) : 93-102 ; มกราคม- เมษายน, 2557 ก.
- วิจารณ์ พาณิชย์. วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : ตลาดา พับลิเคชั่นจำกัด, 2555.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. ความเป็นครูและปรัชญาการศึกษา. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา, 2560.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค, 2545
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค, 2555.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อน กระบวนการ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ”สู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนัก พัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560
- DuFour, R. and others. Learning by Doing. A Handbook for Professional Learning Communities at Work. Bloomington : Solution Tree, 2006.
- Flores, M., G. M. Bulnes and G. M. Quintanilla. “Building a Professional Learning Community: A Way of Teacher Participation in Mexican Public Elementary School” International Journal of Educational Leadership and Management. 3(2) : 113-143 ; July, 2015.

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พูนัน ปณ จิตโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ อว 0605.5(2) / ว2007

วันที่ 16 กันยายน 2562

เรื่อง ขออนุมัติเป็นวิทยุตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรินทร์ นามวรรณ

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการ พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมี ประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ อว 0605.5(2) / ว2007

วันที่ 16 กันยายน 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลัมมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2) /ว 2007

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 กันยายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ทศพร สมพันธ์

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลีมมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ที่ อว 0605.5(2) / ว 2007

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 กันยายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายदनัย คำผุย

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ที่ อว 0605.5(2) / ว 2007

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 กันยายน 2562

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางธัญพร ทองหล่อ

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ที่ อว 0605.5(2) / ว2008

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 กันยายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายพนม วงษ์ถม

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลัมมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายธนาพล บัวคำโคตร เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ม.น. ๕๖ ๖๖

ที่ อว 0605.5(2) / ว2008

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 กันยายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวสุพิชมา ศรีโคตร

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ่มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษา ศาสตร ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายธนาพล บัวคำโคตร เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ที่ อว 0605.5(2) / 6394

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธนาพล บัวคำโคตร ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6395

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ ลิ้มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายธนาพล บัวคำโคตร เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0658615413

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2) / ว 6835 วันที่ 6 ธันวาคม 2562
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลัมมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6835

วันที่ 6 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6835

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสำเริง บุญโต

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6835

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายจักรพงษ์ เจริญพร

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลัมมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6835

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายพิศิษฐ์ ไพรสินธุ์

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลัมมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6835

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางวิไลวรรณ เหมือนชาติ

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6835

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวสุภารัตน์ ประกอบดี

ด้วย นายธนาพล บัวคำโคตร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลิ้มมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0658615413

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายธนาพล บัวคำโคตร
วันเกิด	8 กุมภาพันธ์ 2535
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	55/1 ม.5 ต.ดงแดง อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด 45180
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ข้าราชการครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนลานทรายพิทยาคม ต.บะ อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด
	พ.ศ. 2558 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
	พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการ บริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

พูน ปณ ทัต ชีเว